

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Hidayət Heydərovu təbrik ediblər

İyulun 29-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Paris-2024" XXXIII Yay Olimpiya Oyunlarında parlaq qələbə ilə Olimpiya çempionu adını qazanan cüdoçu Hidayət Heydərova zəng ediblər.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Olimpiadanın cüdo yarışlarında parlaq qələbə qazanması münasibətilə Hidayət Heydərova təbriklərini çatdırıb, ona gələcək idman fəaliyyətində yeni qələbələr arzulayıblar.

Hidayət Heydərov telefon zənginə və səmimi təbriklərə görə dövlətimizin başçısına və birinci xanımına təşəkkürünü bildirib, Olimpiadada Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaltmaqdan və Dövlət Himnimizin səsləndirilməsindən qürur duyduğunu vurğulayıb. O, yeni uğurlar əldə etmək üçün bundan sonra da səylə fəaliyyət göstərəcəyini deyib.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Hidayət Heydərovun Olimpiya çempionu olması ilə bağlı paylaşım edib

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram hesabında Hidayət Heydərovun Olimpiya çempionu olması ilə bağlı paylaşım edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımında deyilir: "Əhsən! Əhsən! Əhsən, Hidayət! Təbrik edirik! Yaşasın Azərbaycan!"

Hidayət Heydərov Olimpiya çempionu oldu!

İLHAM ƏLİYEVİN UĞUR FORMULU

Düşünülmiş strategiya, düzgün taktika

Biz ÇOX nikbinik

I cəbhədə fasilədir, II və III cəbhədə isə mübarizə davam edir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təbrikə dünya mediasının qarşısına çıxaraq ən müxtəlif və bütün sahələri əhatə edən sualları cavablandırması, qeyd etdiyimiz kimi, artıq önəmli şəklini almışdır.

Bu formatın yaşarlılığı, gələnlərin sayının isə ilbəil artması cənab İlham Əliyevin jurnalistlərlə uğurlu canlı təmasqurma məharəti, yüksək intellekti, verilən suallara obyektiv yanaşması, onları faktlar əsasında inandırıcı cavablandırması, habelə verdiyi proqnozların yüksək faizlə özünü doğrultmasıdır.

Maraqlı suallardan biri baş problemini həll edən Azərbaycanın gələcək inkişafı ilə bağlı oldu.

Məsələ bundadır ki, Azərbaycanı sevənlər, onun yaratdığı imkanlardan bəhrələyənlər, dostluq və əməkdaşlıq edənlərlə yanaşı, ölkəmizi gözü götürməyənlər, bizə "xox" gö-

lənələr, hətta hərdən "sanksiya qoyacaqları" ilə hədələyənlər də tapılır.

Azərbaycan isə ağırlıqlı karvan olaraq yoluna davam edir...

Ən mühüm məsələ odur ki, Azərbaycan otuz iləddək müddətdə çalışdı, vuruşdu, hazzırlaşdı, ordu qurdu, torpaqlarını döyüş meydanında azad edərək başlıca milli ideyasını gerçəkləşdirdi.

İnaqurasiya mərasimindəki çıxışında cənab İlham Əliyev yeni milli ideyanın müəyyənləşdirilməsini və bununla bağlı müzakirələr aparılmasını tövsiyə etdi.

Əsas milli ideyaya nail olunması hər bir xalqın fəxridir!

Lakin...

İlham Əliyevin qoyduğu tələblər isə daha uzaqgörəndir:

Sözsüz ki, biz heç bir zaman nə işğal, nə fəsadları, nə verdiyimiz qurbanları, nə böyük qələbəmizi unudacağıq. Biz və bizim gələcək nəsillərimiz bu qələbə ilə fəxr edəcəkdir. Lakin biz buna fokuslanmamalıyıq, biz bu mövzunu daimi istismar etməməliyik və onu daimi bir rəmzə çevirməməliyik, biz irəli getməliyik".

Azərbaycan Prezidenti ən mühüm məsələlərdən biri olaraq Cənubi Qafqazda sülhün, əməkdaşlığın yaradılmasını vacib sayır.

Azərbaycan tərəfi buna nail olmaqdan ötrü üzərinə düşən hər şeyi etməyə hazırdır:

"Hamı deyəcək ki, biz sülh içində yaşayan, münafiqsiz, müharibəsiz, ərazi iddiası olmayan, hamının bir-birini sevdiyi, əməkdaşlıq etdiyi Cənubi Qafqaz istəyirik.

Lakin bu, badə qaldıranda gözəl kəlamlardır, real siyasət üçün belə deyil. Odur ki, həm Gürcüstanda, həm də Ermənistanda yeni xarici siyasət gündəliyi formalaşan dövrdə onu dərinləndirməli, təhlil etməli və bundan sonra, - Azərbaycanda bu dəyişməyib və əminəm ki, dəyişməyəcək, - biz müəyyən tədbirlər görməliyik ki, inteqrasiya olmasa da, ən azından müəyyən əməkdaşlıq mövcud olsun".

Bəli, Azərbaycan Cənubi Qafqazda sülh istəyir, əmin-amanlıq istəyir, əməkdaşlıq istəyir.

Və bunun üçün ölənlərdən gələni edir! Ancaq başqa yol tutanlar da var!

Azərbaycan Prezidenti isə həmişə istəyinə nail olub!

Ya xoşluqla, ya da "dəmir yumruq"la!

→ 43

Fransa Azərbaycan bayrağının kölgəsində qaldı

İlk qızıl medal

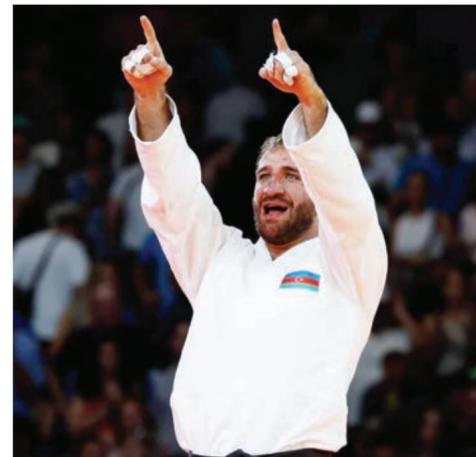
ticələndi", - deyə kanal şərhçiləri qeyd etdilər. Azərbaycanın "Ermənistanla ərazi münaqişəsində olan Qafqaz respublikası" kimi təqdim edilməsi fonunda şərhçi bildirdi ki, Ermənistan tarixən fransızların qəlbinə yaxın ölkədir".

Bu, açıq-aşkar Fransanın Azərbaycana qarşı tərxiyatının bariz təccüsmüdür. Amma Hidayət bu zəfəri ilə fransız tərxiyatına layiqli cavab verdi.

73 kq çəkiddə mübarizə aparan dünya reytinginin birincisi Hidayət Heydərov mübarizəyə 1/8 finaldan başlayıb. Onun rəqibi 1/16 finalın Tohar Butbul (İsrail) - Reduan Masud Dris (Əlcəzir) cütündə müəyyənləşməli idi. Lakin afrikalı bu qarşılaşmaya çıxmaqdan imtina edib. Hidayət Olimpiyada Butulla görüşlə start verib. O, rəqibini məğlub edərək, mərhələ adlayıb.

H.Heydərov 1/4 finalda Artur Marqelidon (Kanada) ilə qarşılaşıb. Gərgin keçən qarşılaşma həmyerlimizin qələbəsi ilə bitib. İpponla qalib gələn Hidayət yarıfinalda kosovalı Akil Qyakova ilə üz-üzə gəlib. Bu mərhələdə də rəqibini üstələyən cüdoçumuz adını finala yazdırıb.

→ 9

Parisdə təşkil olunan Olimpiya Oyunlarında günlər ötdükcə hər bir idman növündə yarışlar gərgin və maraqlı xarakter almağa başlayıb. Şübhəsiz ki, Azərbaycan Fransada yarışan atletlərimizdən medallar gözləyir.

Hər gün milyonlarla tamaşaçıların nəbzi Parisdə idmançılarımla vurur. Sevindirici haldır ki, artıq dünya ölkəmizin aktivinə medal yazılıb. Özü də əyari qızıldır. Belə ki, cüdoçumuz Hidayət Heydərov medal həsrətinə son qoydu.

Dünya çempionumuz kolleksiyasına daha bir medal əlavə etdi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 noyabr tarixli 2356 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 noyabr tarixli 2356 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 11, maddə 1510 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi haqqında Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 3.1.4-cü, 3.1.24-cü, 3.1.38-3.1.40-cü, 3.1.43-3.1.45-ci, 3.1.51-ci, 3.1.53-cü, 3.1.54-cü və 3.1.57-ci yarımbəndlərdən "tabeliyindəki qurum vasitəsilə" sözləri çıxarılın.

2. 3.1.42-ci, 3.1.48-ci, 3.1.49-cu, 3.1.52-ci və 3.1.55-ci yarımbəndlərdən "strukturuna daxil olan qurum vasitəsilə" sözləri çıxarılın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

"İcbari tibbi sığorta fondunun 2024-cü il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 27 dekabr tarixli 2427 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, İcbari tibbi sığorta fondunun 2024-cü il büdcəsinin gəlirlərini və xərclərini düzəltməklə məqsədilə **qərara alıram**:
"İcbari tibbi sığorta fondunun 2024-cü il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 27 dekabr tarixli 2427 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 12 (I kitab), maddə 1688 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1-ci hissədə hər iki halda "2 811 428 292,00" rəqəmləri "2 850 308 292,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2. 2-ci hissə üzrə:
2.1. 2.1-ci bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "1 375 987 690,00" rəqəmləri "1 367 987 690,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.2. 2.1.1-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "1 236 410 000,00" rəqəmləri "1 228 410 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.3. 2.2-ci bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "815 053 804,00" rəqəmləri "827 933 804,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.4. 2.2.2-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "218 100 000,00" rəqəmləri "218 380 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.5. 2.2.2.1-ci və 2.2.2.2-ci abzasların "Məbləğ (manatla)" sütununda "109 050 000,00" rəqəmləri "109 190 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.6. 2.2.3-cü yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "303 800 000,00" rəqəmləri "316 400 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.7. 2.2.3.1-ci və 2.2.3.2-ci abzasların "Məbləğ (manatla)" sütununda "151 900 000,00" rəqəmləri "158 200 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.8. 2.5-ci bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "32 600 000,00" rəqəmləri "66 600 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

2.9. 2.5.1-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "31 000 000,00" rəqəmləri "65 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3. 3-cü hissə üzrə:
3.1. 3.2-ci bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "79 280 236,00" rəqəmləri "78 934 142,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.2. 3.2.1-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "53 280 236,00" rəqəmləri "52 934 142,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.3. 3.4-cü bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "2 503 074 032,0" rəqəmləri "2 565 744 926,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.4. 3.4.1-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "1 717 996 342,00" rəqəmləri "1 678 167 236,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.5. 3.4.2-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "497 077 690,0" rəqəmləri "479 577 690,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.6. 3.4.2.3-cü abzasın "Məbləğ (manatla)" sütununda "27 500 000,00" rəqəmləri "23 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.7. 3.4.2.4-cü abzasın "Məbləğ (manatla)" sütununda "50 000 000,00" rəqəmləri "40 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.8. 3.4.2.5-ci abzasın "Məbləğ (manatla)" sütununda "57 000 000,00" rəqəmləri "55 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.9. 3.4.2.7-ci abzasın "Məbləğ (manatla)" sütununda "1 000 000,00" rəqəmləri "3 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.10. 3.4.2.9-cü abzasın "Məbləğ (manatla)" sütununda "24 000 000,00" rəqəmləri "21 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.11. 3.4.2.9.2-ci abzasın "Məbləğ (manatla)" sütununda "5 000 000,00" rəqəmləri "2.000.000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.12. 3.4.3-cü yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "260 000 000,00" rəqəmləri "393 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.13. 3.4.4-cü yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "28 000 000,00" rəqəmləri "15 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.14. 3.5-ci bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "55 000 000,00" rəqəmləri "30 000 000,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.15. 3.6-cı bəndin birinci abzasının "Məbləğ (manatla)" sütununda "88 874 024,00" rəqəmləri "90 429 224,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

3.16. 3.6.1-ci yarımbəndin "Məbləğ (manatla)" sütununda "3 303 343,00" rəqəmləri "3 288 923,00" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

"Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi yanında Suların İstifadəsinə və Mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti Xidməti haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 noyabr tarixli 2356

nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi yanında Suların İstifadəsinə və Mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti Xidməti haqqında Əsasnamə" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

V.M.Vəliyevin Azərbaycan Texniki Universitetinin rektoru təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbii dəyişməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli Fərmanının 2.13-cü bəndinə uyğun olaraq **qərara alıram**:

Vilayət Məmməd oğlu Vəliyev Azərbaycan Texniki Universitetinin rektoru təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 29 iyul tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi yanında Suların İstifadəsinə və Mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti Xidməti haqqında ƏSASNAMƏ

1. Ümumi müddəalar

1.1. Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi yanında Suların İstifadəsinə və Mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti Xidməti (bundan sonra - Xidmət) Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin (bundan sonra - Agentlik) fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, su obyektlərindən istifadə və onların mühafizəsi qaydalarına, sudan istifadə limitlərinə, su obyektlərindən istifadə və onların mühafizəsi sahəsində sanitariya-gigiyena, ekoloji, hidrogeoloji, hidroloji, texnoloji tələbləri nəzərdə tutan normativ hüquqi aktlara, su mühafizə zonalarının ərazisində istifadə rejiminə və Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin digər tələblərinə riayət edilməsinə (bundan sonra - müvafiq sahə) dövlət nəzarətini, su və su təsərrüfatı obyektlərinin monitorinqini həyata keçirən, Agentliyin strukturuna daxil olan qurumdur.

1.2. Xidmət öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını, Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktları, beynəlxalq müqavilələri, Azərbaycan Respublikasının qanunlarını, Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi haqqında Əsasnaməni, bu Əsasnaməni, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin digər fərmanlarını, həmçinin sərəncamlarını, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar və sərəncamlarını, habelə Agentliyin hüquqi aktlarını rəhbər tutur.

1.3. Xidmət öz vəzifələrini yerinə yetirərək və hüquqlarını həyata keçirərək Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanları (qurumları), yerli özünüidarəetmə orqanları, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatları ilə, habelə digər hüquqi və fiziki şəxslərlə qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyət göstərir.

1.4. Xidmətin müstəqil balans, istifadəsində olan dövlət əmlakı, xəzinə və bank hesabları, üzərində Azərbaycan Respublikası Dövlət Gerbinin təsviri, Agentliyin adı və öz adı həkk olunmuş möhürü, müvafiq ştampları və blankları vardır.

1.5. Xidmətin saxlanılma xərcləri və fəaliyyəti, habelə maddi-texniki təminatı Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi, büdcədən kənar vəsait və qanunda nəzərdə tutulmuş digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilir.

1.6. Xidmət Bakı şəhərində yerləşir.

2. Xidmətin fəaliyyət istiqamətləri

2.1. Xidmətin əsas fəaliyyət istiqamətləri aşağıdakılardır:

2.1.1. müvafiq sahədə dövlət siyasətinin formalaşdırılması ilə bağlı Agentliyin təkliflər vermək, həmin siyasətin həyata keçirilməsini təmin etmək;

2.1.2. müvafiq sahəni tənzimləyən normativ hüquqi aktların layihələrinin hazırlanmasında iştirak etmək, onlara dair rəy və təkliflər vermək;

2.1.3. müvafiq sahədə dövlət nəzarətini həyata keçirmək;

2.1.4. Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerüstü və yeraltı su ehtiyatlarının, su və su təsərrüfatı obyektlərinin, hidrotexniki qurğuların, su təchizatı sistemlərinin monitorinqini aparmaq və monitorinqin nəticələrinə əsasən tədbirlər görmək;

2.1.5. müvafiq sahənin inkişafı üçün tədbirlər görmək;

3. Xidmətin vəzifələri

3.1. Bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, Xidmətin vəzifələri aşağıdakılardır:

3.1.1. müvafiq sahəni tənzimləyən normativ hüquqi aktların hazırlanmasında iştirak etmək, onlara dair rəy vermək;

3.1.2. su obyektlərindən istifadə və onların mühafizəsi qaydalarına, sudan istifadə limitlərinə, su obyektlərindən istifadə və onların mühafizəsi sahəsində sanitariya-gigiyena, ekoloji, hidrogeoloji, hidroloji, texnoloji tələbləri nəzərdə tutan normativ hüquqi aktlara, su mühafizə zonalarının ərazisində istifadə rejiminə və Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin digər tələblərinə riayət edilməsinə dövlət nəzarətini həyata keçirmək;

3.1.3. Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən su və su təsərrüfatı obyektlərində, hidrotexniki qurğularda, su təchizatı sistemlərində monitorinqlər, dövlət su kadastrı, yerüstü və yeraltı suların dövlət uçotunu aparmaq;

3.1.4. suların vəziyyətinə zərərli təsir edən texniki qurğuların, avadanlığın, müəssisələrin (və ya onların bir hissəsinin) və digər obyektlərin istismara buraxılmasının qadağan edilməsi barədə, habelə onların istismarının məhdudlaşdırılması, dayandırılması və fəaliyyətinin qadağan edilməsi ilə bağlı Agentliyin təkliflər vermək;

3.1.5. su obyektlərinin, o cümlədən içməli su təchizatı mənbələrinin sanitariya-mühafizə zonaları və dairələrinin rejiminin təmin edilməsində iştirak etmək;

3.1.6. su mühafizə zonalarının, sahil mühafizə zolaqlarının ölçülərini, sərhədlərini və onlardan istifadə qaydasını müəyyən edilməsində iştirak etmək;

3.1.7. yeraltı və yerüstü suların zərərli təsirinə qarşısının alınması və noticələrinin aradan qaldırılması üçün tədbirlər planının hazırlanmasında və həyata keçirilməsində iştirak etmək;

3.1.8. təbii fəlakət və texnogen qəzalər nəticəsində zədələnmiş və ya sıradan çıxmış su təsərrüfatı obyektlərinin bərpasına dair təkliflərini hazırlanmasında iştirak etmək;

3.1.9. su ehtiyatlarından kompleks istifadə və həmin obyektlərin mühafizəsi baş saxeiminin, hövzə və ərazi sxemlərinin hazırlanmasında iştirak etmək;

3.1.10. sudan qənaətlə istifadə olunması, o cümlədən itkilərin qarşısının alınması ilə bağlı tədbirlər görmək;

3.1.11. qanunla müəyyən edilmiş qaydada istifadəyə verilmiş su mühafizə zonalarının torpaqlarında fəaliyyətə nəzarəti həyata keçirmək;

3.1.12. hidrotexniki qurğuların təhlükəsizliyinə təsir edən tikinti fəaliyyətini və konservasiya işlərini dayandırmaq barədə Agentliyin təkliflər vermək;

3.1.13. su obyektlərinin, hidrotexniki qurğuların və su təchizatı sistemlərinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə həmin obyektlərdən (onların bir hissəsindən) istifadənin məhdudlaşdırılması, dayandırılması və qadağan olunması üçün Agentliyin təkliflər vermək;

3.1.14. dövlət uçotuna alınacaq su istifadəçilərinin siyahısının tərtib edilməsində iştirak etmək;

3.1.15. su obyektlərinin istifadəçiləri və su istehlakçıları tərəfindən su obyektlərindən götürülən və onlara axıdan suların uçotunun aparılmasına nəzarətin həyata keçirilməsini, bu məqsədlə istifadə olunan avadanlıq və cihazların vəziyyətinə dair aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə birlikdə monitorinq aparılmasını təmin etmək;

3.1.16. su obyektlərindən təyinatına görə istifadə edilməsi ilə bağlı monitorinq aparmaq və qanunvericiliyə uyğun tədbirlər görmək;

3.1.17. su ehtiyatlarından istifadə sahəsində proqnoz və layihələrin hazırlanmasında iştirak etmək;

3.1.18. suların axım rejiminə, keyfiyyətinə və istifadəsinə dair məlumat toplanılmasını həyata keçirmək;

3.1.19. təbii fəlakət və texnogen qəzalər nəticəsində su obyektlərində baş vermiş qəzalərin səbəblərini müəyyənləşdirilməsində və bu qəzalər nəticəsində dəymiş zərərin qiymətləndirilməsində iştirak etmək;

3.1.20. ərazi planlaşdırılması sənədlərinə dair Agentliyin təkliflər vermək;

3.1.21. qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada su obyektlərindən balaqçılıq üçün istifadəyə razılıq verilməsi, sutular və ya onların müəyyən hissəsinin idman və həvəskar balıq və digər su bioresurslarının ovu üçün ayrılması barədə Agentliyin rəy vermək;

3.1.22. ölkə, su hövzələri və inzibati ərazi vahidləri üzrə su təsərrüfatı balanslarının hazırlanmasında iştirak etmək;

3.1.23. daşqın və subasma zonalarının müəyyənləşdirilməsində iştirak etmək;

3.1.24. suların istifadə və onların mühafizəsi sahəsində qanunla müəyyən edilmiş tələbləri pozan şəxslərə qarşı qanunla müəyyən edilmiş tədbirlər görmək;

3.1.25. su və su təsərrüfatı obyektlərindən götürülən suların bölüşdürülməsini və sudan istifadəyə nəzarətin həyata keçirilməsini təmin etmək;

3.1.26. tərkibində çirkəndirici maddələrin miqdarı normadan artıq olan tullantı sularının su obyektlərinə axıdılmasını məhdudlaşdırılmasını, dayandırılmasını və ya qadağan olunmasını təmin etmək;

3.1.27. sanitariya, hidrotexniki və meliorasiya tədbirlərinin görülməsi halları istisna olmaqla, çaylarda, çay qollarında, meliorasiya və irriqasiya sistemlərində qalaqların yaradılmasını, su axımının qarşısının özbaşına kəsilməsinin, göllərdən və limanlardan su buraxılmasının qarşısının alınması üçün tədbirlər görülməsini təmin etmək;

3.1.28. hidrotexniki qurğuların təyinatı üzrə təhlükəsizlik bəyannamələrinin təsdiqini və hidrotexniki qurğuların dövlət reyestrinin aparılmasını təmin etmək;

3.1.29. Agentlik tərəfindən verilmiş su ehtiyatlarından istifadəyə icazələrin şərtlərinə riayət olunmasına nəzarət etmək;

3.1.30. müvafiq sahədə dövlət programlarının, inkişaf konsepsiyalarının layihələrinin hazırlanmasında və həyata keçirilməsində iştirak etmək;

3.1.31. qanunda nəzərdə tutulmuş hallarda "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələbləri nəzərə alınmaqla yoxlama aparmaq;

3.1.32. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin həyata keçirilməsini fəaliyyət istiqamətləri üzrə təmin etmək;

3.1.33. öz fəaliyyəti haqqında əhalinin məlumatlandırılması, internet saytının yaradılmasını, malik olduğu və siyahısı qanunla müəyyən edilmiş açıqlanmalı olan ictimai informasiyanın həmin saytda yerləşdirilməsini və bu informasiyanın daim yenilənməsini təmin etmək;

3.1.34. fəaliyyəti ilə bağlı daxil olan müraciətlərə Azərbaycan Respublikasının "Vətəndaşların müraciətləri haqqında", "İnzibati icraat haqqında" və "İnformasiya öldə etmək haqqında" qanunlarına uyğun olaraq baxmaq və qanunla müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görmək;

3.1.35. dövlət sirrinin və məxfilik rejiminin qorunması üçün zəruri tədbirlər, habelə fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq təhlükəsizlik tədbirlər görmək;

3.1.36. Xidmətin strukturunun və fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində Agentliyin təkliflər vermək;

3.1.37. fəaliyyət istiqamətlərinə aid məsələlər üzrə kadr hazırlığını təmin etmək, mütəxəssislərin hazırlanması və əlavə təhsili üçün tədbirlər görmək;

3.1.38. müvafiq sahəyə ayrılan büdcə vəsaitindən, kreditlərdən, qrantlardan və digər maliyyə vəsaitindən təyinatı üzrə istifadə olunmasını təmin etmək;

3.1.39. Xidmətdə karguzarlıq və arxiv işinin aparılmasını təşkil etmək;

3.1.40. müvafiq sahədə "Coğrafi İnformasiya Sistemi"nin (GIS) formalaşdırılması, aparılması və təkmilləşdirilməsi üçün Agentliyin təkliflər vermək;

3.1.41. meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin kadastırını aparmaq;

3.1.42. fəaliyyətinin nəticələri barədə Agentliyin hesabat təqdim etmək;

3.1.43. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə müəyyən edilmiş digər vəzifələri yerinə yetirmək.

4. Xidmətin hüquqları

4.1. Öz vəzifələrini yerinə yetirmək üçün Xidmətin aşağıdakı hüquqları vardır:

4.1.1. müvafiq sahədə Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq müqavilələrə tərəfdar çıxması barədə Agentliyin təkliflər vermək;

4.1.2. müvafiq sahədə normativ hüquqi aktın layihəsinin qəbul olunması, aktda dəyişiklik edilməsi, aktın şərh edilməsi, qüvvəsinin dayandırılması və ya ləğv edilməsi haqqında Agentliyin təkliflər vermək;

4.1.3. müvafiq sahə üzrə beynəlxalq təcrübəni öyrənmək, fəaliyyət istiqamətlərinə və vəzifələrinə uyğun analitik materiallar hazırlamaq, təhlillər, monitorinqlər və tədqiqatlar aparmaq, rəy və təkliflərini Agentliyin təqdim etmək;

4.1.4. Agentliklə razılaşdırmaqla beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmək və müvafiq sah

Azərbaycan-Venesuela münasibətlərinin dinamik inkişafı məmnunluq doğurur

Venesuela Bolivar Respublikasının Prezidenti zati-alləri cənab Nikolas Maduro Morosa

Hörmətli cənab Prezident!
Venesuela Bolivar Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə yeni-dən seçilməyiniz münasibətilə Sizi səmimi-qəlbən təbrik edirəm. Azərbaycan-Venesuela münasibətlərinin dinamik inkişafı məmnunluq doğurur. İnanıram ki, xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli qaydada qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın uğurla davam etdirilməsi üçün bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik.

Bir daha Sizə təbriklərimi və ən xoş arzularımı çatdırır, dost Venesuela xalqının rifahı naminə məsul fəaliyyətinizdə uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,
İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

Azərbaycan-Peru münasibətlərinin inkişafı naminə birgə səylər göstəriləcək

Peru Respublikasının Prezidenti zati-alləri xanım Dina Ersilia Boluarte Zeqarraya

Hörmətli xanım Prezident!
Peru Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm. İnanıram ki, Azərbaycan-Peru münasibətlərinin xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq dostluq məcrasında inkişafı, həm ikitərəfli qaydada, həm də çoxtərəfli təsisatlar çərçivəsində əməkdaşlığımızın bundan sonra da davam etdirilməsi yolunda birgə səylər göstərəcəyik.

Bələ bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə uğurlar, dost Peru xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulaıram.

Hörmətlə,
İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyul 2024-cü il

Baş nazir Əli Əsədov İranın yeni təyin olunmuş Birinci vitse-prezidentini təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Məhəmməd Reza Arefə İran İslam Respublikasının Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilməsi münasibətilə təbrik məktubu ünvanlayıb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, məktubda vurğulanıb ki, Azərbaycan Respublikası İran İslam Respublikası ilə ortaq dini-mədəni köklər, qarşılıqlı hörmət və mehriban qonşuluq kimi möhkəm təməllər üzərində qurulmuş münasibətlərə böyük əhəmiyyət verir. Azərbaycan-İran əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində birgə addımların atılmasına hazırlıq ifadə olunub.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 361

QƏRAR

Bakı şəhəri, 26 iyul 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 21 oktyabr tarixli 337 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qeyri-hökumət təşkilatları, habelə xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının filial və ya nümayəndəlikləri tərəfindən xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilələrin qeydiyyatına alınması Qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləndirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" və "Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il

7 mart tarixli 17 nömrəli Fərmanının 11.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:
Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 21 oktyabr tarixli 337 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 11, maddə 1408 (Cild I); Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 29 may tarixli 290 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq edilmiş "Qeyri-hökumət təşkilatla-

rı, habelə xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının filial və ya nümayəndəlikləri tərəfindən xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilələrin qeydiyyatına alınması Qaydası"nın 3.1.4-cü bəndinə "Nazirliyinə" sözdündən sonra "və Ədliyyə Nazirliyinə" sözləri əlavə edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 364

QƏRAR

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

"İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 20 dekabr tarixli 727-VIQD nömrəli Qanununun icrasının təmin edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 20 dekabr tarixli 727-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 17 oktyabr tarixli 306 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 10, maddə 1224 (Cild I); 2024, № 2, maddə 237, № 3, maddə 301) ilə təsdiq edilmiş "Aviasiya təhlükəsizliyi personalının seçilməsi Qaydası"na aşağıdakı məzmununda 4.1-1-ci bənd əlavə edilsin:

"4.1-1. Müsahibədə iştirak etmək üçün zəruri olan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar namizəddən tələb edilmir. Bələ sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi namizədin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya namizəd tərəfindən təmin edilir."

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 18 mart tarixli 84 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 457 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Şəxsin Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığına mənsubiyyətinin müəyyənəndirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 3.2-ci bənd üzrə:
2.1.1. birinci cümləyə "əlavə edilir" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

2.1.2. ikinci cümləyə "təqdim edilir" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

2.2. 3.3-cü bəndə "əlavə edir" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

2.3. aşağıdakı məzmununda 3.4-1-ci bənd əlavə edilsin:
"3.4-1. Bu Qaydanın 3.4-cü və 3.6-3.8-ci bəndlərində nəzərdə tutulan (bu Qaydanın 3.2-ci bəndinin ikinci cümləsi nəzərə alınmaqla) sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar müraciət edən şəxsdən tələb edilmir. Bələ sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi bu Qaydanın 3.3-cü bəndinə münasibətdə müraciət edən şəxsin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya müraciət edən şəxs tərəfindən təmin edilir.;"

2.4. 3.5-ci bəndə "tutuşdurulması" sözdündən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bən-

dinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 14 avqust tarixli 279 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 8, maddə 965 (Cild I); 2024, № 2, maddə 237) ilə təsdiq edilmiş "Jurnalistlərin cəbhəboyu zonada akkreditasiyası və cəbhəboyu zonaya xidməti ezamiyyətlərinin Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi ilə razılaşdırılması Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. aşağıdakı məzmununda 2.2-ci bənd əlavə edilsin:
"2.2. Akkreditə olunma üçün bu Qaydanın 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi media subyektinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya media subyekti tərəfindən təmin edilir.;"

3.2. 4.5-ci bəndin birinci cümləsinə "aradan qaldırılması" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 2.2-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 16 oktyabr tarixli 451 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 10, maddə 2165) ilə təsdiq edilmiş "Gənclər siyasəti ilə bağlı proqram və layihələrin qrant maliyyələşdirilməsi üzrə müsabiqələrin keçirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. aşağıdakı məzmununda 4.3-1-ci bənd əlavə edilsin:
"4.3-1. Müsahibədə iştirak etmək üçün nəzərdə tutulan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar ərizəçidən tələb edilmir. Bələ sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.;"

5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 16 yanvar tarixli 11 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 1, maddə 68 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Əhliyyə qiymətləndirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
5.1. aşağıdakı məzmununda 2.11-1-ci bənd əlavə edilsin:
"2.11-1. Bu Qaydanın 2.10-cu və 2.11-ci bəndlərində göstərilən sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar əhliyyəli olan şəxslərdən və ya onların qanuni nümayəndəsindən tələb edilmir. Bələ sənədlərin və ya məlumatla-

rın Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi əhliyyəli olan şəxslərin və ya onların qanuni nümayəndəsinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya əhliyyəli olan şəxslər və ya onların qanuni nümayəndəsi tərəfindən təmin edilir.;"

5.2. 3.2-ci bəndin birinci cümləsinə "təqdim olunur" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 2.11-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

6. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 8 dekabr tarixli 434 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1538 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Enerji auditinin həyata keçirilməsi üçün ixtisas attestatının forması, verilməsi qaydası, onun qüvvədəolma müddətinin dayandırılması və ləğv edilməsi, eləcə də enerji auditorlarının və enerji auditi üzrə təşkilatların reyestrinin aparılması və onların fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası"nın 3.5-ci bəndin birinci cümləsinə "təqdim olunmadıqda" sözlərindən sonra "(İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

7. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 8 dekabr tarixli 436 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1540 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Enerji idarəçisi (menecerinə) dair tələblər, habelə onların attestasiyadan keçirilməsi Qaydası"nın 5.3-cü bəndinin birinci cümləsinə "aradan qaldırılması" sözdündən sonra "(İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-ci il 14 sentyabr tarixli 327 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 9, maddə 1348 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi tərəfindən qeyri-hökumət təşkilatlarının qrant maliyyələşməsi ilə bağlı müsabiqələrin keçirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
8.1. aşağıdakı məzmununda 7.5-1-ci bənd əlavə edilsin:
"7.5-1. Bu Qaydanın 7.5-ci bəndində qeyd olunan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar ərizəçidən tələb edilmir. Bələ sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir.;"

8.2. 7.10-cu bəndin birinci cümləsinə "çatışmazlıqlar" sözdündən sonra "(bu Qaydanın 7.5-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 362

QƏRAR

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

"Araşdırmanın nəticələrinə dair aktın forması"nın təsdiq edilməsi haqqında

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquq tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun təbiiqi və bununla əlaqədar bəzi mə-

sələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 yanvar tarixli 2451 nömrəli Fərmanının 2.5.12-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

"Araşdırmanın nəticələrinə dair aktın forması" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri
Qərarın əlavəsi ilə
www.azerbaijan-news.az və
nk.gov.az saytında tanışı ola bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 363

QƏRAR

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin 30.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan ərizənin forması"nın təsdiq edilməsi haqqında

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquq tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun təbiiqi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 yanvar tarixli 2451 nömrəli Fərmanının 2.5.7-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin 30.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan ərizənin forması" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri
Qərarın əlavəsi ilə
www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışı ola bilərsiniz.

Ceyhun Bayramov BMT-nin regional direktoru ilə COP29-a hazırlıq işlərini müzakirə edib

İyulun 29-da Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov BMT-nin İnkişaf üzrə Əlaqələndirici Ofisinin Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə regional direktoru Qvi-Yeop Son ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı Azərbaycan və BMT-nin müxtəlif ixtisaslaşmış qurumları arasında mövcud əməkdaşlıq gündəliyində duran məsələlər, habelə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) hazırlıq işləri müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın uzun illər BMT, xüsusilə onun ixtisaslaşmış qurumları ilə faydalı əməkdaşlıq etdiyini diqqətə çatdırıb. Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin (DİM) əməkdaşlıq gündəliyində xüsusi yer tutduğu, Azərbaycanın az sayda ölkələrdən biri kimi dayanıqlı inkişaf gündəliyinin icrası istiqamətində könüllü şəkildə mütəmadi hesablar təqdim etməsinin bu istiqamətə verdiyi əhəmiyyət göstəricisi olduğunu qeyd olunub. Postmünaqişə dövründə üzləşdiyimiz ən mühüm təhlükəsizlik çağırışlarından biri olan mina təhdidi ilə mübarizədə humanitar minatomizləmənin 18-ci Milli Dayanıqlı İnkişaf Məqsədi elan olunduğu, eyni problemin bir çox ölkə

kə üçün aktuallığını nəzərə alaraq, bu təşəbbüsün BMT çərçivəsində davamlı olaraq təşviq edildiyi bildirilib.

Azərbaycanın iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə, habelə ətraf mühitin qorunması istiqamətində uzun illərdir təşviq etdiyi, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma işlərində yaşıl texnologiyaların, o cümlədən "ağıllı kond", "ağıllı şəhər" konsepsiyalarının tətbiqinin bunun göstəricisi olduğu qeyd edilib.

Cari ilin ölkəmizin COP29 sədrliyi ilə əlamətdar olduğunu bildiren nazir Ceyhun Bayramov, bu istiqamətdə BMT ilə əməkdaşlığımızın daha da genişlənməsinin sevincidir hal olduğunu qeyd edib. Qlobal təhdidlərlə mübarizədə göstərdiyimiz bütün səylər kimi COP29 sədrliyimizdə də inklüziv və nəticəyünlü proses

olmasına əhəmiyyət verdiyimiz diqqətə çatdırılıb. Ölkəmizin həmçinin 2026-cı ildə Ümumdünya Şəhər Forumu və Ümumdünya Ətraf Mühit Gününe evsahibliyi edəcəyi qeyd olunub.

Qarşı tərəf Azərbaycanın COP29 sədrliyinə hazırlıq üçün məhdud vaxtının olmasında iqlim dəyişikliyinə regional nəticələrin təqdirəlayiq olduğunu vurğulayıb. BMT-nin Azərbaycanın möhkəm çoxtərəfliyin təşviqində aktiv iştirakını, habelə innovativ və yaradıcı yanaşma sərgiləməsinə alqışladığı diqqətə çatdırılıb. Proses çərçivəsində iqlim dəyişikliyinə regional nəticələrin, xüsusilə su ehtiyatları ilə bağlı risklərin diqqət mərkəzində saxlanılmasının vacibliyi qeyd olunub.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

İLHAM ƏLİYEVİN UĞUR FORMULU

Düşünülmüş strategiya, düzgün taktika

Biz çox nikbinlik

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 günlük Vətən müharibəsində üç cəbhədə vuruşdu:

- *Hərb meydanında.*
- *Diplomatiya sahəsində.*
- *İnformasiya müharibəsində.*
- ◆ Hər üç cəbhədə ləyaqətli çarpışma getdi!
- ◆ Hər üç cəbhədə möhtəşəm qələbə təmin olundu!
- ◆ Hər üç cəbhədəki savaşa qalib Baş Sərkərdəmiz, Milli Ordumuz və Azərbaycan xalqı oldu!

İlham Əliyev bizi qalib xalqa, qalib dövlətə çevirdi, üstəlik, ikisrlik Qarabağ münaqişəsinə bərdəlik son qoydu!

Hərb meydanında gedən döyüşləri, düşmənin hərbi hədəflərinin PUA-lar və mərmirlə döyüşürülməsini müharibə davam edən müddətdə evimizdə rahat kreslolarımızda oturaraq ləzzətlə seyr etdik.

Prezident İlham Əliyevin dünya KİV-nə, televiziya kanallarına və informasiya agentliklərinə müsahibələrinin, jurnalistlərin suallarını mənəvi, dəqiqliklə cavablandırmasının, qərəzli və bəzən jurnalist etikasını pozaraq müsahibəni mübahisəyə çevirmək istəyənləri necə faktların dili ilə yerində oturtduğunun şahidi olduq!

Prezidentimizin xalqa müraciətində söylədiklərini ağızla deyil, diplomatia savaşımdan xəbərdar olduq, ön nəhayət, heç bir təsir, təhdid və hədəyə baxmayaraq yalnız Ermənistan işğalçı qoşunlarının ərazimizdən rəddolma qrafikini verdikdən sonra hərbi əməliyyatların dayandırıldığını, üçtərəfli Bəyanatın Rusiya Prezidenti V.Putin və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən imzalandığını mavi ekranda seyr etdik!

Ermənistanın isə kapitulyasiya aktına gizləndirən qol çəkdiyini eşitdik!

Bəli, Azərbaycan otuz ildə dünyanın - BMT-nin, ATƏT-in, beynəlxalq hüququn, həmsədr dövlətlərin edə bilmədiyini 44 gündə "dəmir yumruq"la həll etdi.

Torpaqlarını murdar ləpirlərdən təmizlədi.

Sonralar daha bir neçə dəfə qismətdəli hərbi əməliyyatlar keçiriləcək ərazi bütövlüyümüz, dövlət suverenliyimiz və Konstitusiyaya əsaslarımız bərpə olundu!

Bütövlükdə hərbi əməliyyatlar başa çatdısa da, diplomatiya sahəsində və informasiya meydanında çarpışmalar davam edir.

Biz çox nikbinlik!

Çünki güclüyük və ədalətliyük!

Döyüşdüyümüz bütün meydanlarda qalib gəlməyi bacarıyıq!

Bu gün diplomatiya və informasiya sahəsində mübarizəmiz davam etsə də, şübhə yoxdur ki, burada da son qələbə bizimlə olacaqdır!

II Şuşa Qlobal Media Forumunda dövlət başçısı İlham Əliyevin dedikləri, görülməli və görülməli işlər barədə dünyaya verdiyi mesajlar bunu bir daha təsdiqləyir!

◆ ◆ ◆

Jurnalistlər üçün ön qiymətli informasiya dövlət başçılarının onların suallarına verdikləri cavab sayılır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev daim jurnalistlərə açıq olan dövlət başçılarındandır.

İstənilən sualları cavablandırır, bu məqamda ən son və dəyərli faktları açıqlayır, heç bir sualdan hər hansı formada yayınmır.

Hətta məqsədlə verilməyən "xəta" sualları belə diplomatik məharətlə "dəf" edir, mövqə bildirməməsinin səbəbini səmimi şəkildə auditoriyaya çatdırır...

Vətən müharibəsi dövründə cənab İlham Əliyev otuzdan çox media qurumunun suallarını cavablandırdı.

26 fevral 2021-ci ildə Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin xatı ilə onlayn şəkildə mətbuat konfransı keçirərək, əcnəbi iştirakçılardan birinin qeyd etdiyi kimi, dörd dildə beş saatadək davam edən tədbirdə "Ginnesin rekordlar kitabı"na düşəcək yeniliyə imza atmış oldu!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin hor il ADA Universitetində beynəlxalq beyin mərkəzlərinin nümayəndələrinin dünyada gedən proseslərlə bağlı suallarını cavablandırması da önəyö çevrilməlidir.

I cəbhədə fasilədir, II və III cəbhədə isə mübarizə davam edir

Daha bir önəyö isə ilin sonuna yaxın ərəfədə yerli jurnalistlərlə tomas quraraq onların suallarına aydınlıq gətirməkdir.

Şuşada Qlobal Media Forumunun keçirilməsi də son illərin xoş önəyölərindəndir. *Dünyanın əksər ölkələrini təmsil edən media mənsubları, siyasi şərhçilər Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşaya həvəslə gələrək burada görülməli möhtəşəm quruculuq işləri ilə yaxından tanış olurlar, dünyada baş verən mürəkkəb və ziddiyyətli proseslər, müharibələr və iqtisadi gəzənlilər barədə onları düşündürən sualları müasir dövrün məşhur siyasi liderlərindən biri sayılan cənab İlham Əliyevə ünvanlayırlar.*

İştirakçılarının sayının getdikcə artması Şuşa Qlobal Media Forumunun uğurundan, buradakı müzakirələrin effektivliyindən xəbər verir.

İyulun 20-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda II Şuşa Qlobal Media Forumu uğurla keçirildi.

◆ ◆ ◆

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə start verilən ilk günlərdən ölkəmiz mediasının haqsız hücumlarına, dezinformasiyaya məruz qalıb!

Məşhur ifadə ilə desək, yanan da biz olmuşuq, yaman da!

İlkin vaxtlarda keçmiş SSRİ-nin birinci və axırncı prezidenti olan M.Qorbaçovun dəstəyindən istifadə edən ermənilər Moskvanın yaratdığı imkanlardan fəal şəkildə bəhrələnilirdilər.

Sovet dövründə müttəfiq respublikaların informasiya sahəsində də beynəlxalq əlaqə müstəqil şəkildə çıxış imkanları yox idi.

Bu, yalnız SİTA-nın, XMA-nın vasitəsilə mümkündür idi.

İttifaq qəzetləri və mərkəzi televiziya da indi olduğu kimi, ermənilər tərəfindən inhisara alınmışdı və onların maraqlarını təmin edirdi.

Əvvəlcə "DQMV sosial-iqtisadi cəhətdən Azərbaycanın digər bölgələrindən çox geridədir" tezisini işə saldılar.

Halbuki tam əksi idi və bu yalan konkret rəqəmlərlə ifşa edildikdən sonra növbəti yalana rəvac verildi:

"Ermənilər "zavallı", "məzlum" xalqdır, azərbaycanlılar tərəfindən sıxışdırılır, təzyiqlərə məruz qalırlar".

Bu "zavallı xalq" isə həqiqətdə Ermənistanın gəlməli silah "saqqallı"ların və yaraqlıların (o zaman bunları "fədai"lər də adlandırılırdılar) əli ilə silahsız azərbaycanlıları doğma yurd-yuvalarından qovub çıxarırdı.

Bir qədər keçmiş bu "məzlum və zavallı xalq" əsl simasını, vəhsiliyini göstərdi, Xocalı, Qaradağlı, Başlıbel, Bağın Ayrıım soyqırımını törətdi!

Hətta Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ ərazisi və ona bitişik 7 rayonu işğal edildikdən sonra da ermənilər beynəlxalq mediada "mələk qiyafəsi"ndə təqdim edilirdilər!

Erməni diasporu dünya mediasını (hər diaspor məxsus olduğu ölkədəki KİV-i) pulla ələ aldığından yalan ayaq

tutub yeriyir, əsl həqiqətlər isə bir kənar qoyulurdu...

● Nə BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsindən və onun mahiyyətindən xəbər verildi.

● Nə ermənilərin törətdikləri vəhsiliklərdən və soyqırımlarından bəhs edilirdi.

● Nə ermənilərin işğal etdikləri ərazilərdə törətdikləri vandallıqlardan danışılırdı.

● Nə də bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünlərin taleyindən, acınacaqlı vəziyyətlərindən informasiyalar veriliirdi.

İkili standartlar münaqişəsinin ilk günlərindən dünya mediasında da tətbiq olunurdu.

Ermənilər pulla vicdansız jurnalistləri satın aldığından yalan, saxta informasiyalar sürətlə tirajlanır, satılmış media qurumları erməni işğalına başqa don geyindirərək öz torpaqlarının zorla ələ keçirilməsinə bəraət qazandırmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxırdı.

İndi, COP29 ərəfəsində isə ermənişifot media qurumları mənfur fəaliyyətlərini bir qədər də gücləndirmişlər.

◆ ◆ ◆

50-dən artıq dövlətdən gəlmiş 150-dən çox xarici qonağın, o cümlədən 30-a yaxın ölkənin informasiya agentliyinin, 3 beynəlxalq təşkilatın və 82 media qurumunun nümayəndələrinin təmsil olduğu Şuşa forumu yenə də olduqca maraqlı və səmimi atmosferdə keçdi.

Budəfki forum dünyanı və bütün media platformalarını bürüyən yalan məlumatların ifşasına, dezinformasiyaya qarşı mübarizəyə həsr edilmişdi.

Azərbaycan bu cəbhədə də vuruşmaq məcburiyyətindədir!

Çünki bir sıra dövlətlər və qurumlar, Azərbaycanın zəfər müharibəsindəki qələbəsini, torpaqlarını öz gücü ilə işğaldan azad etməsini həzm edə bilməyənlər dezinformasiya ilə manipulyasiya etməklə feyk informasiyası ölkəmizə qarşı çirkin mübarizə vasitəsinə çevirmişlər.

Gülməli bir məqam da var!

Ermənipərəst qurumlar, dövlətlər və siyasətçilər Azərbaycanla bağlı dövrüyyəyə buraxılan "informasiyalar"ın "feyk xəbər" olduğunu bilsələr də, özlərini yenə o yerə qoymur, ondan yararlanmağa can atır, ermənilərin gözündə xal qazanmaqdan ötrü əldən-ayaqdan gedirlər.

Tədbirin təşkilatçısı "Euronews" televiziya kanalı idi, moderatorluğu isə kanalın prodüseri xanım Rebekka Maklaffin - İstham edirdi.

Şuşa II Qlobal Media Forumunu təkə Azərbaycanca çıxan qəzetlər, televiziya kanalları və elektron saytlar deyil, bütün dünya mediası geniş və ətraflı şəkildə işıqlandırdı.

Biz yalnız vacib hesab etdiyimiz bir sıra məqamlara yenidən diqqət çəkmək istəyirik.

◆ ◆ ◆

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təkbəşinə dünya mediasının qarşısı

na çıxaraq ən müxtəlif və bütün sahələri əhatə edən sualları cavablandırması, qeyd etdiyimiz kimi, artıq önəyö şəklini almışdır.

Bu formatın yaşarlılığı, gələnlərin sayının isə ilbəil artması cənab İlham Əliyevin jurnalistlərlə uğurlu canlı təmasqurma məharəti, yüksək intellekti, verilən suallara obyektiv yanaşması, onları faktlar əsasında inandırıcı cavablandırması, habelə verdiyi proqnozların yüksək faizlə özünü doğrultmasıdır.

Maraqlı suallardan biri baş problemini həll edən Azərbaycanın gələcək inkişafı ilə bağlı oldu.

Məsələ bundadır ki, Azərbaycanı sevmənlər, onun yaratdığı imkanlardan bəhrələnmənlər, dostluq və əməkdaşlıq edənlerle yanaşı, ölkəmizi gözü götürməyənlər, bizə "xox" gələnlər, hətta hərədən "sanksiyaya qoyacaqları" ilə hədələyənlər də tapılır.

Azərbaycan isə ağırlıqlı karvan olaraq yoluna davam edir...

Ən mühüm məsələ odur ki, Azərbaycan otuz ildə müddətdə çalışdı, vuruşdu, hazırlandı, ordu qurdu, torpaqlarını döyüş meydanında azad edərək başlıca milli ideyasını gerçəkləşdirdi.

İnqurasiya mərasimindəki çıxışında cənab İlham Əliyev yeni milli ideyanın müəyyənləşdirilməsini və bununla bağlı müzakirələr aparılmasını tövsiyə etdi.

Əsas milli ideyaya nail olunması hər bir xalqın fəxridir!

Lakin...

İlham Əliyevin qoyduğu tələblər isə daha uzaqgörəndir:

"Sözsüz ki, biz heç bir zaman nə işğal, nə fəsadları, nə verdiyimiz qurbanları, nə böyük qələbəmizi unudacağıq. Biz və bizim gələcək nəsillərimiz bu qələbə ilə fəxr edəcəkdir. Lakin biz buna fokuslanmamalıyıq, biz bu mövzunu daimi istismar etməməliyik və onu daimi bir rəngə çevirməməliyik, biz irəli getməliyik".

Azərbaycan Prezidenti ən mühüm məsələlərdən biri olaraq Cənubi Qafqazda sülhün, əməkdaşlığın yaradılmasını vacib sayır.

Azərbaycan tərəfi buna nail olmaqdan ötrü üzərinə düşən hər şeyi etməyə hazırdır:

"Hamı deyəcək ki, biz sülh içində yaşayan, münaqişəsiz, müharibəsiz, ərazi iddiası olmayan, hamının bir-birini sevdiyi, əməkdaşlıq etdiyi Cənubi Qafqaz istəyirik. Lakin bu, badə qaldıranda gözəl kəlamlardır, real siyasət üçün belə deyil. Odur ki, həm Gürcüstanda, həm də Ermənistanda yeni xarici siyasət gündəliyi formalaşan dövrdə onu dərinləndirilməli, təhlil etməli və bundan sonra, - Azərbaycanda bu dəyişməyib və əminəm ki, dəyişməyəcək, - biz müəyyən tədbirlər görməliyik ki, inteqrasiya olmasa da, ən azından müəyyən əməkdaşlıq mövcud olsun".

Bəli, Azərbaycan Cənubi Qafqazda sülh istəyir, əmin-amanlıq istəyir, əməkdaşlıq istəyir.

Və bunun üçün əlindən gələni edir!

Ancaq başqa yol tutulur da var!

Azərbaycan Prezidenti isə həmişə istəyinə nail olub!

Ya xoşluqla, ya da "dəmir yumruq"la!

◆ ◆ ◆

Azərbaycan çox mühüm və globalmiqyaslı bir tədbirə - COP29-a evsahibliyi edəcəkdir!

Tədbirin ölkəmizdə keçirilməsi həm də bizə olan etibar və etimadın göstəricisidir.

Lakin bu, bədxahlarımızın, bizi gözü götürməyənlərin əlinə düşən fürsətdir: ölkəmizə qarşı hücumlara keçmək, qarayaxma, gözəndənsalma kampaniyasına başlamaq, narrativ düzəldərək dezinformasiyalar yaymaq fürsəti!

Qərb mediası ilk günlərdən "önəyö"-sinə sadıq qaldı: bizə qarşı hücumlara başladı.

"İttihamlardan biri Azərbaycanın neft-qazla zəngin ölkə olmasıdır.

Baxın, neft və qaz alıb işlədərək atmosferə tullantılar atanlar yox, onu ən müasir üsullarla, ekologiyaya ziyan gətirmədən çıxarıb satanlar günahkar sayılırlar!

Qərbdə bir ki, COP tədbirlərinin biri Qlazqoda - Böyük Britaniyanın neft hasil etdiyi bölgəsində keçiriləndə heç kəs onları ittiham etmədi...

Arda 5-ci səh.

İLHAM ƏLİYEVİN UĞUR FORMULU

Düşünülmüş strategiya, düzgün taktika

Əvvəlki 4-cü səh.

COP29 beynəlxalq arenada bir nömrəli konfransdır və ilk dəfədir ki, postsovet məkanında keçirilir.

Azərbaycan bunu özü üçün misilsiz bir şans sayır, təşkilatı baxımdan fəal iş aparır, müəyyən təşəbbüslər irəli sürür, aslında, həm də Qlobal Cənubla Qlobal Şimal arasında körpülər qurur.

İlham Əliyev COP-un dünyaya faydalı olması üçün sözlə kifayətlənmənin yəniş olduğunu göstərdi.

Danışmaq, müxtəlif narrativlər düzəltmək əvəzinə, konkret və səmərəli işlə məşğul olmaq vacibdir - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev belə hesab edir:

"COP, sadəcə, bir və ya iki həftə davam edən tədbir deyil. Bu, davamlı bir prosesdir. Əgər bir ölkə hər hansı miras qoymaq istəyirsə, bu, tutarlı və konkret töhfə olmalıdır. Sözlər, bəyanatlar kifayət deyil. Burada real addımlar atılmalıdır və koordinasiya həyata keçirilməlidir".

II Qlobal Media Forumunda Fransanın neokolonializm siyasəti barədə də suallar səsləndirildi.

Kimsəyə sirt deyil ki, Ermənistanın "böyük bacı"sı Fransa Azərbaycana qarşı soyuq müharibə aparır, işğalçı dövləti revansizmə sürükləyərək silahlandırır, Cənubi Qafqaza soxulmağa, burada ikinci Ukrayna yaratmağa çalışır.

Öz gözündə tiri görməyən Makron öz-gözündə tük axtarır...

Azərbaycan isə Qoşulmama Hərəkatına rəhbərliyi dövründən başlayaraq insanlığa iyrənc münasibət sayılan kolonializmə qarşı fəal mübarizə aparır.

Fransa prezidenti Makronun xoşuna gəlsə də, gəlməyə də!

Fransadan minlərlə kilometr uzaqda yerləşən ada dövlətlərində iyrənc, qəbul edilmiş siyasət yürüdüldür, yerli əhali təhqirlərə məruz qalır, onları assimilyasiya etməyə çalışırlar.

Yeni Kaledoniya, Mayot adası və Qəmə adalarında baş verənlər iyrəncdir, qəbul edilməzdir.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına rəhbərliyi dövründə yaradılan Bakı Təşəbbüs Qrupu bu hallara qarşı etiraz səsinə ucaldır, kəskin mövqə nümayiş etdirir.

Fransa prezidenti Makronun BMT-dəki anti-Azərbaycan mövqeyinə, Ermənistan vasitəsilə ölkəmizə qarşı apardığı düşmənçilik hərəkatlarına baxmayaraq, Azərbaycan heç zaman öz mövqeyindən geri çəkilməyəcək!

Bununla bağlı sual cavablandırarkən cənab İlham Əliyev açıq mövqə nümayiş etdirdi:

"Biz sizi hər zaman dəstəkləyəcəyik. Əlimizdən gələni edəcəyik ki, siz və sizin kimi milyonlarla insan öz torpağında azad yaşaya bilsin. Siz öz gələcəyinizi planlaşdırmısınız. Siz öz irsinizi və ləyaqətinizi, dilinizi qoruyub saxlamısınız, hansı ki, bu gün sizi ondan məhrum etməyə çalışırlar. Biz sizin yanınızda olacağıq".

Təbii ki, Şuşa forumunda sülh mövzusunda da toxunuldu.

Bu bir faktdır ki, indiyədək sülh müqaviləsi imzalanmayıb!

Mediada bu barədə çox deyilib, çox yazılıb, çoxsaylı görüşlər keçirilərək qapalı və açıq müzakirələr aparılıb.

Qalib dövlətin rəhbəri İlham Əliyev bütün baş verənlər, habelə Azərbaycanın qəti mövqeyi barədə açıq danışdı.

Onun söylədiklərindən bir neçə vacib məqamı bir daha xatırladıq:

● "Mənim fikrim ondan ibarətdir ki, Qarabağ münaqişəsi həll edilib. Biz nə etməliyik ki, iki ölkə münasibətləri normallaşsın".

● "Ermənistan həmin sülh sazişinə dirnaqarası "Dağlıq Qarabağ" məsələsini daxil etmək istəyirdi. Biz bunun qəti əleyhinə idik".

● "...Hazırda iki məsələ var. Birincisi, Ermənistan bizim təkliflərə müsbət cavab verməlidir ki, həm Ermənistan, həm Azərbaycan birgə ATƏT-ə müraciət etsin ki, Minsk qrupu ləğv edilsin. Çünki artıq uzun müddətdir bu qrup fəaliyyətsizdir.

Biz çox nikbinik

I cəbhədə fasilədir,

II və III cəbhədə isə mübarizə davam edir

bəlkə də bir-iki ildir. Minsk qrupunun fəaliyyətində olması üçün heç bir səbəb yoxdur".

● "Ermənistan Minsk qrupunu hələ də fəaliyyətdə saxlamaq istəyirsə, bu o deməkdir ki, Ermənistanın hələ də Azərbaycanla qarşı ərazi iddiası var və bu, çox ciddi bir faktordur. Bu, bir testdir, bu, bir göstəricidir".

● "Növbəti şərt odur ki, Ermənistan konstitusiyasında dəyişikliklər edilməlidir. Bizim onların daxili işlərinə hər hansı bir müdaxilə etmək niyyətimiz yoxdur. Ermənistan konstitusiyasında müstəqillik barədə müddə var və orada Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı təhlükə var, təhdid var. Orada Ermənistanın və dirnaqarası "Dağlıq Qarabağ"ın birləşməsindən söhbət gedir. Yəni bu müddə o konstitusiyada olduğu müddətdə sülh sazişi mümkün deyil".

Böyük Britaniyanın Baş nazirinin ikitərəfli görüşü təşkil etmək təşəbbüsünü iflasa uğradan Paşinyanın bu hərəkatına kəskin münasibətini bildiran İlham Əliyev açıq şəkildə bəyan etdi:

● "O, (Ermənistanın baş naziri Paşinyan - red.) mənimlə danışmaq istəmirsə, hansı sülh sazişindən söhbət gedə bilər. O, Britaniyanın Baş naziri ilə danışmaq istəmirsə, Londonda və Oksfordda niyə səfər edirdi?"

Qalib ölkə sülh müqaviləsinin imzalanmasında ısrarlıdır!

Kapitulyasiya aktına qol çəkən məğlub tərəf isə yeni ağa, yeni silah, maliyyə vəsaiti axtarışına çıxaraq revansizmə hissələ yaşayır.

İnanmaq çətinidir ki, 44 günlük müharibədə baş verənləri, "dəmir yumruq"un zərbələrini unudub!

Yaddaşı təzələmək o qədər də çətin olmayacaqdır!

Forumda ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinə dair suallar da səsləndirildi. Cənab İlham Əliyev bu sualları səmimiyyətlə, konkret faktlarla sadalamaqla cavablandırdı.

ABŞ super dövlətdir, böyük hərbi və maliyyə imkanları, dünyada gedən proseslərə, dünyadakı dövlətlərə müxtəlif təsir rıçaqları mövcuddur.

ABŞ hətta Qərbi Avropanı idarə edən, ona öz istəklərinə uyğun qərarlar qəbul etdirməyi bacaran dövlətdir.

ABŞ həm də ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr dövlətlərindən biri olub. Bütün bunları bilən və nəzərə alan Azərbaycan ABŞ ilə daim sabit, səmimi və mehriban əməkdaşlıq qurmağa çalışıb, hətta müəyyən məsələlərdə ona dəstək də verib.

Lakin ABŞ-nin təqsiri üzündən qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıq ruhunda qurulan münasibətlərin enişli-yoxuşlu dövrləri də olub.

Hətta bizim siyasi həyatımıza müdaxiləyə cəhdlər göstərilib, QHT-lər vasitəsilə radikal mixalifətə maliyyə yardımları ötürülüb, Azərbaycanda da "rəngli inqilab" törətmək niyyəti mövcud olub.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Soros Fondunu öz ərazisindən çıxaran azsaylı dövlətlər sırasındadır.

Amma Azərbaycan xoşniyyətli əməkdaşlığa can atıb.

Məsələn, Azərbaycan ilk qeyri-NATO ölkəsi idi ki, Əfqanıstanda hərbi əməliyyatlara sülhməramlı qüvvələrinin iştirakı ilə qoşuldu və oranı sonuncu türk edənərdən oldub.

Bu o zaman idi ki, ABŞ-nin Əfqanıstanla bağlı Azərbaycanın dəstəyinə ehtiyac vardı.

Azərbaycan Əfqanıstana hərbi yüklərin daşınması üçün öz hava məkanını ABŞ-nin üzünə açdı.

Əvəzində nə gördük?!

ABŞ-nin Əfqanıstandakı missiyası başa çatandan sonra onlar bir zamanlar erməni diasporunun təsiri ilə bizə qarşı təbiiq etdikləri ədalətsizliyə yenidən qayıtdılar.

"Azadlıq Müdafiə Aktı"na 907-ci düzəlişi bərpə edərək birbaşa yardımları qadağan edən sanksiya təbiiq etdilər!

Beləliklə, uzun illər boyu onlara etdiyimiz yaxşılıqların "əvəzi"ni qaytardılar...

Nədənsə ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi bərpə etməmiş ABŞ-nin xoşuna gəlmiş!

Hətta "Azərbaycanla bundan sonra əlaqələr əvvəlki kimi ola bilməz" məzmunlu bəyanat da verildilər...

Sonra nə oldu?

Yenidən adı qaydada əlaqələr quruldu. Lakin yenə də birtərəfli yanaşma mövcuddur!

● Cənubi Qafqazda ayrı-ayrı xətlərin çəkilməsi qəbul edilməzdir!

● Ermənistanın silahlandırılması, revansist niyyətini gerçəkləşdirməsindən ötrü Avropa Sülh Fondundan məğlub ölkəyə 10 milyon avro ayrılması qəbul edilməzdir!

● Birgə təlimlər keçirilməsi, Cənubi Qafqazda ikinci Ukrayna yaradılması cəhdi qəbul edilməzdir!

Bunun bir səbəbi ABŞ-nin dövlət siyasətinə oradakı erməni diasporunun təsir etmək, yönəltmək imkanında olmasıdır.

Hər dəfə prezident seçkiləri zamanı ABŞ-dəki prezidentliyə namizədin "erməni sösi"ni ehtiyacı olur!

Beləliklə, dövlət başçısı seçilənlər fəaliyyətə başlamazdan əvvəl erməni diasporuna borclu düşürlər və həmin borcu qaytarmaqdan ötrü öz dövləti maraqlarını deyil, erməni maraqlarını üstün tutmağa məcbur olurlar.

Bayden "borcu"nu qaytarmaq üçün "24 aprel" çıxışlarından birində "erməni soyqırımı" ifadəsini işlətdi.

Amma dünya dağılmadı, qeyri-adi heç nə baş vermədi!

Çünki dağılmayan dünyada hamı bilir ki, "erməni soyqırımı" olmayıb, bu, yalnız narrativdir!

Odur ki, ermənilər öz arxivlərinin qapısını bərk-bərk bağlayıblar, kimsəni ora buraxmırlar.

Yalanların üstünün açılmasından qorxurlar...

Azərbaycan doğru bildiyi yolla gedir. Dövlət başçısı İlham Əliyev forumda sualları cavablandırarkən sağlam düşüncənin və mövqenin üstün gələcəyinə inandığını bildirdi:

"Ümid edirəm ki, seçkidən sonra ABŞ-də, Avropada Azərbaycan haqqında, bizim potensialımız, rolumuz haqqında daha yaxşı anlayış olsun".

Onsuz da Azərbaycan heç zaman öz maraqlarından, öz mövqeyindən geri duran deyil!

Sovet dövründə kapitalizmi ideoloji cəhətdən ifşa edən bir ifadə vardı: "Burjuva mətbuatı kapitalistin pul kisəsindən asılıdır!"

Dövr, zaman dəyişsə də, bu bağlılıq və asılılıq dəyişməyib!

Bəşəriyyət uzun zaman mübarizə apardı ki, azad sözlə, azad fikrə nail olsun! Ancaq güclülərin və pulluların niyyətləri buna imkan vermir!

Beynəlxalq hüquqa dönmədən əməl edən, dünyanın qarşılaşdığı çətinlik və problemlərin həllinə daim şəxsi töhfələrini verən, öz gücü ilə işğal altındakı torpaqları azad edərək bu gün imkanlarını sülh və əməkdaşlıq uğrunda savaşanlara təqdim edən Azərbaycana qarşı riyakar hücumlar ara vermir.

Prezident İlham Əliyev bunu forumda açıq şəkildə söylədi:

"Azərbaycana gəldikdə, bu, koordinasiya edilmiş media hücumlarıdır. Bunlar, adətən, mühüm geosiyasi hadisələrə təsadüf edir. O, idarə edilən bir media hücumu olanda onlar istəklərinə nail olurlar. Çünki onların istəkləri, hədəfləri bizim maraqlarımıza ziddir".

Media qurumları və sosial şəbəkələrdə informasiya axını güclü olduğundan dünyanın müxtəlif yerlərində yaşayan insanlar nəyin doğru, nəyin yalan olduğunu dərhal ayırd edə bilmirlər.

Feyk informasiyanı yayıyanlar isə insanların bu bilgisizliklərindən - regiondakı əsl vəziyyətdən və real həqiqətlər barədəki məlumatlılıqlarından istifadə edərək onları aldadır, yalan xəbərlər sırırlar.

Ötən əsrin sonlarında istifadə olunan metodlara yenidən qayıdılır: bu dəfə bir qədər də geniş formada, sosial şəbəkədən də istifadə olunmaqla.

● Ermənilər və onlara dəstək verən media qurumları Qarabağda törədilən vəhşiliklər, vandallıqlar, dağıntılar barədə susurlar.

● Ermənilərin könüllü şəkildə Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul etmək istəməyərək ərazilərimizi türk etmələrini isə "etnik təmizləmə" kimi qələmə verirlər.

● Ən gülməli isə budur ki, azərbaycanlıların doğma torpaqlara qayıdışlarına "işğal" donu geyindirilir.

Lakin bugünkü Azərbaycan ötan əsrdəki zəif və imkansız dövlət deyil! Güclü rəhbəri, güclü ordusu, geniş imkanları və həqiqətlərin yayılmasına dəstək verən vicdanlı dostları vardır.

Dəyirman öz işindədir, çax-çax baş ağrıdır!

Mediadan silah kimi istifadə edilməsi yetər!

II Şuşa Qlobal Media Forumunun yekdi rəylərindən biri də bu oldu!

● Media siyasətə yox, həqiqətə xidmət etməlidir!

● Media qarşılıqlı yaradılmasına, zəiflərin, azlıqların hüquqlarının pozulmasına yox, ədalətə xidmət etməlidir!

● Media güclülərin əlində alətə çevrilməli deyil, obyektiv, qərəzsiz olmalıdır!

● Media siyasi asılılıqlardan xilas olaraq özünü qayıtmalı, doğru yolla getməlidir!

II Şuşa Qlobal Media Forumu dünya mediasını həm də buna səslədi!

Bəxtiyar SADIQOV

1 sentyabr Milli Məclisə seçkilər günüdür

Şirvanda Milli Məclisə seçkilərdə polisin xidməti fəaliyyətinə həsr olunan seminar-müşavirə keçirilib

Bu il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasının Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) ilə birgə layihəsi çərçivəsində Şirvanda seminar-müşavirə keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Milli Məclisə seçkilərdə polisin xidməti fəaliyyətinə həsr olunan seminar-müşavirə Şirvan Şəhər Gənclər Mərkəzində keçirilib. Tədbir Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü Ramiz İbrahimov və Şirvan Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Füzuli Əhmədovun açılış nitqləri ilə reallaşmışdır.

Seminar-müşavirədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının və Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndələri, region üzrə 25 seçki dairəsi dairə seçki komissiyalarının sədrləri, polis idarələri və şöbələrinin nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirdə Milli Məclisə seçkilərinin hazırlanmış keçirilib.

məsində, seçkiqabağı təşviqat dövründə, habelə səsvermə günü və ondan sonrakı proseslərdə polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş rol və vəzifələrindən danışılıb.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü Tofiq Həsənov tədbirdə seçki subyektləri, onların hüquq və vəzifələri, seçki subyektlərinin fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilənin yolverilməzliyi mövzusunda çıxış edib.

Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsində idarə rəisi Sənan Əliyev seçki kampaniyası dövründə və seçkilərin keçirildiyi gün ictimai qaydanın təmin edilməsi ilə bağlı polis əməkdaşlarının hüquq və vəzifələri, seçkidən sonrakı dövrdə seçki bülletenlərinin, digər seçki sənədlərinin dairə və Mərkəzi Seçki Komissiyasına götürülməsi zamanı təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsi barədə məlumat verib. Sonda suallar cavablandırılıb.

Seçkilərdə fəallığın daha da yüksəldilməsi üçün tədbirlər görülür

Ölkəmiz müstəqillik tarixində ilk dəfə olaraq ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa etdiyi şəraitdə Milli Məclisə seçkilər keçirəcək. 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənkonar seçkilərin yüksək səviyyədə təşkili, azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi, eləcə də müxtəlif statuslu seçki subyektlərinin maarifləndirilməsi və məlumatlandırılması məqsədilə genişmiqyaslı tədbirlər reallaşdırılır.

Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi ilə birgə layihəsi çərçivəsində iyulun 24-də "dəyirmi masa" təşkil olundu. Mərkəzi Seçki Komissiyasının müxtəlif statuslu seçki iştirakçıları otağa edən genişmiqyaslı maarifləndirmə proqramı əsasında reallaşdırılan layihə cəmiyyətdəki aktiv mövqeyi, məqsədyönlü fəaliyyətləri günbəgün güclənən Azərbaycan qadınlarının qarşında gələn seçkilərdə fəallıqlarının daha da yüksəldilməsi üçün yaradılan geniş və hərtərəfli imkanları müzakirə edildi. Tədbirdə çıxış edən Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov qurumlararası sıx əməkdaşlıq sayəsində ərəsəyə gələn müxtəlif layihələrin qadınların seçkilərdə azad və sərbəst fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, məlumatlılığının artırılması, həmçinin fəallığı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırdı. O, ölkəmizdə keçirilən seçkilərdə qadınların rolunun çox böyük olduğunu bildirdi. Qeyd etdi ki, seçkilərimizin çoxu qadınlardır: "Seçkilərdə fəallığı baxımından ən gözə görünməyən, amma effektiv olanlar da qadınlardır".

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri qeyd etdi ki, Azərbaycan 2020-ci ildə Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə bu xalqın, ordunun nəyə qadir olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi: "Azərbaycan yüz illərdir arzu etdiyi, həsrətində olduğu halların reallaşdığını görür. Ona görə çalışmalıyıq ki, bizə aid olan sahələrdə öz fəaliyyətimizi həmin standartlar üzərində quraq. Azərbaycan ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpasından sonra artıq ikinci dəfə seçki keçirəcək. Birincisi fevral ayında keçirilən prezident seçkiləri idi. Biz onu "Zəfər seçkisi" adlandırdıq. Mən hesab edirəm ki, o, prezident seçkiləri ilə bağlı Zəfər seçkiləri idi, bu isə Milli Məclisə seçkilər baxımından Zəfər seçkisi olmalıdır".

"Dəyirmi masa"da qadın məsələlərinə dair təşkilatlar, vətəndaş cəmiyyəti institutları və ictimai birliklərin nümayəndələri iştirak etdilər. Tədbirdə qadınların seçkilərdə iştirakı ilə bağlı müxtəlif mövzular ətrafında geniş müzakirələr aparıldı, meydana çıxan suallar cavablandırıldı.

İyulun 24-də Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasının Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) ilə birgə layihəsi çərçivəsində regional seminar-müşavirə Gəncədə təşkil olundu. Gəncə 2-ci polis şöbəsində keçirilən seminar-müşavirədə Milli Məclisə seçkilərinin hazırlanmış keçirilməsində, seçkiqabağı təşviqat dövründə, habelə səsvermə günü və ondan sonrakı proseslərdə polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş rol və vəzifələrindən danışıldı.

missiyalarının sədrləri və polis orqanları nümayəndələrinin iştirakı nəzərdə tutulur.

Tədbirlərdə Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvləri, Komissiya Katibliyinin əməkdaşları və Daxili İşlər Nazirliyinin müvafiq qurumlarının nümayəndələri tərəfindən Milli Məclisə seçkilərin hazırlanmış keçirilməsində, seçkiqabağı təşviqat dövründə, habelə səsvermə günü və ondan sonrakı proseslərdə polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş rol və vəzifələrindən danışıldı.

İyulun 25-də Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasının Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) ilə birgə layihəsi çərçivəsində seminar-müşavirə Gəncədə təşkil olundu. Gəncə 2-ci polis şöbəsində keçirilən seminar-müşavirədə Milli Məclisə seçkilərin hazırlanmış keçirilməsində, seçkiqabağı təşviqat dövründə, habelə səsvermə günü və ondan sonrakı proseslərdə polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş rol və vəzifələrindən danışıldı.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının Daxili İşlər Nazirliyi ilə birgə layihəsi çərçivəsində növbəti regional seminar-müşavirə iyulun 26-da Şəki şəhərində keçirildi. Tədbirdə Mərkəzi Seçki Komissiyasının və Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndələri, ölkəmizin şimal-qərb bölgəsində, eləcə də ətraf şəhər və rayonlarda fəaliyyət göstərən 17 seçki dairəsi üzrə dairə seçki komissiyalarının sədrləri, şəhər və rayon polis şöbələrinin məsul əməkdaşları iştirak etdilər. Seminar-müşavirədə seçkilərdə polisin xidməti fəaliyyətinə dair məsələlər ətrafında müzakirə olundu.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə iyulun 27-də baş tutdu. Komissiyanın iyulun 24-də keçirilən iclasının protokolu təsdiqləndi. Sonra Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərdə seçki bülletenlərinin mətni, forması, sayı və hazırlanma qaydası komissiya üzvləri tərəfindən müzakirə edilərək təsdiq olundu. Qərar verildi ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq, 6 milyon 516 min 567 seçki bülletenin komissiyanın təmsilçiyə uyğun 3

üzvünün müşahidəsi altında hazırlanacaq.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərdə müşahidəçi qismində iştirak etmək üçün ümumilikdə indiyədək 2794 nəfərin akkreditasiyadan keçdiyini diqqətə çatdırdı. Qeyd etdi ki, müşahidəçilərdən 2562 nəfəri Mərkəzi Seçki Komissiyasında qeydiyyat keçiblər. Onların 126-sı Yeni Azərbaycan Partiyasının, 569-u QHT-lər xətti, 1867 nəfəri isə öz təşəbbüsü ilə müraciət edib.

Qarşıdan gələn seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vəzifə və səlahiyyətlərə malik qurumlarla sıx əməkdaşlıq çərçivəsində intensiv şəkildə davam etdirilən ümumrespublika miqyaslı maarifləndirmə tədbirləri barədə də iclasda ətrafı məlumat verildi, deputatlığa namizədlərin irəli sürülməsi və qeydə alınması, həmçinin müşahidəçilərin akkreditasiyası ilə bağlı statistik göstəricilər diqqətə çatdırıldı.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

"Times of Oman" portalında II Şuşa Qlobal Media Forumu barədə məqalələr dərc olunub

"Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda keçirilmiş II Şuşa Qlobal Media Forumu hələ də dünya mediasının diqqət mərkəzindədir. Forumun iştirakçıları olan media nümayəndələri bu mötəbər tədbirdə müzakirə olunan aktual məsələlər, xüsusən Prezident İlham Əliyevin dünyada və bölgədə baş verən proseslər, ölkəmizlə bağlı həqiqətlər, hazırda medianın qarşısında duran əsas çağırışlarla bağlı fikirlərinə geniş yer ayırırlar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Omanın "Times of Oman" nəşri II Şuşa Qlobal Media Forumu və dövlətimizin başçısının tədbiri forumun, həmçinin COP29 sədrliyinin rəsmiləri ilə görüşmək, COP29-a hazırlıq məsələləri, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizənin dəstəklənməsi və bir sıra aktual mövzularda ətrafı müzakirələr aparmaq imkanını yaratdığı vurğulanıb.

Qeyd olunub ki, 50-dən çox ölkədən media nümayəndələrinin qatıldığı tədbirin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin media mütəxəssislərinin və ekspertlərin suallarını cavablandıraraq, östənlili forumdan keçən müddətdə regionda və dünyada baş verən hadisələr barədə fikirlərini bölüşüb.

Məqalədə Prezident İlham Əliyevin regionda təhlükəsizlik məsələləri, işğaldan azad edilən ərazilərdə həyata keçirilən bərpa-yenidənqurma işləri barədə fikirlərindən sitat götürülüb: "Yəni, biz -

bu regionun xalqları özümüzlə təhlükəsiz hiss edəcəyik. Buna əminəm, münafiqlər və qarşıdurmalar keçmişdə qalıb. Füzuli hava limanından buraya səfər edərkən siz gördünüz ki, biz nəhəng yenidənqurma proqramı həyata keçiririk və sizin gördükləriniz, bəlkə bu işlərin heç beş faizi deyil. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdan aparılan bərpa işləri ilə bağlı biz çox nikbinlik və Azərbaycan cəmiyyəti də olduqca nikbindir və bu işlər çox həvəslə yanaşır. Bu, hər bir ölkənin müvəffəqiyyətdə nail olması üçün əsas amildir. Burada rahatlıq və təhlükəsizlik vacibdir. Cəmiyyət görür ki, uzun illər can atdığı məqsədlər artıq reallığa çevrilibdir".

Yazıda dövlətimizin başçısının Azərbaycanın bərpaolunan enerji sahəsində atılan addımlar, ölkəmizin zəngin "yaşıl enerji" potensialı barədə fikirlərinə də geniş yer verilib: "Biz ən böyük günəş-elektrik stansiyası - 230 meqavat gücündə stansiyayı istifadəyə verdik. İndi isə 240 meqavatlıq külək-elektrik enerjisi stansiyası ilə bağlı işlər yekunlaşır və tezliklə biz 240 meqavatlıq günəş-elektrik stansiyasının açılışını edəcəyik. Birinci layihə "Masdar" şirkəti, ikinci layihə isə "Acwa Power" şirkəti tərəfindən həyata keçirilir. Üçüncüsü isə BP tərəfindən inşa ediləcək. Yəni bunlar dünyanın aparıcı enerji şirkətləridir. Bununla yanaşı, ötən ay Bakıda biz üç günəş və külək-elektrik stansiyasının təməlini qoyduq, ümumi həcm bir qıqavattır. Biz bu sahədə çox böyük işlər görürük. Böyük potensialımız var, həm texniki, həm də iqtisadi potensialımız. Texniki baxım-

Shusha (Azərbaycan): Shusha, a major centre of Azerbaijani culture and music, saw the culmination of the II Global Media Forum on Tuesday (July 22, 2024).

dan dənizdə külək enerjisi potensialı 157 qıqavattır. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının hesablamalarına görə, iqtisadi baxımdan quruda Günəş və külək stansiyalarının potensialı, göstərir ki, biz 27 qıqavat həcm istehsal edə bilirik, yəni həcm böyükdür".

Məqalədə Prezident İlham Əliyevin media sənayesinin gələcəyi, bu sahədə sünü intellektin rolu, o cümlədən sünü intellektlə bir sıra manipulyasiyalara, ciddi təhlükələrə yol açma biləcəyi barədə fikirlərinin böyük maraqla qarşılandığı qeyd olunub. "Zənnimə, beynəlxalq səviyyədə belə bir mexanizm işləyib hazırlana bilər. Bu, heç bir halda söz azadlığının məhdudlaşdırılması kimi qəbul olunmayacaq. Beynəlxalq səviyyədə, BMT səviyyəsində, yaxud da "Böyük 20"lik tərəfindən təşəbbüslər irəli sürülə bilər ki, buna son qoyulsun. Bu, çox ciddi bir təhdiddir və təşəkkür edirəm ki, siz bu mövzuya toxunursunuz", - deyər dövlətimizin başçısının fikri oxucuların diqqətinə çatdırılıb.

Həmçinin qeyd olunub ki, forum çərçivəsində iki gün ərzində "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyən etməkdə", "Dezinformasiyaya qarşı daha davamlı cəmiyyət qurmaq üçün siyasət və təşəbbüslər", "Sünü intellektin reallığı, mediaya və dezinformasiyaya təsiri: Media savadlılığını təşviq" və "İqlim hərəkəti və media" mövzularında müzakirələr aparılıb.

Bildirilib ki, 50-yə yaxın ölkədən 150-dən çox xarici qonağın, o cümlədən

dan dənizdə külək enerjisi potensialı 157 qıqavattır. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının hesablamalarına görə, iqtisadi baxımdan quruda Günəş və külək stansiyalarının potensialı, göstərir ki, biz 27 qıqavat həcm istehsal edə bilirik, yəni həcm böyükdür".

Məqalədə Prezident İlham Əliyevin media sənayesinin gələcəyi, bu sahədə sünü intellektin rolu, o cümlədən sünü intellektlə bir sıra manipulyasiyalara, ciddi təhlükələrə yol açma biləcəyi barədə fikirlərinin böyük maraqla qarşılandığı qeyd olunub. "Zənnimə, beynəlxalq səviyyədə belə bir mexanizm işləyib hazırlana bilər. Bu, heç bir halda söz azadlığının məhdudlaşdırılması kimi qəbul olunmayacaq. Beynəlxalq səviyyədə, BMT səviyyəsində, yaxud da "Böyük 20"lik tərəfindən təşəbbüslər irəli sürülə bilər ki, buna son qoyulsun. Bu, çox ciddi bir təhdiddir və təşəkkür edirəm ki, siz bu mövzuya toxunursunuz", - deyər dövlətimizin başçısının fikri oxucuların diqqətinə çatdırılıb.

Həmçinin qeyd olunub ki, forum çərçivəsində iki gün ərzində "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyən etməkdə", "Dezinformasiyaya qarşı daha davamlı cəmiyyət qurmaq üçün siyasət və təşəbbüslər", "Sünü intellektin reallığı, mediaya və dezinformasiyaya təsiri: Media savadlılığını təşviq" və "İqlim hərəkəti və media" mövzularında müzakirələr aparılıb.

Bildirilib ki, 50-yə yaxın ölkədən 150-dən çox xarici qonağın, o cümlədən

30-a yaxın ölkənin informasiya agentliyi, 3 beynəlxalq təşkilat və 82 media qurumunun qatıldığı forum iştirakçıları üçün birgə müzakirə və hərəkət platforması rolunu oynayır.

Qeyd edək ki, "Times of Oman" portalında dərc olunan "COP29 nədir" sərəlövhəli məqalədə isə Azərbaycan bu ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) evsahibliyi edəcəyi vurğulanıb. Qeyd edilib ki, beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etmək sahəsində güclü təcrübəyə malik Azərbaycan COP29-un keçiriləcəyi məkan kimi Bakı Stadionunu seçib. COP29 sədrliyi şəffaf, qorəzsiz və inklüziv bir prosesi həyata keçirmək məqsədilə ambisiyalı artırmaq və fəaliyyətə imkan vermək üçün bir-birini gücləndirən iki sünü əsaslanan plan hazırlayıb.

Bildirilib ki, COP29 sədrliyi tərəfindən yaradılan və idarə olunan Yaşıl Zona iştirakçılarına perspektivə dair planlarını bildirmək üçün dinamik forum təqdim edir. Bu, həm cari yenilikləri, həm də iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üçün potensial həlləri nümayiş etdirən müzakirələr, panellər və nümayişlər üçün mərkəzdir. Burada maraqlı təfərrüat innovativ həllərini və iqlim problemlərinin həllinə töhfələrini təqdim etmək imkanını əldə edirlər. Onların ixtiraları, həll yolları və sahibkarlıq ruhu Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi COP29-un uğuru üçün çox vacibdir.

Antiazərbaycançı şəbəkənin məkrli planı iflasa məhkumdur

"Paris-2024"də rəzilliklər davam edir

Media təmsilçilərinə qarşı qanunsuz hərəkətlər də səngimir

Parisdə Olimpiya yarışları sürətlənir, bəzi idmançılar artıq medal qazanıblar, lakin bir çox azarkeş qalmaqlı açılış mərasimindəki təəssüratlardan hələ də uzaqlaşmayıb.

Təşkilatçılar isə xüsusi bir şey olmamış kimi davranmağa çalışaraq bir müddət fasilə verib və nəhayət, dünya yəndəmsiz bir üzrxahlıq ediblər. Amma heç kim təşkilat komitəsinin peşmançılığının səmimiyyətinə inanmır.

2024-cü il Olimpiya Oyunlarının açılış mərasimi bütün dünyada son dərəcə mənfi reaksiyaya səbəb olub. Əcəb tamaşa on yaxşı halda absurd adlandırılıb, halbuki, "eybəcərlik sirki" ifadəsindən daha çox istifadə olunub. Əslində bunu Olimpiyadanın açılış mərasimi deyil, transgəndər və transvestitlərin paradı adlandırmaq daha düzgün olardı...

Güclü tənqiddən sonra Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi (BOK) açılış mərasiminin müəyyən anlarını sosial şəbəkələrdəki rəsmi sahifəsindən silib və 2024-cü il Oyunlarının təşkilat komitəsi tamaşanı bəyənəməyən hər kəsdən bir növ üzr istəyib. Olimpiyadanın ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə direktoru Ann Deşam mətbuat konfransında deyib: "Heç bir dini qrupa qarşı hörmətsizlik nümayiş etdirmək niyyəti yox idi. Biz birliyi və tolerantlığı qeyd etmək istəyirdik. Sorğunun nəticələrini nəzərə alaraq, bu məqsədə nail olduğuna inanırıq. Əgər insanlar nədənsə inciyiblərsə, o zaman biz əlbəttə ki, üzr istəyirik".

Yəqin ki, təşkilatçılar universal postmodern barədə izahın növbəti dəfə Fransadakı yerli xalqların gənclərinin deportasiya siyasəti Qvadelupa və Martinikdə görünməmiş demografik böhrana səbəb oldu və təbii sərvətlərin talan edilməsinə böyük töhfə verdi, - təbii resurslarının talan edilməsi;

- Bütün müqaviməti cinayət hesab edən və korruptsiyə qarşı qurulan ikisəviyyəli müstəmləkə ədalətinin qurulması (Martinik və Qvadelupada xlordekon zəhərlənməsi və torpaq ögürülgünə qarşı mübarizə aparən gənclərin həbsi, bu statusu və qeyri-bərabər rəftarı tanımayan siyasi məhbəsləri mühakimə edən korsikalılar üçün müstəsna yurisdiksiyaların tətbiqi və onların saxlanması, Kollektiv Jistiss Matinik Assosiasiyasının prezidenti Conab Herve Pintonun həbsi);

- Polineziyanın yenidən dekolonizasiya olunacaq ölkələr siyahısına daxil edildikdən sonra boş kreslo siyasəti;

Yaxşı ki, təşkilatçılar universal postmodern barədə izahın növbəti dəfə Fransadakı yerli xalqların gənclərinin deportasiya siyasəti Qvadelupa və Martinikdə görünməmiş demografik böhrana səbəb oldu və təbii sərvətlərin talan edilməsinə böyük töhfə verdi, - təbii resurslarının talan edilməsi;

axılış mərasiminin tolerantlığı bayramı kimi sosisiyələndirildiyi "üzrxahlıq" ictimaiyyət qəbul etməyib.

Bu arada məlum olub ki, qalmaqlı Paris-2024 Olimpiya Oyunları həm də şübhəli reputasiyası olan idmançılar üçün sığınacağa çevrilib. Özü də cinayətkar keçmiş olan pedofil çimərlik voleybolçusu Fransaya yollanmaq üçün yalnız lisenziya deyil, həm də xüsusi şəraitlə təmin olunub.

Əslində, hollandiyalı voleybolçu Stiven van de Veldenin hekayəsi son

vaxtlar dünya idmanında nələrin baş verdiyini bariz şəkildə göstərir. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin rəsmiləri 12 yaşlı qıza cinsi təcavüzə təqsirli bilən idmançının Olimpiyada gedəcəyinə göz yumublar.

2016-cı ildə Stiven dörd il həbs cəzasına məhkum edilib və bu müddətdən yalnız bir ilini çəkərək əfv edilib. Van de Velde üçün Fransada xüsusi şərait yaradılıb. Buna baxmayaraq, o, yarış zamanı ictimaiyyət qarşısında alqaldılıb. Bununla bağlı BOK-un yaydığı

boyanata deyilir: "Niderlandın Olimpiya Komitəsi çoxlarının Stiven van de Veldenin keçmişinə yenidən diqqət yetirməsinin təsirinə məruz qalmasından təəssüflənir. Biz Parisdə keçiriləcək oyunlarda iştirak zamanı dostluq mühitinin yaradılması üçün tədbirlər görürük. Van de Velde öz istəyi ilə alternativ mənşəli yaşamaq istəyib və Olimpiyada olduğu müddətdə mətbuatla ünsiyyətdən təcrid ediləcək".

Eyni zamanda BOK prezidenti Tomas Bax belə qalmaqlı keçmiş

olan idmançının Olimpiya Oyunlarına buraxılması ilə bağlı məsuliyyəti Hollandiyanın üzərinə ataraq ictimaiyyət qarşısında cavab verməkdən çəkinib: "Bu, Niderland MOK-una aid bir sualdır. Mənim bu məsələdə şəxsi mövqeyim yoxdur, bu, onların qərarıdır və bunu əsaslandırmaq məcburiyyətindədirlər".

İyulun 28-də Stiven van de Velde və onun ortağı Metyu İmmers Eyfel qülləsinin yanında yerləşən çimərlik voleybolu meydançasında

ilk oyunlarını keçiriblər və bütün dünya adı insanların Stivenlə necə davrandığını görüb, belə ki, matç başlamazdan əvvəl oyunçuların təqdimat mərasimində tribunalar voleybolçunu uğultu ilə qarşılayıblar və o, alqaldılıb. Oyundan sonra isə hətta holland azarkeşlər də rəqib İtaliya voleybolçularını alqışlayıblar.

Media təmsilçilərinə qarşı isə qanunsuz hərəkətlər səngimir. Bu dəfə Təşkilat Komitəsinin "qurbanları" rəsmi sahifəsindən silib, TASS informasiya agentliyinin Olimpiyadanı işıqlandıran 4 əməkdaşının akkreditasiyasının ləğvinə qərar verilib. Onlardan üçü çap mediasının nümayəndəsi, biri fotomüxbirdir.

Təşkilat Komitəsi bu addımı Fransa rəhbərliyinin qərarı ilə izah edib. Media nümayəndələri "ölkənin daxili təhlükəsizlik kodeksini pozduqları üçün" akkreditasiyadan məhrum olublar. Əslində isə, onlar açılış mərasimindəki xoşagəlməz hadisələri işıqlandırdıqları üçün Olimpiyadanın konarlaşdırılıblar.

Xatırladaq ki, Oyunların təşkilatçıları yarışdan əvvəl də bir çox media nümayəndələrinə akkreditasiya verməyiblər.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Bakı Təşəbbüs Qrupu: Olimpiya Oyunları xalqları özünə tabe edən bir ölkədə keçirilə bilərmi?

Bakı Təşəbbüs Qrupu Olimpiya Oyunları prinsiplərinin "Paris-2024"də pozulmasına dair bəyanat yayıb. AZƏRTAC bəyanatı təqdim edir:

"Olimpiya Xartiyasında qeyd edilirdi ki, "Olimpiya hərəkatının məqsədi insan ləyaqətinin qorunmasına xidmət edən dinə bir cəmiyyəti təşviq etmək üçün idman bəşəriyyətin harmonik inkişafına yönəlməkdir".

Fransa Respublikasının Prezidenti Emmanuel Makron və onun Hökuməti hazırda Fransada keçirilən "Paris2024" Olimpiya Oyunlarını "sülh və ümid anı" kimi təqdim etsə də, Fransanın kolonial və neokolonial siyasəti bunun əksini deyir.

Polineziya, Korsika, Melaneziya, Karib və Antil adalar qrupundan olan müstəqillik uğrunda mübarizə aparən siyasi partiya və hərəkat nümayəndələrindən əldə edilmiş məlumatlara əsasən, məşğulluq sektorunda və mənzillərin ödənilməsinə çıxışda ayrı-seçkilik, eləcə də təbii sərvətlərin istisamı və ya məsələn, Fransa Hökumətinin himayəsi altında təşkil edilən kütləvi immiqrasiya halları qeyd alınıb.

Olimpiyadanın ruhuna tamamilə zidd olan bir sıra halları diqqətinizə təqdim edirik:

- Müvafiq ərazilərdə fransız monopoliyalarının xeyrinə olan zəif iqtisadi inkişaf strategiyası həyata keçirilir: əhalinin həddindən artıq ərzaq asılılığı (qida məhsullarının 80 faizindən çoxu Fransadan gəlir), həyat səviyyəsinin yüksək qiyməti, yoxsulluq (Fransız Qvianasında əhalinin 50 faizi yoxsulluq həddindən aşağı səviyədə yaşayır) və hər cür iğtişaslara (zərəkət, silah və narkotik ticarəti) səbəb olan kütləvi işsizlik bu ərazilərin gələcəyini ciddi şəkildə təhlükə altına alır;

- 1989-cu il Yerli Xalqlara dair Konvensiyasının (No. 169) ratifikasiya edilməməsi (Fransız Qvianası);

- Artan təhlükə altında olan yerli dilləri arxa plana keçirən və yerli uşaqlara nə yerli tarixləri, nə coğrafiyası, nə mədəniyyətləri, nə də gələcəkləri ilə bağlı istəklərinə uyğun olmayan fransız tədris proqramlarını tətbiq edən fransız mədəniyyətinin hegemonluğunun qurulması və assimilyasiya siyasəti;

- Torpaqların zəbt edilməsi, - (Fransız Qvianası torpaqlarının 90 faizi Fransa dövlətinə məxsusdur), milyonlarla kvad-

ratkilometr müstəsna iqtisadi zona (MİZ) nəzarət (Fransa sahəsi 11 milyon kvadratkilometr olan MİZ ilə dünyanın ikinci ən böyük dəniz gücüdür), on illər ərzində Fransadakı yerli xalqların gənclərinin deportasiya siyasəti Qvadelupa və Martinikdə görünməmiş demografik böhrana səbəb oldu və təbii sərvətlərin talan edilməsinə böyük töhfə verdi, - təbii resurslarının talan edilməsi;

- Bütün müqaviməti cinayət hesab edən və korruptsiyə qarşı qurulan ikisəviyyəli müstəmləkə ədalətinin qurulması (Martinik və Qvadelupada xlordekon zəhərlənməsi və torpaq ögürülgünə qarşı mübarizə aparən gənclərin həbsi, bu statusu və qeyri-bərabər rəftarı tanımayan siyasi məhbəsləri mühakimə edən korsikalılar üçün müstəsna yurisdiksiyaların tətbiqi və onların saxlanması, Kollektiv Jistiss Matinik Assosiasiyasının prezidenti Conab Herve Pintonun həbsi);

- Polineziyanın yenidən dekolonizasiya olunacaq ölkələr siyahısına daxil edildikdən sonra boş kreslo siyasəti;

- Yerli əhalinin Olimpiya Oyunlarında həm də öz ölkələrinin bayrağı altında çıxış etmələrindən imtina olunması;

- Müstəmləkəçi Qərb dövlətlərinin, xüsusən Hind-Sakit Okean zonasında (Polineziya, Yeni Kaledoniya), həm də Karib dənizi-Amerika zonasında və Korsikada (Solenzara bazası) müharibə hazırlığına geostrateji horbi bazalar kimi

yerli xalqların iradəsinə zidd olaraq ərazilərdən istifadə edilməsi (Qviana, Martinika, Qvadelupa);

- Numea sazişinin öhdəliyi olan dekolonizasiya prosesinə əməl edilməməsi və beləliklə, qeyri-qanuni referendumun keçirilməsi və seçicilərin genişləndirilməsi nəticəsində kanakların öz torpaqlarında azlıq halına gətirilməsi, eləcə də ölkələrdən və ailələrdən uzaqda olan CCAT (Ərazilərin Koordinasiyası Şəbəkəsi) fəalları üçün çoxsaylı həbslər və deportasiya;

Yuxarıdakıları nəzərə alaraq, ritorik və sadə suallar veririk:

XXI əsrdə "sülh və ümid anı" olan Olimpiya Oyunları xalqları özünə tabe edən bir ölkədə keçirilə bilərmi?

Olimpiya Oyunlarına evsahibliyi edən ölkə Kanakidə azadlığa qoyulan məhdudiyyətləri aradan qaldıra, həmçinin siyasi məhbəsləri azad edə bilərmi? Onların da öz evlərində azyaşlı uşaqları ilə birlikdə bu "sülh anı" yaşamaq hüququ var".

Bakı Təşəbbüs Qrupu heç bir ölkənin daxili işlərinə qarışmır və fəaliyyətini beynəlxalq normalar çərçivəsində qurur

Təəssüf ki, Fransa bir sıra media orqanları kimi, TF1 telekanalı da Azərbaycana, habelə Bakı Təşəbbüs Qrupuna (BTQ) qarşı qərəzli və qeyri-obyektiv reportaj və məqalələr yayaraq izolyasiyaları aldatmaq məqsədini güdür.

Bu, həm də Fransanın kolonializm siyasətinə haqq qazandırmaq, eləcə də bu ölkədən müstəmləkəçilik siyasətindən əl çəkməyi tələb edən Bakı Təşəbbüs Qrupunun və digər vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının fəaliyyətini qaralamağa hesablanıb. Sözügedən videoreportaj xarici müdaxilə bəhanəsi ilə Fransanın müstəmləkə altında saxladığı ərazilərdəki beynəlxalq hüquq və fundamental insan hüquqlarının kobud pozuntularını ört-basdır etmək cəhdidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Bakı Təşəbbüs Qrupunun İcraçı direktoru Abbas Abbasovun Fransanın TF1 kanalında efiro getməsi "Xarici müdaxiləçi: Azərbaycan Fransada sənətiyyəti necə pozmağa çalışır" adlı reportajda dair şərhində yer alıb.

A.Abbasov, həmçinin bildirib: "TF1 kanalının redaksiya heyətinə yaxşı bəllidir ki, beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatı olan Bakı Təşəbbüs Qrupu (BTQ) Qoşulmama Hərəkatının 2023-cü ildə Azərbaycanda keçirilmiş nazirlər toplantısı çərçivəsində Fransanın kolonializm siyasətindən əziyyət çəkən xalqların nümayəndələri tərəfindən yaradılıb və təşkilatın İdarə Heyətində mühz Fransa müstəmləkəsindən azad olmağa çalışan xalqların seçdiyi rəsmi şəxslər yer alıb.

Əsas missiyası kolonializm və neokolonializm siyasətinin fəsadlarını dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq, müstəmləkəçilikdən əziyyət çəkən xalqlara aparıcıdır ədalətli mübarizədə beynəlxalq hüquq çərçivəsində dəstək göstərməsinə ibarət olan BTQ-nin bu ay birliyi qeyd edilir. Bir il müddətində keçməsinə rəğmən, BTQ tərəfindən BMT-nin qərarlarında (Nyu-York (2 dəfə), Cenevrə və Vyana), habelə dünyanın müxtəlif ölkələrində 10-dan çox beynəlxalq konfrans təşkil edilib, tədbirlərin yekununda iştirakçılar tərəfindən Fransanın dövlət başçısına, beynəlxalq təşkilatların rəhbər şəxslərinə rəsmi Paris tərəfindən törədilən kolonial və neokolonial cinayətlər haqqında məlumatlar təqdim olunub, müvafiq petisiyalara start verilib.

Bu xüsusda, cari ilin mayında Yeni Kaledoniya baş vermiş iğtişaslarda BTQ-nin rolunun vurğulanmasının əvəzinə, Fransa hökumətinin yerli kanak xalqının 2021-ci il referendumunun nəticələrinə ləğvi və səsvermə hüququna malik olan şəxslərin sayının qeyri-qanuni, məqsədləli şəkildə çoxaldılmasının dayandırılması ilə bağlı yerli xalqın tələblərinə məhəl qoyulmamasına diqqətin cəlb edilməsi yaxşı olardı.

Bizim mübarizəmiz konkret bir ölkəyə və ya hökumətə qarşı deyil, insanları öz müqəddəratını təyinetmə hüququndan və azadlıqdan məhrum edən müstəmləkə sistemini qarşıdır. Biz istisam, təzyiqləndirən qərəzli hörmətə və əməkdaşlığa əsaslanan beynəlxalq münasibətlərin mümkünliyinə inanırıq.

BTQ-nin 14 min kilometr uzaqda iş aparmaqda ittiham edən Fransa mediası öz hökumətinə sual verə bilər ki, Fransadan 17 min kilometr uzaqda yerləşən bu ölkəyə nə aidiyyəti var?

TF1 telekanalının BTQ-nin fəaliyyətinə qarşı qərəzli mövqeyinin kökündə TF1 Qrupun Ara Aprikiyan kimi erməniosilli şəxslər tərəfindən idarə olunması faktı durur. Qeyd edək ki, jurnalistika etikasını kobud şəkildə pozmağa vətəndaş edən fransız mediası bu dəfə də reportaj hazırlayarkən BTQ ilə əlaqə saxlamayıb, mövqeyimizi sorğu etməyib.

BTQ heç bir ölkənin daxili işlərinə qarışmır və fəaliyyətini beynəlxalq normalar çərçivəsində qurur. Təşkilatımız müstəmləkəçilik siyasətindən zərər çəkən xalqların öz azadlıqlarından və hüquqlarından tam istifadə edə biləcəkləri bir dünya namını mübarizəni bundan sonra da davam etdirəcəkdir".

XXXIII PARIS Yay Olimpiya Oyunları

Fransa Azərbaycan bayrağının kölgəsində qaldı

İlk qızıl medal

Əvvəlki 1-ci sahə.

Hələdici mərhələdə isə rəqib fransalı Joan-Benjamin Qaban idi. Çətin keçən qarşılaşmada rəqibinə ippon fəndi ilə qalib gələn Hidayət Olimpiya çempionu oldu. Bununla da, Hidayət Heydərov bir il ərzində həm Avropa, həm dünya, həm də Olimpiya çempionu olmaqla "qızıl hetrik"ə imza atmış oldu.

Final görüşündən sonra Hidayət Heydərov çempion olduğu üçün özünü çox xoşbəxt hiss etdiyini deyib: "Bütün Azərbaycan xalqına "sağ ol" deyirəm. Biz həmişə qalib gələcəyik. Çünki qalib xalqın övladlarıyıq. Yaşasın Azərbaycan!"

Hidayət Fransa paytaxtında yerli idmançı ilə final qarşılaşmasındakı qələbəsindən də danışıb: "Fransalı rəqibə zalda daha böyük dəstək var idi. Onlar

qışqırıdığca, mən də rəqibə qışqırıdım, onu elə qorxudurdum. Fransada himni səsləndirəcəm.

Bir dəfə Monpelyədə Avropa çempionu olmuşam. Çox gözəl sərhələr yazmışdılar. İndi fransalılar yenə Azərbaycan himnini ayaqüstə dinləməli olacaqlar".

Hidayət Heydərov 1997-ci ildə Qazaxıstanın Karaqanda şəhərində dünyaya gəlib. Onun ailəsi əslən Göyçaydandır. Hidayətin üç yaşı olarkən ailəsi Bakıya köçüb. Balaca vaxtlarından aktivliyi ilə seçilən, idmana marağı olan qəhrəmanımız altı yaşında olarkən cüdəyə başlayır. Onun ilk müəllimi Tərlan Həsənov olur.

Əzmkarlığı ilə diqqət çəkən Hidayət tezliklə cüdədə uğur qazanmağa başlayır. O, 2008-ci ildə Bakı çempionluğunu, bir il sonra isə Azərbaycan çempionluğunu qazanır. 60 kq çəki dərəcəsinə iki dəfə

Azərbaycan çempionluğunu əldə edən yeniyetmə idmançının ayağı bundan sonra beynəlxalq arenaya açılır.

2010-cu ildə Tbilisidə keçirilən beynəlxalq turnirdə ikinci yeri çıxan Hidayət növbəti il Ankarada keçirilən Avropa kuboku uğrunda turnirdə birinci yeri tutur. 2012-ci ildə Hidayət yeniyetmələrdən ibarət Azərbaycan yığmasına dəvət alır. Antalyada yeniyetmələrin Avropa kubokunda yarışan Hidayət turniri birinci pillədə başa vurur.

Heydərov sonradan yarışlara 73 kq çəki dərəcəsinə qatılır. Hansı ki bu çəkidə Elnur Məmmədli, Rüstəm Orucov kimi idmançılar böyük uğurlar əldə edib, Olimpiya oyunlarında medal qazanıblar. Hidayət hazırda dördüncü Avropa çempionudur. O, 2017-ci ildə Varşavada, 2022-ci ildə Sofiyada, 2023-cü ildə Monpelyədə, bu il isə Zaqrebədə bütün rəqiblərini

üstələyib. O, qitə birinciliyində iki bürünc, bir gümüş əldə etməyi də bacarıb.

Hidayətin dünya çempionluğu arzusu isə gec reallaşdı. O, bəzən hakim haqsızlığı, bəzən xırda səhvlərdən qızıla çata bilmirdi. Daha əvvəl Bakı, Tokio və Daşkənddə qızıla iddia edən cüdəyə yekunda bürünc medalla kifayətlənib. Bu il isə o, çoxdankı arzusuna çatdı. Avropa və dünya çempionluqlarından əlavə, Heydərov Avropa Oyunlarında, Yay Universiadasında, İslam Həmrəyliyi oyunlarında medal qazanmağa müvəffəq olub.

Abu-Dabidəki dünya çempionatı boyu Hidayət gərgin mübarizədə Kosovo, Braziliya və Almaniya təmsilçiləri üzərində qələbə qazanıb. Finalda isə o, hazırkı Asiya çempionu, yaponiyalı Tatsuki İshihara ilə qarşılaşıb. Əsas vaxtın bitməsinə 40 saniyə qalmış Tatsuki vazari xalı ilə öndə keçib. Lakin Hidayət təslim olmayıb. Əzmkarlıq göstərən idmançımız vaxtın bitməsinə 10 saniyə qalmış rəqibini ipponla məğlub edib və Abu-Dabidə Azərbaycan Bayrağını dalğalandırıb.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Üzgüçümüzün rəqibləri məlum oldu

"Paris-2024"də iştirak edəcək Azərbaycan üzgüçüsü Məryəm Şeyxəlizadəxanqahın rəqibləri bəlli olub. Qadınların 50 m məsafəyə sərbəst üsulla üzmə yarışında ümumilikdə 79 idmançı mübarizə aparacaq.

Avqustun 3-də keçiriləcək təsnifat mərhələsinə Bakı vaxtı ilə saat 13:00-da start verəcək. Məryəm 6-cı qrupda yer alacaq. O, 5-ci zolaqda üzəcək. Olimpiyaçıların rəqibləri Adaku Nvandu (Nigeriya), Anahira Mak-

cutcheon (Fici), Joselle Mensa (Qana), Apsara Katarina Sakbum (Kamboca), Hana Beiqi (Kosovo), Yelizaveta Peçerskix (Qırğızistan), Antsa Rabejaona (Madaqaskar) olacaq. İdmançımız həmin gün keçiriləcək yarımfinala adlamaq üçün ümumi sıralamada 16 üzgüçü sırasına düşməlidir. Dünya rekordçusu isveçli Sara Syoestrom 10-cu "sökkizlik"də mübarizə aparacaq.

Qeyd edək ki, bu növdə final mərhələsi avqustun 4-də keçiriləcək.

Dominqes hədəfi açıqladı

"Çox çətin döyüş oldu. Bu yarışa çox yaxşı hazırlanmışdım. Yaxşı məşq keçmişəm". Bunu Azərbaycan boksçusu Alfonso Dominqes deyib.

"Paris-2024"ün 1/8 finalında Xulio Sesar la Kruz (Kuba) məğlub edən dünya çempionumuz qələbəsini şərh edib: "Bilirdim ki, bütün Azərbaycan məni dəstəkləyir, buna görə də təşəkkürümü bildirirəm. Məşqçilərimə və bütün komanda üzvlərinə dəstəyə görə minnətdaram. Bu son deyil, qarşıda döyüşlər var. Daha da irəli getmək lazımdır. Bu gün mənim günüm idi. Qələbə qazanmağı bacardım. Hər şey qaydasındadır".

Qeyd edək ki, Dominqes 1/4 finalda qazaxıstanlı Aybek Oralbayla üz-üzə gələcək. Döyüş avqustun 1-də keçiriləcək.

Badmintonçumuz üçün Olimpiada başa çatdı

Paris Yay Olimpiya Oyunlarının badminton yarışları davam edir. Qadınların fərdi mübarizəsində qrup mərhələsinin növbəti oyunları keçirilib.

Azərbaycan idmançısı Keişa Fatimə Zəhra N qrupunda ikinci turun matçına çıxıb. O, böyük britaniyalı Kirsiti Gilmorla üz-üzə gəlib. Badmintonçumuz iki qeydə uduzub. İlk turda da məğlub olan Keişa Olimpiadada çıxışını yekunlaşdırıb.

Qeyd edək ki, yalnız qrup qalibləri 1/8 finala adlayacaq.

"Ay-ulduzlular"dan möhtəşəm geridönüş

"Ay-ulduzlu"lar qrup mərhələsinin ilk turunda Niderlandla üz-üzə gəlib və əzmkar qələbə qazanıb.

İlk iki setdə uduzan (19:25, 19:25) türklər növbəti setləri qələbə ilə (25:22, 25:22) başa vurublar. Taybrekdə isə Türkiyə millisi rəqibini (15:13) üstələyərək ümumi hesabda 3:2 qələbə qazanıb.

Qeyd edək ki, Türkiyə millisi avqustun 1-də Dominiklə, avqustun 4-də isə İtaliya ilə üz-üzə gələcək.

Növbəti qurbanlar jurnalistlər oldular

"Paris-2024" Olimpiadasında xoşagəlməz hadisələrin ard-ardası kəsilir. Təşkilat Komitəsinin növbəti "qurbanları" jurnalistlər olublar. Fransalılar Rusiyanın TASS informasiya agentliyinin 4 əməkdaşının qeydiyyatının ləğvinə qərar verib. Onlardan üçü çap mediasının nümayəndəsi, biri fotomüxbirdir.

Təşkilat Komitəsi bu addımı Fransa rəhbərliyinin qərarı ilə izah edib. Media nümayəndələri ölkənin daxili təhlükəsizlik kodeksini pozduqları üçün akkreditasiyadan məhrum olunublar. Onlar açılış mərasimindəki xoşagəlməz hadisələri işıqlandırdıqları üçün Olimpiadadan kənarlaşdırılıblar.

Qeyd edək ki, təşkilatçılar yarışdan əvvəl də bəzi media nümayəndələrinə akkreditasiya verməməklə Olimpiadaya buraxmayıblar.

Boksçumuz mübarizəni dayandırdı

Dünən Azərbaycan millisinin daha bir boksçusu yarışa start verib. Yığmamızın açılış mərasimindəki bayraqdaçı Məhəmməd Abdullayev +92 kq çəkidə ilk döyüşünü keçirib.

O, 1/8 finalda Nelvi Tiafak (Almaniya) ilə qarşılaşıb. Rəqibinə 0:5 (27:30, 28:29, 28:29, 27:30, 28:29) hesabı ilə uduzan Abdullayev Olimpiadada çıxışını başa vurub.

Qeyd edək ki, boks yığmamız "Paris-2024"ə beş idmançı ilə yollanıb.

Universitet-sənaye əməkdaşlığı kadr hazırlığının vacib istiqamətidir

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında tərəqqi yolunda inamla addım-layan dövlətimiz hazırda iqtisadi, sosial, siyasi və mədəni inkişafının tarixi dönüs mərhələsinə yaşayır.

Ərazi bütövlüyünü təmin etməklə ölkəmiz yeni qlobal reallıqlar fonunda növbəti və daha böyük transformasiya astanasına keçid edir. Son dövrlərdə dünya iqtisadiyyatında müşahidə olunan inqilabi texnoloji dəyişikliklər şəraitində ölkələrarası rəqabət daha da artmışdır.

Gələcək illərdə dünyada artan rəqabətə hazır olmaq üçün hər bir ölkənin prioriteti peşəkar insan kapitalını formalaşdırmaqdır. Bunun üçün müasir təhsil və innovasiyaları təşviq edən münib şəraitin olması əsas şərtdir. Məhz keyfiyyətli təhsil vasitəsilə insan kapitalının milli sərvətdə iştirak payı davamlı şəkildə ola bilər.

Strateji dövrdə kompetensiya, vətəndaş və bacarıqların harmoniyada inkişafına əsaslanan ali təhsilə xüsusi önəm verilərək insanların yüksəkkeyfiyyətli təhsil alması, kadr hazırlığının ömək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, beynəlxalq sertifikatlarla malik mü-təxəssislərin hazırlanması mühüm hə-dəflərdən olmalıdır. Bu və digər tapşır-ıqlar dövlət başçısının uzaqgörən siya-səti sayəsində onun tərəfindən 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş və həmin dövrdə yaxın on il üçün əsas prioritetləri müəyyən edən "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" adlı sənəd-də öz əksini tapmışdır. Bununla yanaşı müvafiq vəzifələr Azərbaycan Res-publikası Prezidenti tərəfindən 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncam-ı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Res-publikasının 2022-2026-cı illərdə so-sial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda da müəyyən edilmişdir. Göründüyü kimi, uzaq və yaxın perspektiv üçün sənaye-nin və texnologiyanın inkişafı ilə ayaq-lanmaq, peşəkar kadr hazırlığını bu ten-densiyaya uyğun həyata keçirmək müasir dövrdə universitetlərin başlıca vəzifələri olmalıdır.

Gəncə şəhərində yerləşən, əsası 1970-ci ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qoyulan Azər-baycan Texnologiya Universiteti (ATU) sadalanan hədəflərə çatmaq üçün öz intibah dövrünü yaşayır desək, yəqin ki, yanılmarıq. Son iki ildə uni-versitetdə görülən işlərin və aparılan islahatların nəticələri bunu deməyə əsas verir.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Texno-logiya Universiteti sənayenin müxtəlif sahələri üçün yüksəkixtisaslı mütəxəssis hazırlığını həyata keçirən ali təhsil müəssisəsi kimi yaradılmışdır. Məlum olduğu kimi, ömək bazarının tələblərinə uyğun kadr hazırlığının həyata ke-çirilməsi sənaye müəssisələrinin iştirakı olmadan mümkün deyil. Bunu nəzərə alaraq, ATU texnika və texno-logiya təmayüllü ali təhsil ocağı kimi universitet-sənaye əlaqələrini son iki ildə olduqca effektiv şəkildə qurub. Bu zaman kəşfiyyatda əldə olunan müxtəlif müqavilələr və memorandumlar 27 ix-tisas üzrə kadr hazırlayan ATU-nun hədəflərinə böyük zəvaddır, müəssisələr və dövlət qurumları ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi olduğunu göstərir. Bu-na ölkənin aparıcı və nəhəng müəssi-sələrindən olan "Azorluminium" MMC-ni misal göstərmək olar.

Müəssisə ilə qurulan əlaqələr uni-versitet-sənaye əməkdaşlığının ən yax-şı nümunələrindən biridir və bu əmək-daşlıq bir çox istiqamətlərdə reallaşdırılır. Belə ki, zavodun ehtiyaclarına uyğun kadr hazırlığını təmin etmək üçün təhsil ocağının "Metallurjiya mühən-disliyi" ixtisasının tədris planına müva-fiq fənlər daxil etmək onun uyğunlaş-ması məqsədilə ATU və "Azorluminium" tərəfindən birgə işçi qrup yara-dılıb. Bununla yanaşı, universitet bu qabaqcıl müəssisə ilə sıx elmi əmək-daşlıq da həyata keçirir. Əməkdaşlıq çərçivəsində "Azorluminium" müəssisəsinin sənayesinin uyğun olaraq ATU-nun təcrübəli və gənc tədqiqatçıları elmi araşdırmalar aparır və universitet-sənaye əməkdaşlığına öz töhfələrini

verirlər. İllik 54 min ton aluminium istehsalı gücünə malik zavodda ATU-nun Kimiya və metallurjiya mühən-disliyi kafedrasının filialı fəaliyyət gös-tərir, bir sözlə müəssisədə universitetin tədqiqatçıları və tələbələr üçün xüsusi şərait yaradılıb.

Somərəli əməkdaşlığın göstəricilərindən biri kimi ATU-nun rektoru v.m.i.e. dosent Yaşar Ömərrov və "Azorluminium" MMC-nin direktoru Maksim Cavadov tərəfindən 15 dekabr 2023-cü il tarixində imzalanmış sənəd ATU-nun istedadlı tələbələr üçün xüsusi təqatidən təsis edilməsini göstərmək olar. 2024-cü ilin 14 mart tarixin-də "Azorluminium" təqatidü ilk sahib-lərinə, texniki və texnoloji ixtisaslarda təhsil alan, yüksək akademik göstəricilərə malik 2 tələbəyə təqdim edilib. Ötən ilin dekabrında əldə edilən digər razılığa uyğun olaraq ölkənin ən iri alüminium ixracatçısı və istehsalçısı olan "Azorluminium" tərəfindən ATU-da iki ixtisaslaşmış auditoriya qurulub. Müasir tələbələr cavab verən bu audi-toriyalar yeni tədris ilində tələbələrini istifadəsinə verəcəkdir.

Son iki il universitetin "Nəqliyyat mühəndisliyi" və "Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi" ixti-sasları üzrə təhsil alan tələbələr üçün də məhsuldar hesab etmək olar. 140 il-

lik təcrübəsi olan "Azərbaycan Dəmir Yolları" (ADY) QSC ATU ilə sıx əməkdaşlıq edir və sözügedən ixtisas-ların keyfiyyətinin yüksəldilməsinə töhfə verir. 2022-ci ilin sentyabrında ADY-nin bir qrup rəhbər heyət ilə ATU-nun rektoru v.m.i.e. dosent Yaşar Ömərrov arasında ilk görüş keçirilib. Həmin görüşdə əldə edilən razılıq əsasında hər iki ixtisas üzrə bakalavriat və magistratura səviyyələrində tədris planlarına dəyişikliklər edilərək yeni fənlər əlavə edilib. Ötən ilin avqustun-da ADY öz rəsmi sosial şəbəkə hesab-larında abituriyentlər üçün çağırışlar və elanlar edib. Xüsusi vurğulanmalıdır ki, son illərdə universitetin həmin ixtisas-lar üzrə plan yerləri demək olar ki, tam dolur.

Universitet sənaye ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurduqda bütün ixtisasları əhatə etməyə soy göstərir, xidmət sek-toru da diqqətdən kənar qalmır. Məsələn, "Turizm bələdçiliyi", "Turizm üçün təhsil" ixtisasları üzrə kadr hazırlığının keyfiyyətinin yüksəldilməsi

məqsədilə dünyaşöhrətli kurort şəhəri-nə çevrilən Naftalanın 5 ulduzlu otel-ləri ilə əməkdaşlığa başlanılıb. Bu ilin yanvarında rektor v.m.i.e. dosent Yaşar Ömərrovla "Garabagh Resort & Spa Naftalan Hotel" in direktoru Safi Orhan Kutluay, "Chinar Hotel & Spa Naftalan" in direktoru Murat Gözütök, "Gas-

haltı Health Hotel Naftalan" in direktoru Rəşad Veyisov arasında 3 memoran-dum imzalanıb. ATU tələbələrini dünyanın 65-ə yaxın ölkəsindən qonaqlar qəbul edən və ən müasir standart-lara cavab verən Qarabağ, Çinar və Qa-shaltı hotellərində təcrübə keçməsi kadr hazırlığının daha yüksək səviyyədə aparılmasına imkan verəcəkdir.

ATU-nun ölkənin aparıcı bankları ilə olan mövcud aktiv əməkdaşlığını da qeyd etmək yerinə düşərdi. Ölkənin ən böyük filial şəbəkəsinə malik olan Kapital Bankın maliyyə dəstəyi ilə uni-versitetin iqtisadiyyat və idarəetmə fakül-təsində "Kapital Bank Auditoriyası" qurularaq ötən ilin oktyabrında tələb-ələrin istifadəsinə verilib. 28 nəfərlik bu

innovativ tədris otağı PAŞA Holding-ə daxil olan, 117 filialı və 31 şöbəsi ilə müştərilərin xidmətində olan Kapital Bankın konseptinə uyğun dizaynda tədris edilərək, ağıllı lövhə, müvafiq say-da noutbuk və digər zəruri ofis avadan-lıqları ilə də tam təchiz edilib. Bununla yanaşı, ölkənin digər iri bankı olan Azərbaycan Beynəlxalq Bankı (ABB) ilə əməkdaşlığa da start verilib. Aktiv-lərinin həcmində, müştəri bazasına və beynəlxalq əməliyyat portfelinə görə hazırda Cənubi Qafqaz regionunun ən aparıcı banklarından biri hesab edilən ABB ilə yeni qurulmuş əməkdaşlıq çərçivəsində bankın bir neçə rəhbər şəxsi cari ilin 24 may tarixində uni-versitet tələbələrini fərdi və karyera in-

kişafına yönəlmiş bir sıra mövzularda seminarlar təşkil ediblər. Yaxın gələ-cəkdə həmin bankla əməkdaşlığın ge-nişləndirilməsi planlaşdırılır.

Bildiyimiz kimi qida sektoru ölkə iqtisadiyyatının əsas hissələrindən biri-ni təşkil edir və Azərbaycan Texnolojiya Universiteti də ölkədə bu sahədə baza universitetlərdən biri hesab olunur. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 aprel 2019-cu il tarixli 1143 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azər-baycan Respublikasında qida təhlükə-sizliyinin təmin edilməsinə dair 2019-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı"na, eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 may 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azər-baycan Respublikasında sənaye inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2025-ci il-lər üçün Dövlət Proqramı"na əsaslanan universitetin son iki ildə sənaye müs-

sələri ilə əldə etdiyi memorandumlar siyahısında qida istehsalı, kond təsərrü-fatı, qablaşdırma və logistika sənayesi sektorunda ölkənin 30-dan artıq aparıcı şirkətini birləşdirən "Azersun" Hol-dinq, Cənubi Qafqazın ən böyük və ən müasir şirə və şorab istehsalçılarından olan "AzGranata" MMC, çörək və un məhsullarının istehsalı üzrə ixtisaslaşan "ATS Food" MMC, alman texnolo-giyası əsasında fəaliyyət göstərən "N1" Çörək Zavodu, Cənubi Qafqazın ən inkişaf etmiş konserv zavodu olan Qəbələ Konserv zavodu uzun müddət ki Azərbaycan iqtisadiyyatına yeni investisiyalar qoyan, sosial, ekoloji və iqtisadi cəhətdən dayanıqlılığa kompleks yanaşma tətbiq edən "Azərbaycan Coca-Cola Bottlers" MMC, ölkənin şorabçılıq sənayesi üzrə aparıcı müs-sisələri olan "Şirvan şorabları" MMC, "Aspi Winery" Üzümlü Emalı Zavodu, "Şəki Şorab" zavodu, 8 fabrikdən ibarət olmaqla Cənubi Qafqaz regionunda vertikal inteqrasiya sistemi ilə qurulmuş yeganə yüngül sənaye müəssisəsi olan GILTEX MMC, "Qalaksi" şirkəti-ni və s. görə bilərik.

Yuxarıda qeyd olunan şirkətlərdən biri olan "ATS Food" şirkəti, "Azorluminium" MMC-dən sonra, universitetlə əməkdaşlıq edən ikinci şirkətdir ki, ali məktəbin istedadlı tələbələrini xüsusi təqatidən təsis edilməsi qərarını ver-

mişdir. Həmin şirkət 2024-cü ilin fevralından başlayaraq ATU-nun "qida mühəndisliyi", "şorabçılıq" və "ekolojiya mühəndisliyi" ixtisaslarında təhsil alan tələbələr üçün xüsusi təqatidən veril-məsinə başlamışdır.

Ümumiyyətlə, ATU tədqiqat, inkişaf və innovasiya sahələrində nəticə yönümlüliyi artırılması, biliyin isteh-sal, ötürülməsi və istifadəsi mühitini institusional əsaslarla yaxşılaşdırmaq üçün effektiv kanalları formalaşdıracaq idarəetməni təmin etməyə çalışır. Bu-nun üçün ali təhsil ocağı son 2 ildə bir sıra dövlət qurumları ilə də əməkdaşlıq memorandumları imzalayıb. Universi-tetlə aktiv əməkdaşlıq edən dövlət qurumlarına Azərbaycan Respublikasının

Energetika Nazirliyi yanında Bərpaolu-nan Enerji Mənbələri Dövlət Agentli-yini, Azərbaycan Yürüsti Nəqliyyat Agentliyini, Dövlət Məşğulluq Agentli-yini, İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyini (İRİA), Azərbaycan Dəmir Yollarını, Təhsilin İnkişafı Fondunu (TİF), Gəncə Regional Turizm İdarəsi-ni və s. misal göstərmək olar. İRİA-nın vasitəçiliyi ilə ötən ilin avqustunda ATU və "Huawei Technologies" şirkə-ti arasında memorandum imzalanıb. Telekomunikasiya sahəsində ömək bazarının tələblərinə uyğun kadrların hazırlanması məqsədilə hazırda 2.2 milyon əhəmiyyətli xidmət göstərən, ö-lkənin lider operatorlarından olan "Nar mobile" ilə əldə edilən əməkdaşlıq da xüsusi qeyd etmək lazımdır. Belə ki, cari ilin fevralında ATU-nun və "Nar"ın rəhbərləri arasında imzalanan memorandum əsasında, "Nar"ın peşəkar texniki heyəti öz nəzəri və praktiki biliklərini universitetin tələbələrini bö-lüşəcək, tələbələr isə "Nar"ın ixti-saslarına uyğun departamentlərində təcrübə keçəcək gələcək karyeraları üçün əvəzsiz üstünlük əldə edəcəklər.

Universitet-sənaye əməkdaşlığı tələ-bələr üçün istehsalat təcrübəsinin təşkilində xüsusi yer tutur. Belə ki, 2024-cü ildə bağlanmış müqavilələrə əsasən, 628 tələbə üçün 42 müəssisə və təşkilatda istehsalat təcrübəsi təşkil olunub. Həmin müəssisələr 1 və 2 saylı Gəncə "Asan xidmət" mərkəzlərini, ADY-ni, AYNA-nın Gəncə Regional bölmə-sini, "AzerGold" QSC-ni, "Azorluminium", Gəncə Cihazqayırma zavodu, Qəbələ Konserv zavodu, AzGranata, Göygöl Şorab Zavodu, Gəncə Şorab 2, Şirvan Şorabları, Qorb Ulduzu kimi müəssisələri, Gəncə Tekstil, Gəncə Dəyirman, Neon fabriklərini, 10 saylı Regional Ekolojiya və Təbii Sərvətlər İdarəsinin, Regional Turizm İdarəsinin, Telekomunikasiya İdarələrini, Kəpəz Televiziyasını, qabaqcıl bankların filial-larını, sığorta şirkətlərini, tanınmış hotelləri və s. misal göstərmək olar.

Göründüyü kimi, universitet əlaqə-lərini kortəbii şəkildə qurur. Qabaqcıl şirkətlərlə rəhbərlik səviyyəsində görüşlər keçirilir, tələbələrini və akade-mik heyətin səfərləri təşkil edilir, əməkdaşlığın optimal variantları üzərində iş aparılır, elm və tədris inkişafına real töhfələr verəcək memoran-dumlar imzalanır və həmin memoran-dumların irəli gələn öhdəliklər aktiv şəkildə icra edilir. Bir sözlə, perspektiv üçün nəzərdə tutulan yeniliklər kağız üzərində qalmır, əlaqələrin təməli da-ha məhsuldar nəticələr verməsi istiqamətində qurulur.

Adları çəkilən dövlət qurumları, sənaye müəssisələri və şirkətlərlə elm, tədris, istehsalat təcrübəsi sahəsində aktiv əməkdaşlıq universitetin təşkil etdiyi beynəlxalq konfranslarda, forum-larda, innovasiya müsabiqələrində də diqqətdən qaçırılmazdır. Tərəfdaş və təşkilatı dəstəkləyən universitetdə keçirilən tədbirlərdə iştirak edən hə-min şirkət və müəssisələr, eyni zaman-da öz mütəxəssislərini yerli və xarici alimlərlə elmi platformada görüşməsi-nə zəmin yaradırlar.

Qarşıda ATU-nun 2024/2030-cu illəri əhatə edən Strateji İnkişaf Planı-na (SİP) uyğun olaraq daha mühüm və-zifələr gözləyir. SİP-ə uyğun olaraq təhsilin müasirləşdirilməsi ilə bağlı əməkdaşlıqları daha da genişləndir-mək, özəl və dövlət müəssisələri ilə iş birliyini təkmilləşdirmək, istehsalat təcrübələrini somərəliliyinin və keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsini təmin etmək elmi-texniki inkişafda bilik və bacarıqların sərhədlərini genişləndir-mək sənaye və cəmiyyət üçün inno-vativ, rəqabətə davamlı və peşəkar mü-təxəssislər hazırlamaq öhdəliyi var.

Dövlət başçısının və dövlətin si-yasətində, eləcə də regionların inkişafı və təhsil sahəsinə aid olan bütün sərəncamlarına əsaslanan, ölkədə za-manın çağırışlarına uyğun ali təhsil müəssisəsinə çevrilmək deziyi ilə son iki ildə inamla irəliləyən, 3600 tələbə kontingentinə malik bölgə universite-tinə bu yolda uğur diləyir, yeni naili-yətlər arzulayıraq.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

İsveçrə səfiri Azərbaycanda qadınların səlahiyyətlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı görülən işlər barədə məlumatlandırılıb

İyulun 29-da Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova İsveçrənin Azərbaycandakı səfiri Tomas Ştöli ilə görüşüb.

Komitədən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görüşdə B.Muradova İsveçrə ilə ikitərəfli münasibətlərin qarşılıqlı maraqlara, dostluğa və əməkdaşlığa əsaslandığını qeyd edib.

Dövlət Komitəsinin qadınların iqtisadi səlahiyyətləndirilməsi istiqamətində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığından bəhs edən Bahar Muradova Qadın Resurs mərkəzlərinin fəaliyyətini yüksək qiymətlənirib. O, resurs mərkəzlərinin fəaliyyətinin dayanıqlılığının təmin olunmasının əhəmiyyətini qeyd edərək, İsveçrənin bu layihələrdə iştirakının iki ölkə arasında əməkdaşlığın da inkişafına tökan verdiyini diqqətə çatdırıb. Xüsusən də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə oxşar layihələrin davam etdirilməsi və qadınlarla müvafiq işin aparılmasının vacibliyi vurğulanıb.

Səfir Tomas Ştöli qarşılıqlı əlaqələrin bundan sonra da somərəli şəkildə inkişaf edəcəyinə inamını bildirib. Gender bərabərliyi və qadınların səlahiyyətlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı sənədlərin davam etdirilməsinin səfirliyin fəaliyyət istiqamətlərindən biri olduğunu bildirdən, Dövlət Komitəsinin bu sahədə fəaliyyətini müsbət qiymətləndirən diplomat səfir deyib ki, onlar birgə əməkdaşlığa açıqdırlar.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərə bağlı ətraf-lı fikir mübadiləsi aparılıb, mümkün əməkdaşlıq imkanları və fəaliyyət perspektivləri müzakirə edilib.

"MEDİA Könüllü"lərinə təşəkkürnamələr təqdim edilib

İyulun 20-22-də "Yalan Məlumatların İfşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda keçirilən 2-ci Şuşa Qlobal Media Forumunun təşkilində fəal iştirak edən bir qrup "MEDİA Könüllü"su təşəkkürnamələri la-yiq görüldü.

Bu barədə AZƏRTAC-a Medianın İnkişafı Agentliyindən (MEDİA) məlumat verilib.

MEDİA-nın İcraçı direktoru Əhməd İsmayilov Forumun uğurla keçirilməsində könüllülərin əhəmiyyətli rolu olduğunu deyib. O, forum müddətində böyük əzm və iradə ilə çalışan könüllülərin işini yüksək qiymətləndirib, onlara peşə və kar-yera inkişafı ilə bağlı tövsiyələr verib, gələcək fəaliyyətlərində müvafiqəyyatları arzulayıb.

Könüllülər isə forumla bağlı təəssüratlarını bölüşüb, gör-dükləri işlər barədə məlumat veriblər. Sonda "MEDİA Könül-lü"lərinə təşəkkürnamələr təqdim edilib.

Qeyd edək ki, 50 ölkədən 150-dən çox xarici qonağın, o cümlədən 30-a yaxın ölkənin informasiya agentliyi, 3 beynəlxalq təşkilat və 82 media qurumunun iştirak etdiyi 2-ci Şuşa Qlobal Media Forumunda iştirakçılar üçün müxtəlif beynəlxalq layihələrin təqdimatı, sərgilər, mədəni tədbirlər baş tutub, çoxsaylı əməkdaşlıq müqavilələri imzalanıb.

Muzeydə Neft Daşlarını əks etdirən fotoalbum qorunur

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin Sənədi mənbələr fondunda "Azərbaycan SSR-də neft yataqlarının kompleks işlənməsi" adlı fotoalbum qorunur.

Muzeydən AZƏRTAC-a bildirilib ki, albomda Neft Daşlarının fəaliyyətinə dair fotosəkillər yer alır. Fotosəkillər arasında su-yun səthində qurulan ilk buruqları, özüllər üzərində salınan estakadaları, ardınca tikilən fəhlə şəhərciyini, istehsalat binaları-nı, nəhəng neftçıxarma mədəni ilə əlaqə saxlamaq üçün istifa-də edilən gəmiləri və onların heyətini görmək mümkündür.

AZƏRBAYCAN COP29

Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili 2024

BMT-nin İnkişaf Koordinasiya Ofisinin regional direktoru ilə görüş keçirilib

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Koordinasiya Ofisinin Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə regional direktoru xanım Qvi Yeop Son ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayevlə görüşüb.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Azərbaycanın bu il evsahibliyi edəcəyi BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) hazırlıq tədbirləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

İştirakçılar COP29 sədrliyinin şəffaf və bitərəf vasitəçi kimi rolunu təqdir ediblər

COP29-un gündəliyində dayanan əsas məsələlərin müzakirəsi məqsədilə Şamaxıda nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri səviyyəsində qeyri-formal məsləhətləşmələr keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının (UNFCCC) Elmi və Texnoloji Məşvərat üzrə nəzarət qurumunun sədri, UNFCCC Katibliyinin təmsilçiləri və ekspertləri, Banqladəş və Barbadosun iqlim məsələlərinə məsul nazirləri, habelə ümumilikdə 40-dan artıq ölkənin beynəlxalq danışıq qruplarına sədrliyi həyata keçirən, eləcə də iqlim danışıqlarında fəallıq nümayiş etdirən ölkələr iştirak edib.

Açıqlıq nitqi ilə çıxış edən COP29-un baş danışıqçısı, xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev danışıqlarda irəliləyişə nail olmağa baxımından COP29 sədrliyi tərəfindən prosesin siyasi müstəviyə qaldırıldığını, COP29-a qədərki sessiyalararası dövrdə Azərbaycan tərəfinin nazirlər, nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri və ekspertlər səviyyəsində dialoqun aparılmasını təşviq etməyə davam edəcəyini, tərəflərlə aparılan dialoqa əlavə töhfə verilməsi məqsədilə "nazirlər cütü"nün (Misir və Danimarka) müəyyən edildiyini diqqətə çatdırıb. Baş danışıqçı NCQG üzrə hazırkı mətnin daha da təkmilləşdirilməsinin vacibliyinə toxunaraq tərəfləri səylərini artırmağa çağırıb.

COP29-da iqlim maliyyəsi üzrə Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfinin (NCQG) qəbulunun Paris Sazişi üçün sınaq testi olacağını vurğulayan Yalçın Rəfiyev danışıqlarda irəliləyişə nail olmağın baxımından COP29 sədrliyi tərəfindən prosesin siyasi müstəviyə qaldırıldığını, COP29-a qədərki sessiyalararası dövrdə Azərbaycan tərəfinin nazirlər, nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri və ekspertlər səviyyəsində dialoqun aparılmasını təşviq etməyə davam edəcəyini, tərəflərlə aparılan dialoqa əlavə töhfə verilməsi məqsədilə "nazirlər cütü"nün (Misir və Danimarka) müəyyən edildiyini diqqətə çatdırıb. Baş danışıqçı NCQG üzrə hazırkı mətnin daha da təkmilləşdirilməsinin vacibliyinə toxunaraq tərəfləri səylərini artırmağa çağırıb.

COP29 baş danışıqçısı Paris Sazişinin 6-cı maddəsinin tam şəkildə işlək vəziyyətə gətirilməsinin COP sədrliyimizin ikinci əsas prioriteti olduğunu qeyd edərək fikir ayrılıqların mövcud olduğu məsələlərdə dövlətlər və beynəlxalq danışıq qrupları tərəfindən konstruktivlik nümayiş etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Çıxışda COP28-in yekun sənədinin həyata keçirilməsi, adaptasiya və mitaçıya məsələləri üzrə açıq qalan məsələlərin yekunlaşdırılmasının əhəmiyyətinə diqqət çəkilib.

Məsələhətləşmələrdə hazırda iqlim gündəliyində əhəmiyyətli yer tutan və Tərəflər və beynəlxalq ictimaiyyətin COP29-dan əsas gözləntiləri olan məsələlər - iqlim maliyyəsi üzrə Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfi (NCQG), Paris Sazişinin 6-cı maddəsi, adaptasiya və mitaçıya məsələləri üzrə qruplar şəklində müzakirələr aparılıb.

Tədbirin yekun, bağlanmış mərhələsinə COP29-un müəyyən olunmuş prezidenti, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev də qatılıb. O, çıxışında Şamaxı məsləhətləşmələrində iştirak edən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Elmi və Texnoloji Məşvərat üzrə nəzarət qurumunun sədri, UNFCCC Katibliyinin təmsilçiləri və ekspertlərinə, habelə Banqladəş və Barbadosun iqlim məsələləri üzrə nazirlərinə və beynəlxalq danışıq qruplarına sədrliyi həyata keçirən digər ölkələrin nümayəndələrinə COP29-un hazırlıq sessiyalararası keçirilən bu cür görüşləri təqdir etmələrinə və COP29 sədrliyinin təşəbbüsü və səylərini dəstəkləmələrinə görə təşəkkürünü bildirib, irəliləyiş üçün tərəflərin həmrəylik və müsbət impuls nümayiş etdirmələrindən məmnunluğunu ifadə edib.

Tədbir zamanı çıxış edən müxtəlif qonaqlar, o cümlədən UNFCCC-nin Elmi və Texnoloji Məşvərat üzrə nəzarət qurumunun sədri Harri Vreuls, eləcə də UNFCCC Katibliyinin maliyyə məsələləri üzrə baş direktoru Danielle Violette, Banqladəşin ətraf mühit, meşə və iqlim dəyişikliyi naziri Çouduri Saber Huseyn, Barbadosun davamlı inkişaf, noticilər üçün öhdəlik və mədəniyyət naziri Munro Şantal Maksin danışıqlarda irəliləyişin əldə edilməsi baxımından səylərin artırılmasına diqqət çəkib, tərəflər arasında dialoqun aparılması baxımından Şamaxıda keçirilən qeyri-formal məsləhətləşmələrin faydalı olacağını qeyd ediblər.

İştirakçılar COP29 sədrliyinin şəffaf və bitərəf vasitəçi kimi rolunu təqdir ediblər.

COP29 könüllülər üçün mühüm platformadır

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) dünyada olduqca əhəmiyyətli bir tədbir hesab olunur. Təbiətin, ətraf mühitin qorunması, yaşılıqların salınması, biomüxtəliflik, "yaşıl enerji" və sair prioritet sahələr COP29-un əsas mövzularıdır. Bu beynəlxalq tədbirin ölkəmizdə keçirilməsi bütün avantajları ilə bərabər gənclər üçün də geniş imkanlar yaradır. Həmçinin gənclər arasında beynəlxalq miqyasda birgə təşəbbüs və əməkdaşlığın vacibliyindən xəbər verir.

Bu gün iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə təkə hokumətlər və böyük şirkətlər deyil, həm də gənclər fəallıq nümayiş etdirirlər. Odur ki, COP29 konfransının Azərbaycanda keçirilməsi gənclər və liderlər üçün qlobal iqlim siyasətinə töhfə vermək üçün mühüm platformadır. Gənclərin belə qlobal tədbirdə fəal iştirak etməsinin böyük önemi var. Onlar iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə müasir texnologiya və innovasiyaları təqdim etmək potensialına malikdirlər. Gənclər COP-a yaradıcı yanaşmaqla ənənəvi metodlardan kənara çıxaraq, daha effektiv strategiyaların hazırlanmasına kömək edə bilərlər. Beləliklə də, səsələrin eşidilməsi və qlobal iqlim siyasətlərinə inteqrasiya etmək üçün mükəmməl fürsət qazanmış olurlar. Bunlar COP29-un keçiriləcəyi günlərdə baş verəcək işlərin anonsudur. Bu gün isə qlobal tədbirə hazırlıqlar vüsət alıb. Hazırlıqlar çərçivəsində gənclərin, xüsusilə də könüllülərin fəallığı qabarıq hiss olunur. Onlar tapşırılan işləri, həll edə biləcəkləri məsələləri sevsə-sevə yerinə yetirirlər.

Qeyd edək ki, hələ may ayında könüllülərin iştirakını təmin etmək üçün qeydiyyat prosesinə start verilməmişdi. Konfransın təşkili işləri ilə bağlı zəruri əməliyyatların icrasına məqsədilə COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkətinin fəallığı çərçivəsində həm yerli, həm də xarici vətəndaşların, ümumilikdə isə minlərlə könüllünün prosesə cəlb olunması gözlənilirdi. Beləliklə, COP29-a öz töhfəsini vermək, eləcə də təcrübə, işgüzar vərdis və fərdi inkişafa yiyələnmək niyyətində olan könüllülər gənclər layihəyə rahat və koordinasiya şəklində qoşulmağa başladılar. Bir ay ərzində ölkəmizin evsahibliyi etdiyi irimiqyaslı tədbirlərin icrasında olduğu kimi, qlobal-əhəmiyyətli COP29-un təşkilində də mühüm rol oynayacağına həç bir şübhə yoxdur.

Bəs gənclər nə üçün könüllü olurlar? Onlar başqalarına kömək etmək və cəmiyyətə fayda vermək, öz bacarıqlarını yeni ortama göstərmək, yeni dostlar taparaq əlaqələr qurmaq və özünü dəyər hissini inkişaf etdirmək üçün bu addımı atırlar. Deməli, əslində, dildə sadə səsələnən "könüllü" sözü özündə bir sıra dərin mənalara ehtiva edir. Azərbaycanda könüllülük fəaliyyətinin inkişaf mərhələsində təkənarverici rolu 2009-cu ildə Milli Məclisin qəbul etdiyi "Könüllü fəaliyyət haqqında" qanun təşkil edib. 10 maddədən ibarət bu geniş və əsaslı qanunla Azərbaycanda könüllülük fəaliyyəti davamlı inkişaf yoluna qədəm qoydu. 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin (ASAN Xidmət) yaradılması və konstant könüllü təşkilat olan ASAN Könüllüləri Təşkilatı (AKT) yaradıldı. Təsədüfi deyil ki, gənclərin fərdi inkişafına təkan vermək, onlarda

sosial məsuliyyət hissini artırmaq, gəncliyin potensialından xalqın rifahı və ölkəmizin dayanıqlı inkişafı üçün səmərəli istifadə etmək məqsədilə 2020-ci il Azərbaycanda "Könüllülər ili" elan edilmişdi.

Tarixə nəzər salanda könüllülük prinsipinin ölkəmiz üçün həç də yeni bir termin, yeni bir yanaşma olmadığını görürük. İstər 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması ərəfəsində, istərsə də ondan sonrakı SSRİ dövründə azərbaycanlılar könüllülük prinsipini yaymağa başlayıblar. SSRİ dövründə minlərlə Azərbaycan oğlu könüllü olaraq müharibəyə gedib, döyüşlərə iştirak edib, şücaət göstərib və qəhrəmancasına həlak olub. Ön və arxa cəbhələrdə formalaşan briqadalarda könüllü iştirak edən, bu işə həvəslə, eyni zamanda var gücü ilə yanaşanların sayısında insanlar fəzimin üzərində qələbə sevincini yaşayıblar. Müasir Azərbaycanda isə könüllülük sahəsində real inkişaf Ulü Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra başlayıb. Elə buna görə də könüllülük hərəkatının nəzərə alınması yüksək prioritet məzmunu Liderimizin adı ilə bağlıdır. Belə ki, dahi Öndərin idarəçiliyinin ilk illərindən başlayaraq, hərtərəfli və davamlı inkişaf məqsədilə dövlət və özəl sektorlar, vətəndaş cəmiyyəti arasında əməkdaşlıq diqqət mərkəzində saxlanıldı. Bu prosesə insanlar könüllü şəkildə cəlb etməyə, onların sahə təcrübəsindən yararlanmağa mühüm önəm verildi.

Könüllülər bu gün ölkəmizin güclü dövlətə çevrilməsində, insanların rifahının getdikcə yaxşılaşmasında mühüm rol oynayırlar. 2012-ci ildə I sayılı "ASAN kommunal" mərkəzinin açılışında Prezident İlham Əliyev könüllülərin "ASAN xidmət"dəki rolunu yüksək qiymətləndirmişdi: "Əlbəttə ki, biz "ASAN xidmət"i könüllülər hərəkatından ayıra bilmərik. Bu da bir yenilikdir. "ASAN" yaranana qədər Azərbaycanda könüllülük hərəkatı olmamışdır. Biz könüllülər haqqında eşitməmişdik. Ancaq: "könüllülər hərəkatı nədir?" - onu bildirmirdi. Bu gün artıq bu hərəkat Azərbaycanda yaşayır. Mənə verilən məlumata görə, 10 min gənc artıq könüllü kimi "ASAN xidmət" mərkəzlərində işləyib və bu insanları bir çoxu bu gün müxtəlif vəzifələrdə, müxtəlif işlərdə ölkəmizin gələcək inkişafı üçün çalışırlar. Hazırda bütün bu mərkəzlərdə 700-dən çox könüllü fəaliyyət göstərir". Bir sözlə, könüllülük bir çox fəaliyyət sahələrinə nüfuz edib və ümummilli hərəkat kimi özünü doğrultub.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Meksika mətbuatı Azərbaycanın evsahibliyi edəcəyi COP29 tədbirindən bəhs edib

Meksikanın tanınmış "Milenio" qəzetində ölkənin nüfuzlu ali təhsil ocaqlarından olan Meksika Milli Muxtar Universitetinin professoru Talya İşcanın müəllifliyi ilə ölkəmizin evsahibliyi edəcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) dair məqalə dərc edilib.

Azərbaycanın Meksikadakı səfirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, müəllif məqaləsində COP29-un bu ilin noyabrında Bakıda keçiriləcəyini xatırladaraq, bu xüsusda cari ilin iqlim dəyişikliyi ilə qlobal mübarizədə mühüm mərhələ kimi qeyd olunduğunu diqqətə çatdırıb. Avropa və Asiyanın kəşmişində yerləşən ölkəmizin davamlılığa və azkarbonlu iqtisadiyyata keçidə güclü sadiqlik nümayiş etdirdiyini vurğulayıb.

İnküzivli və multikulturalizmi ilə tanınan, Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edən və beynəlxalq arenada bir çox məsələlərdə fəallıq göstərən Azərbaycanın bugünkü dəyişən və təlatümlü dünyada iqlim dəyişikliyi kimi eksistensial çağırışın öhdəsindən gəlmək istiqamətində irəli addım atmasının və beynəlxalq ictimaiyyətin böyük dəstəyini əldə etməsinin sevindirici hal olduğunu bildirib.

Məqaləsində Azərbaycanın neft sənayesində birinciliyindən söz açan müəllif bu kimi ölkələrin iqlim dəyişikliyi probleminə ciddi yanaşmasının ümid yaratdığını deyib. O, ölkəmizin davamlılıq sahəsində mühüm irəliləyişlər əldə etdiyini, bərpaulanan enerjiyə, xüsusən də günəş və külək enerjisində sarmayə qoymağını və "fossil" yanacaqardan asılılığını azaltmağa üçün müvafiq qərarlar qəbul etdiyini, strateji yerləşməsi və mühüm təbii ehtiyatları ilə təmiz enerji sahəsində regional lider kimi yüksəldiyini diqqətə çatdırıb.

Müəllif Xəzər dənizinin külək enerjisi potensialının təxminən 157 GVt həcmində olduğunu, ölkəmizin bərpaulanan enerji mənbələri və texniki imkanları baxımından böyük potensiala malik ölkələrdən biri kimi seçildiyini, bu yaxınlarda günəş (Qaradağ, Şəfəq) və külək (Xızı-Abşeron) stansiyalarının tikildiyini, eləcə də əlavə külək və su-elektrik stansiyaları layihələrinin reallaşdırıldığını xatırladıb.

Bu təşəbbüslərin 2030-cu ilə qədər ölkənin ümumi enerji balansında bərpaulanan enerji üzrə qoyuluş gücü payının on azı 30 faizə çatdırılması strategiyasının bir hissəsi kimi ölkəmizin bərpaulanan elektrik enerjisi istehsalı potensialını genişləndirmək öhdəliyini əks etdirdiyini vurğulayıb.

Məqaləsində iqlim dəyişikliyi mövzusunda Meksikanın mövqeyinə toxunan müəllif ölkənin yeni seçilmiş prezidenti, ətraf mühit məsələlərində fəal Klaudivya Şeynbaumun rəhbərliyi altında ölkənin iqlim dəyişikliyinə dair güclü öhdəliyi mühüm əhəmiyyət verdiyini diqqətə çatdırıb. Müəllif beynəlxalq arenada mühüm iqlim dəyişikliyinə uğunlaşma və bərpaulanan enerjiyə keçidə oxşar problemlərlə üzləşdiyini bildirib.

Müəllif habelə məqaləsində, inkişaf etmiş ölkələrin iqlim dəyişikliyi təsirlərini azaldılması və uyğunlaşma strategiyalarını həyata keçirə bilmələri üçün inkişaf etməkdə olan ölkələrə adekvat maliyyəyə köməyi təmin etməsinin vacibliyindən söz açıb. Meksikanın iqlim dəyişikliyinə noticilərinin əhəmiyyətli dərəcədə əziyyət çəkdiyini xatırladaraq Meksika və digər inkişaf etməkdə olan ölkələrin COP29-da müzakirə olunaçaq iqlim maliyyəyönləşdirilməsindən faydalana biləcəyini bildirib.

Bu maliyyəyönləşmənin "yaşıl infrastruktur" layihələri, bərpaulanan enerji və iqlimə davamlılıq proqramları üçün çox vacib olduğunu, COP29-un gündəliyinə iqlim maliyyəyönləşdirilməsi mexanizmləri, Paris Sazişinin icrası və istixana qazları emissiyalarının azaldılması naminə beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə müzakirələrin daxil olacağını, habelə iqlim ədaləti, həssas icmaların dayanıqlılığı və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üçün texnoloji yeniliklər kimi mövzulara toxunulacağını gözləndiyini deyib.

Sonda Meksika Azərbaycan münasibətlərinə toxunan müəllif iki ölkə arasında münasibətlərin möhkəmləndiyini, təhsil, mədəniyyət və xüsusilə, ətraf mühitin mühafizəsi kimi sahələrdə ortaq maraqları bölüşdüyünü bildirib. Davamlılıq layihələri üzrə əməkdaşlığın bilik və "yaşıl texnologiya"ların mübadiləsi baxımından hər iki ölkəyə fayda verə biləcəyini qeyd edib.

Ölkəmizdə keçiriləcək COP29-un ölkələr üçün öz iqlim mövzusunda sadiqliyini gücləndirmək və innovativ həllər üzərində əməkdaşlıq etmək üçün özəvəzlənmiş fürsət olduğunu bildirən müəllif K.Şeynbaumun rəhbərliyi ilə Meksikanın ətraf mühitə sadiqliyini bir daha təsdiqləmək və yeni beynəlxalq əməkdaşlıq imkanlarını araşdırmaq üçün bu konfransın platforma olacağını vurğulayıb.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

"Əsrin müqaviləsi"-30

"Çıraq"dan hasilata başlanılması
AÇG-nin ilk qələbəsi idi**Prezident İlham ƏLİYEV:** "Bu cür nəhəng yataqdan neft çıxarmaq cəmi üç il ərzində tarixdə olmayıb"

"Əsrin müqaviləsi"nin ilk nefti "Çıraq" platformasından əldə edildi. Bu münasibətlə 1997-ci il noyabrın 12-də Ulu Öndər Heydər Əliyev Xəzərin Azərbaycan sektorunda, "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) müqavilə sahəsində quraşdırılmış həmin platformaya gəldi. Burada AÇG layihəsində tərəfdaş olan şirkətlərin rəhbərliyi, xarici ölkələrdən gəlmiş nüfuzlu qonaqların iştirakı ilə təntənəli tədbir keçirildi.

"Çıraq"dan ilk neftin alınması sıradan bir qurğunun fəaliyyətə başlaması anlamından böyük mənə daşıyırdı. Əvvəla, "Çıraq" AÇG "aile"sinin ilkinə idi. Bu platformadan neft alınması ilə çətin sınaqlardan keçmiş, "Əsrin müqaviləsi" adını almış möhtəşəm bir layihənin gerçəkliyə çevrildiyi təsdiq olundu. Bu, müəllifi Ümummilli Lider Heydər Əliyev olan yeni neft strategiyasının ilk böyük qələbəsi idi. Bununla təkcə neft sənayemizin deyil, ümumiyyətlə, ölkəmizin tarixinə önəmli bir səhifə yazıldı.

Ümumiyyətlə isə, neft-qaz hasilatı ilə məşğul olan istənilən ölkədə hər bir karbohidrogen yatağından hasilata başlanılması iqtisadi cəhətdən böyük əhəmiyyət daşıyır və mühüm hadisə sayılır. "Çıraq"dan ilkin neftin çıxarılması isə həmin vaxt iqtisadi durumu çox zəif olan ölkəmizin dirçəlişinə və böyük gələcəyinə hesablanmış strategiyamızın birinci və uğurlu nəticəsi idi.

Bu il iyulun 20-də II Şuşa Qlobal Media Forumunda Prezident İlham Əliyev həmin hadisənin əhəmiyyətini bir daha vurğulayaraq demişdir: "Əgər dünya neft kontraktlarının tarixçəsinə nəzər yetirsəniz görsəniz ki, belə qısa müddət ərzində bu cür nəhəng neft yatağından neft çıxarmaq cəmi üç il ərzində tarixdə olmayıb. 1994-cü ilin sentyabr ayında müqavilə imzalandı, 3-4 aydan sonra parlamentə ratifikasiya edildi, qanun kimi qüvvəyə mindi və 1997-ci ilin noyabr ayında

"Çıraq-1" platformasından ilk neft çıxarıldı. Ondən iki il sonra Bakı-Supsa kəməri tikildi, daha sonra Ulu Öndər öz əlləri ilə Bakı-Tbilisi-Ceyhanın təməlini qoydu. Yəni bütün bunlar o vaxt da, bu gün də bizim gördüyümüz işlərin nə qədər uzunmüddətli olduğunu bir daha göstərir. Təsəvvür edin, əgər o vaxt bu müqavilə imzalanmasaydı, yaxud ondan iki il keçməmiş "Şahdəniz" üzrə müqavilə imzalanmasaydı, bu gün həm biz, həm də bizim qazımızdan bəhrələnən, ondan öz enerji təhlükəsizliyində istifadə edən ölkələr hansı çətinliklərə üzləsəkəkdilər? Yəni o, global təfəkkürün və müdriyyətin təzahürü idi".

Vurğulayaq ki, ilk neft təkcə platformadan birinci quyunu qazıb neft almaq demək deyildi. Bundan əvvəl vacib olan genişmiqyaslı işlər görülmüşdü. Belə ki, həmin işlər köhnə "Çıraq-1" platformasının əsaslı təmirini, əslində, tozədən tikilməsini, Xəzərin sahilində Səngəçal və Qara dənizin sahilində Supsa terminalının yaradılmasını, hasil olunan nefti quruya çıxarmaq üçün sualtı boru xətlərinin çəkilməsini əhatə etmişdi. Başqa sözlə, "Əsrin müqaviləsi" imzalanandan cəmi üç il sonra həmin saziş çərçivəsində hasilata başlanılması dünyada misli görünməmiş nailiyyət, neftin çıxarılması və neqli üçün belə geniş infrastruktur yaradılması əsl rekord idi.

Xatırladaq ki, "Çıraq" platforması Xəzərdə, Bakı şəhərindən 120 kilometr şərqdə

yerləşir. Onun dayaqları suyun 120 metr dərinliyində qərar tutur. Platformanın qurğularından quyuların qazılmasına 1997-ci ilin avqustunda başlanıb. Həmin ilin noyabrından, yəni ilk neftin əldə olunmasından bəri "Çıraq", təmir və profilaktika üçün ayrılmış qısa fasilələri çıxmaqla, ahəngdar işləyir.

"Çıraq"dan neft 24 düymlik sualtı kəmərlə Səngəçal terminalına neql edilir. Bu xəttin uzunluğu 154 kilometrdir. Terminalda neft tərkibində gəlon sudan təmizlənilib çənlərə vurulur, sonra ixrac marşrutu ilə yola salınır. Yataqdan çıxarılan somt qazı uzunluğu 50 kilometr olan 16 düymlik sualtı kəmərlə

Neft Daşlarındakı kompressor stansiyasına ötürülür.

"Çıraq" neft platforması olmaqla yanaşı, həm də böyük uğurlar üçün platforma - özüldü. Belə ki, ondan sonra Xəzərdə, AÇG müqavilə sahəsində daha səkkiz platforma quraşdırıldı. Onlardan dördü "Azəri" yatağına, ikisi "Dərinsulu Günəşli"yə, biri "Qərbi Çıraq"da yerləşir. Bu ilin aprel ayında Xəzərdə "Çıraq"ın daha bir "qonşu"su məskən saldı. AÇG üzrə 2050-ci ilin əvvəlinə qədər uzadılmış saziş çərçivəsində "Azəri Mərkəzi Şərqi" (ACE) adlanan platforma hasilata başladı. Bu qurğuların hamısının inşasında və istismarında

"Çıraq"ın təcrübəsindən geniş istifadə edilir.

AÇG-də yeni daha böyük və daha müasir platformalar istismara veriləndə, yəni 2005-ci ilədək "Çıraq" bu yataqlar blokunda yeganə hasilat və ixrac mənbəyi olub. Başqa sözlə, "Çıraq" ilkin olaraq 7 illik istismar üçün planlaşdırılmışdı. Lakin peşəkar işçi heyətinin əla iş icrası, yüksək ixtisas bilikləri, texnoloji bacarıqları və qatıyyəti sayəsində bu qurğu hələ də AÇG layihəsinin yeni platformaları ilə yanaşı, əməyin təhlükəsizliyi üzrə beynəlxalq standartlara uyğun, həmçinin yüksək əməliyyat səmərəliliyi ilə istismardadır. "Çıraq"ın aid bir önəmli fakt isə odur ki, bu gün platformada çalışan işçilərin hamısı dünyəviyyəli yerli mütəxəssislərdir.

Xatırladaq ki, AÇG layihəsində iştirak payları belədir: BP (həm də operator) - 30,37 faiz, SOCAR -25 faiz, MOL -9,57 faiz, İNPEKS -9,31 faiz, "Ekvinor" -7,27 faiz, "Eksomobil" - 6,79 faiz, TPAO - 5,73 faiz, İTOÇU - 3,65 faiz, ONGCVIDES - 2,31 faiz.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Əmək, məşğulluq, sosial müdafiə sahələrində
islahatlar təqdir olunur

Azərbaycanda əmək və məşğulluq, sosial müdafiə sahələrində aparılan islahatlara beynəlxalq səviyyədə də yüksək qiymət verilir. Bunun göstəricisi olaraq, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və qurumları bu ilin 6 ayı ərzində daha 50 beynəlxalq mükafat və sertifikatla təltif olunub.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, o cümlədən Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda aparılan islahatlarla bağlı 17, sosial sahədə rəqəmsal nailiyyətlərlə bağlı 11,

5 beynəlxalq İSO sertifikatı təqdim olunub.

Dövlət xidmətlərinin "ASAN xidmət indeksi" üzrə qiymətləndirilməsində isə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi bu il də 1-ci yere layiq görülüb.

Orta dəhliz üzrə yükdaşımaların
həcmi 65 faiz artıb

2024-cü ilin ilk altı ayında Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu (Orta dəhliz) üzrə yükdaşımaların həcmi 65 faiz artaraq 2,1 milyon tona çatıb.

AZƏRTAC bu barədə Qazaxıstan Baş nazirinin Mətbuat xidmətinə istinadla xəbər verir. Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, 2024-2028-ci illər üçün dəniz infrastrukturunun inkişafına dair kompleks plan qəbul edilib. Sənəd Aktau və Kurk limanları əsasında böyük dəniz nəqliyyatı və logistika klasterinin yaradılmasını nəzərdə tutur.

Bu, komitənin tutumunun artırılmasına, yükdaşıma ter-

minallarının və beynəlxalq nəqliyyat logistikasının inkişafına, inzibati maneələrin azaldılmasına imkan verəcək.

Kurk və Bakı dəniz limanları vasitəsilə Çin-Qazaxıstan-Azərbaycan-Gürcüstan marşrutu üzrə Çindən Avropaya ilk sınaq tranzit avtomob-

il daşımalarının təşkili mühüm hadisə olub. Orta dəhliz kimi tanınan Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu Xəzər dənizindən keçməklə Çin, Qazaxıstan, Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə və Avropa ölkələrini birləşdirir.

Türkiyədən Azərbaycana iribuynuzlu mal-qara üçün
genetik materialın ikinci partiyası tədarük edilib

Türkiyədən Azərbaycana iribuynuzlu mal-qara üçün genetik materialın ikinci partiyası tədarük edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşəçilik naziri İbrahim Yumaklı bildirib.

Nazirin sözlərinə görə, genetik materialın tədarükü Türkiyənin Aqrar Təsərrüfatlar üzrə Baş idarəsi tərəfindən həyata keçirilib. O xatırladı ki, Azərbaycanlı heyvandarlar üçün bu materialın 7200 doza həcmində ilk partiyası 2023-cü ildə göndərilib. Türkiyəli nazir deyib: "Bu məsələ Türkiyə və dost ölkələrimiz üçün orqaz təhlükəsizliyi

əhəmiyyətini daşıyır. Onun tədarükü sayəsində Azərbaycandakı heyvandarlar yüksəkkeyfiyyətli genetik material əldə edə bilərlər ki, bu da məhsuldarlığı daha da artıracaq. Biz Türkiyənin aqrar sahədə əldə etdiyi təcrübəni və bilikləri bölüşməyə hazırıq".

Nazir bildirib ki, fermer təsərrüfatlarında genetik ölkü materialının stimullaşdırılması Türkiyənin 2024-2028-ci illərdə heyvandarlığın inkişafı üzrə dövlət programının prioritetlərindən biridir. Onun sözlərinə görə, təkcə "Sultan-suyu" müəssisəsində 1 milyon doza yaxın ölkü toxumu istehsal olunur və dondurulur.

Qazaxıstan Azərbaycana
tədarük edəcəyi buğdanın
həcmi artırmağı planlaşdırır

Qazaxıstan ümumilikdə Azərbaycana 1 milyon tondan çox taxıl göndərəcək. AZƏRTAC Qazaxıstanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə istinadla xəbər verir ki, bunu Bakıda Qazaxıstanın Ərzaq Korporasiyasının İdarə Heyətinin sədri Asılxan Cumaşev deyib.

O qeyd edib ki, ölkəsi Azərbaycana iri həcmdə taxıl buğdası göndərməyə hazırdır. "Biz hazırda Qazaxıstan buğdası ilə Azərbaycan bazarında yenidən rəqabətə davamlı olmaq və əvvəlki mövqelərimizə qayıtmaq üçün mexanizmlər üzərində işləyirik", - deyərək, kənd təsərrüfatı forumunda deyib.

Asılxan Cumaşev qeyd edib ki, aydın strukturlaşdırılmış və uğurla fəaliyyət göstərən buğdasaxılma və marketinq sistemi Azərbaycan məhsulu səmərəli tədarük etməyə imkan verir: "Xüsusən də, Hövsan limanında yerləşən Bakı taxıl terminalı ildə 600 min tona yaxın taxılıqla qabiliyyətinə malikdir, dəyirman kompleksi isə ildə 50 min tona qədər məhsul emal etmək gücünə malikdir. Terminal fasiləsiz işləyir və yüksəkkeyfiyyətli xidmətlərə zəmanət verən avtomatlaşdırılmış prosese nəzarət sistemi ilə təchiz olunub".

Bu ilin birinci yarısında dövlət büdcəsinə
özəlləşdirmədən 75 milyon manat daxil olub
Bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24 faiz çoxdur

Ölkəmizdə vətəndaşların öz mülk, torpaq, nəqliyyat vasitələri və digər əmlaklarını özəlləşdirmələri üçün qanun çərçivəsində bütün imkanlar mövcuddur.

Bu proses Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən 16 may 2000-ci ildə imzalanan "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və həmin il dekabrın 23-də qüvvəyə minmiş "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" fərmanı qanunvericilik aktlarını daha da təkmilləşdirdi və günün tələblərinə uyğunlaşdırdı.

Ötən il ərzində İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən mülkiyyət münasibətlərinin təkmilləşdirilməsi, xidmətlərin elektronlaşdırılması, şəffaflığın daha da

artırılması, vətəndaş məmnunluğunun yüksəldilməsi istiqamətlərində tədbirlər davam etdirilib. 2023-cü ildə dövlət xidmətləri üzrə vətəndaşlardan, sahibkarlıq fəaliyyətinə həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərdən, bələdiyyələrdən, dövlət qurumlarından xidmətə 1,2 milyon elektron müraciət daxil olub. Ümumilikdə isə, bu müddətdə daxil olan müraciətlərin sayı 3 milyona yaxındır. Hesabat dövrü ərzində 903 dövlət əmlakı özəlləşdirilib. İntervestisiya programının icrası davam edən özəlləşdirilmiş müəssisələr də daxil olmaqla, investisiya müsbətiqləri vasitəsilə özəlləşdirilmiş müəssisələrə 10,4 milyon manata yaxın investisiya qoyulub, dövlət büdcəsinə 12,2 milyon manat ödənilib və həmin müəssisələrdə 221 yeni iş yeri yaradılıb. Özəlləşdirilmədən dövlət büdcəsinə 115,9 milyon manat daxil olub, bütöe proqnozunun icrası 105,4 faiz təmin edilib.

Azərbaycan Prezidentinin "Torpaq münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında" 7 oktyabr 2021-ci il tarixli fərmanına uyğun olaraq, 45 min 589 ailəyə çıxarış verilib. Dövlət

başçısının "Azərbaycan Respublikasının ərazisində baş vermiş təbii fəlakətlərin, texnogen qəzaların və hərbi əməliyyatların nəticələrindən aradan qaldırılması ilə əlaqədar dövlət vəsaiti hesabına inşa edilmiş yaşayış evlərinin və çoxmənzilli yaşayış binalarının mənzilləri üzərində hüquqların rəsmiləşdirilməsi, habelə onların yerləşdiyi torpaq sahələri ilə bağlı bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" 7 aprel 2022-ci il tarixli fərmanın icrası istiqamətində də işlər aparılır. Belə ki, artıq 2684 daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüquqları dövlət qeydiyyatına

alınıb. Dövlət başçısının "Qeyri-yaşayış təyinatlı bəzi tikinti obyektlərinin istismarına icazə verilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" 14 iyun 2023-cü il tarixli fərmanın icrası davam etdirilir. Ümumilikdə 2023-cü ildə 477 mindən çox daşınmaz əmlak obyektinin üzərində mülkiyyət hüquqları dövlət qeydiyyatına alınıb ki, bu da 2022-ci illə müqayisədə 25 faiz çoxdur.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə götürülmüş işlər də ürəkəandır. Ötən il ərzində 419 min hektar ərazidə yerləşən mülkiyyət hüquqları dövlət qeydiyyatına

paq tədqiqatları, 212 min hektar ərazidə çöl geobotaniki tədqiqatları aparılıb.

Cari ilin birinci yarısında da bu sahədə bir sıra işlər həyata keçirilib. Dövlət Xidmətindən bildirilir ki, yanvar-iyun müddətində 29 hərərac keçirilib. 4 səhmdar cəmiyyətin səhmdar paketini, 6 kiçik dövlət müəssisəsi, 412 nəqliyyat vasitəsi satılıb. İlk 6 ay ərzində hərərac çıxarılmış dövlət əmlakı üzrə 305 elektron sifariş qəbul edilib, hərəraclarda iştirak etməyə qəsdilə "Elektron hərərac" proqram təminatı vasitəsilə 38 onlayn qoşulma reallaşdı. Hesabat dövrü ərzində investisiya müsabiqəsi vasitəsilə "Bakı Alüminium Profil" MMC özəlləşdirilib. Bununla yanaşı, "Bakı Mərmər Qranit" MMC-nin özəlləşdirilməsi dair investisiya müsabiqəsi elan edilib. Hazırda komissiya tərəfindən müsabiqə təkliflərinin qiymətləndirilməsi aparılır.

Yarım ildə özəlləşdirmədən dövlət büdcəsinə 75 milyon manat vəsait daxil olub, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24 faiz artım qeydə alınıb.

Qurban MƏMMƏDOV,
"Azərbaycan"

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 28 mart (Cümə günü) tarixli 145-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN MƏCLİSİ-MƏBUSANINDA

(keçən nömrədən məbə)

[Muxtar] Əfəndizadə (Əhrar) - Yollar təmir edilən zaman camaata nə qədər zülmələr edildiyi barəsində əvvəlki nətiq məlumat verdi və əhəlinin əhəlinin ağırlığını təsvir etdi. Bunu ancaq camaat məişətinə yaxın olan adamlar yaxşı bilərlər. Məsələn, Laki ilə Ağdaş arasında şose yolu nə qədər çətin idi. Bizdə zəhmətli işçilər üçün yolların təmiri üçün xüsusi qanunlar qəbul edilmişdir. Bu zamanada isə yolların təmirinin böyük əhəmiyyəti var. Ələlxüsus ərzəq dəşinməsi və sairə cəhətdən bu məsələ mühüm bir məsələdir. Və biz ümidvərar ki, Türüq və Məabir Nəzarəti bu məsələyə yaxşı diqqət və əhəmiyyət verəcəkdir.

[Xudadad bəy] Məlikaslanov (Türüq və Məabir naziri) - Səbiqədə yal-niz dəmiryolları deyil, daniz və çay yolları da, həmçinin dövləti əhəmiyyəti olan qara yolları da Türüq və Məabir Nəzarətinin təht-i idarəsində olurdu. Bu surətlə şose və sair qara yollar iki qisimə bölünərək, dövləti əhəmiyyəti olan birinci qisimi Türüq və Məabir Nəzarəti təht-i idarəsində olurdu. İkinci qisimi isə zəhmətli işçilərin ixtiyarına verilir. Qafqaziyədə zəhmətli işçilərin olmadığından, ikinci qisim yollar Daxiliyyə Nəzarətinin təht-i idarəsində idilər. Azərbaycan ərazisində irləcə dövləti əhəmiyyətli hesab olunan yol, demək olar ki, bilmərrə yox idi. Ancaq bir neçə verslik bir xətt sövqülməyə əhəmiyyəti-ni haiz [stratejik əhəmiyyətə malik] hesab olunurdu. Amma şimdiki məm-ləkətimiz daxilindəki yolların bir çoxu Azərbaycan üçün dövləti əhəmiyyət kəsb etmişdir [qazanmışdır]. Ona görə yollarımızı iki qisimə ayırmalıdır: dövləti yollar və zəhmətli işçilərin məxsus, yerli əhəmiyyətə malik yollar. Zəhmətli işçilərin çox işlər görmüşdür və ümidvər olmalıdır ki, onun təsis haqqında lazımi tədbir ititax ediləcəkdir [tədbirlər görülməkdədir]. Fəqət zəhmətli işçilərin təsis ediləcəkdir [gözlənməz]. Yolların təmiri öylə mühüm məsələdir ki, təxirə salmaq mümkün deyildir. Ona görə hökumət bu rəyə gəlmişdir, bütün yollar müvəqqəat olaraq Türüq və Məabir Nəzarəti təht-i idarəsində verilsinlər, bu şərtlə ki, zəhmətli işçilərin təsis edilən kimi zəhmətli yollar ayrılıb zəhmətli işçilərin ixtiyarına tapşırılsınlar. Burada Sultanməcid Qanizadə deyir ki, Türüq və Məabir Nəzarəti qəzələr və köylərə, camaat həyatına o qədər yaxın deyildir. Buna cavabən deyirik ki, yolları idarə etmək üçün altı naçalnik təyin olunacaqdır və məzkur [deyilən] naçal-niklər əyalət mərkəzlərində aylaşacaqlardır. Bu surətlə də camaat ilə yaxın əlaqə və rəbitədə bulunacaqlardır. Yolların təmiri üçün camaatı işlətmək məsələsinə gəlincə, hökumət bu işi demokratik hesab etmədiyindən, qarar vermişdir ki, camaatı pulsuz işlətməyərək yolların təmiri və sair xidmətlərə dövlət xəzinəsindən müddət vermə. Zəhmətli işçilərin təsis ediləndən sonra da məzkur müddətlər zəhmətli işçilərin pulundan veriləcəkdir.

Qanun səs qonurluq əksəriyyətiyə [səs çoxluğu] ilə qəbul olunur. Qanun budur:

1) Azərbaycan quberniyası müəssisələri təht-i idarəsində bulunan ümum şose və sair qara yollarını dövləti əhəmiyyəti haiz tələqə edərək [dövlət əhəmiyyətli hesab edərək], məzkur yolları və onlara bəxən idarə və məmurları Türüq və Məabir Nəzarəti təht-i idarəsində vermək lazımdır.

2) Daxiliyyə Nəzarəti tərəfindən yolların inşa, təmir və saxlanması qəssidi ilə 1919-ncü il üçün istənilmiş kredit və həmçinin 1918-ci ilə də qəssidi edilmiş və 1919 sənəsində qüvvədə qalmış olan 1915-1917 sənələri zəhmətli işçilərin məxsus Türüq və Məabir Nəzarəti binəgü-zarlığına [sərəncamına] verilməlidir.

3) Daxiliyyə Nəzarətinin smeta və təklifi ilə buraxılmış kreditlər və birinci maddədə göstərilən yollara xidmət məmurlarının Türüq və Məabir Nəzarəti binəgüzarlığına keçirilməsi məsələsinin təfsilat və cüziyyəti [təfərrüatı və irdəliqləri] məsələsinə Türüq və Məabir naziri ilə Daxiliyyə nazirinin etilafına [uzlaşmasına] müəvəhəl etməlidir [tapşır-malı].

4) Bu qanun layihəsi mövcubinə [əsasında] Türüq və Məabir Nəzarəti təht-i idarəsində verilən yolların məmur və xidmətçiləri heyətini təsdiq etməlidir.

Ləvəahi-qanuniyyə [Qanun layihələri] komissiyası bu layihəyə bir maddə daxil əlavə etmişdir ki, həmin maddə mövcubinə məzkur yolları Daxiliyyə naziri təht-i idarəsində bəxə etmək haqqında köhnə qanunlar, dəmiryol nizamnaməsinin 665-ci və sair bəzi maddələri və Məcmuyi-qəvaninin [Qanunlar məcmuasının] 2-nci cildindəki bu xüsusa aid qanunlar ləğv edilsin.

20 min rublə təxsis [ayrılması]

Sədr - Növbədəki məsələ Məclisi-Müəssisən intixabı [seçkisi] qanunnaməsinin tab'ı [çapı] üçün 20 min rublə buraxılmasıdır. Söz maruzca Əhməd Cövdət əfəndinindir.

Əhməd Cövdət [Pepinov] - Əfəndilər! Məlumunuzdur ki, gələcək Məclisi-Müəssisən əsaslarını hazırlamaq üçün bir komisiyon vardır. Biz dörd gözələ bəkləyirik ki, bu komisiyon işini bitirib seçkilərə sürü edilsin [başlansın] və Məclisi-Müəssisən təzliklə çağırılsın. Məclisi-Məbusanımız camaat arasında çətin bir mövqədə olduqda da hamıya məlumdur. Buna görə Məclisi-Müəssisən təzliklə davət olunmalıdır. Məclisi-Müəssisən intixabları qanunu hazırlayan komisiyon indi işini bitirmişdir. Komisiyonun qanunnaməsinin tərcüməsi və tab'ı [çapı] üçün iyrmi min rublə parə lazımdır. İndi həmin komisiyon Məclisi-Məbusana müraciət edib, iyrmi min manat istəyir və bu barədə də böylə bir kağız yazmışdır:

"Azərbaycan Məclisi-Məbusanı Divanı-Rəyasətina.

Məclisi-Müəssisən intixabları qanunu tərtib edən komisiyon layihəyi-qanuniyyənin ilk qiraətini bitirmişdir. Məzkur layihənin tərcüməsi əzaya [üzlərə] paylanmaq, matbaada tab' [çap] olunmaq əsli hazırlamaq üçün komisiyonun qararına tab'sən [təbə olaraq] Divanı-Rəyasətə mü-raciətə irlədə Məclisi-Müəssisən intixablarına sərğ olunmaq üçün ayrılmış qəssidə hesabına iyrmi min rublün təht-i idarədə bulunan komisiyon idarəsinə verilməsi üçün Məclis hüzurunda təşəbbüsə bulun-manzı rica eyləram.

Komissiyon rəisi
Məhəmməd Əmin Rəsulzadə."

Divanı-Rəyasət həmin bu kağızi Bütcdə və maliyyə komisiyonuna göndərmişdir. Təbii ki, komisiyon da qəbul etmişdir. Komisiyon bu barədə böylə qərar gəlmişdir:

"Məclisi-Məbusan Maliyyə və bütcdə komisiyonunun 11 mart 1919 tarixli iclasında Məclisi-Müəssisənə intixab komisiyonuna çıxardığı qanunla tab' və nəşr etmək [çap etmək və yaymaq] üçün iyrmi min rublə buraxılması müzakirə olunaraq qət olundu:

Məclisi-Müəssisənə intixab komisiyonunun tələb etdiyi iyrmi min rublə məzkur [adi çəkiliş] komisiyona Məclisi-Müəssisənə intixab məsar-ifi [xərcləri] hesabına olaraq peşin [nağd, qaçaqdan] buraxılsın."

Zənn edirik ki, istənilən iyrmi min manat buraxılımdır, tanki tez-liklə Məclisi-Müəssisən davət olunsun. Ona görə bu məbləğin buraxıl-

masının Parlaman tərəfindən də qəbul olunmasını təklif edirik.

Sədr - Bu barədə danışmaq istəyən yoxdursa, səsə qoyuram. Maliyyə-bütcdə komisiyonu təklif edir ki, Məclisi-Müəssisən intixabı hazırlayan komisiyona istədiyi iyrmi min manat buraxılsın. Hər kəs Məclisi-Müəssisən intixabı qanunlarını hazırlayan komisiyonun ixtiyarına müəyyən məqsəd – qanunnamənin tərcüməsi və tab'ı üçün iyrmi min manat buraxılması tərəfdarıdırsa, rica edirəm əlini qaldırsın. *(Əllər qalır)* Deməli, mütəhəddilqövl [yəkdiilliklə] qəbul olunur.

Tənəffüs elan edirəm. Lakin ondan əvvəl burasını elan edirəm ki, Müdafieyi-milliyə komisiyonuna Xosrov Paşa bəy Sultanovun yerinə Behbud xan Cavanşir namizəd göstərilir. Etiraz yoxdursa, qəbul olunur. Erməni komisiyonundan Təşriyyə [Qanunvericilik] komissiyasına təklif olunur.

Əhməd Cövdət - İcazə veriniz.

Sədr - Söz Əhməd Cövdət Pepinovundur.

Əhməd Cövdət - Məlumdur ki, Müdafieyi-milliyə komisiyonuna seçkilər şəxsən qəbul edilmişdir, bütün Parlaman fraksiyaları nümayəndələrindən təşkil edilmişdir. Buna görə...

Sədr *(dayandırır)* - Bu məsələ Divanı-Rəyasətə müzakirə edilmişdir. Hərgah, nümayəndəni iştirak etməmişisə, bu sizin öz günahınızdır.

Əhməd Cövdət - Mən orasını deyirəm ki...

Sədr - Məsələ keçib.

Əhməd Cövdət - Mən sız almışam...

Sədr - Mən əli bildim siz başqa şey barəsində danışmaq istəyirsiniz. Tənəffüs elan edirəm.

(Tənəffüs elan olunur)

PARLAMAN ƏTRAFINDA

Qubadan teleqram

Quba yezdi Qonaqkənd camaatı tərəfindən Parlaman rəisi, Bakı qubernatoru, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Parlaman üzvləri, Camo bəy Hacınski naminə zeydləki [şağğıdakı] məzmununda bir teleqram gəlmişdir:

"Bu gün Parlaman üzvü Əli bəy Zizki bizi tutub öldürmək hədəsi ilə yezəd nəçlinikindən [qaza raisindən] şikayət etməyi tələb edir. Buna isə bizim insafımız yol verməyir. Zizki və onun qəvmləri [qohumları] Şıxlar bəylərindən qorxaraq sizin müavinətinizi [kəməyinizi] və bizləri müdafiə etməsinə rica edirik.

Qonaqkənd camaatı vəkilləri:
Hümmət Məsum oğlu,
Paşa Əli oğlu."

ORDUMUZ

Bir neçə zaman bundan əvvəl, Parlaman iclaslarının birində Hərbiyyə nazirimiz general Samad bəy Mehmandarov ordumuz təşkil-i haqqındakı bəyanatını dinlədik. Ordu görməmiş, rəsmi əsgəriyyə adət etməmiş olan millətimiz içində birinci qədəm olaraq ordu təşkil etmək işinin nə qədər çətin bir əmr [iş] və bu işin bu qat-qarışqı zamanda nə tövr müşkül və maneələr qarşısında ağallara düşür olduğunu eşidib, bütün çətinliklərini təsəvvürə gətirməklə, bu çətinlikləri rəf və izalə edəcəkdir [aradan qaldıracaq və ləğv edəcəkdir] olan zətin nə qədər səhəbi-qüdrət və maliki-qüvvət bir orqanizator olmasa lüzumunu da dərk etdik. Bu təsəvvürədən hasil olan təəssürətin o rəng və ya bu rəngdə [növdə, halda] olması Hərbiyyə nazirimiz olan general həzrətlərinin istedadına bağlıdır. Ümidimiz qəvi [güclü] və ya zəifliyinə vabəstə [bağlı] idi. Rus ordusunda əsgərlik istedadı ilə məxsusi bir məqam qazanmış və Port-Artu mühasirəsində böyük qəhrəmanlıqlar göstər-məklə ad çıxarmış olan Saməd bəy həzrətlərinin bacarıq və istedadı-əsgəriyyəsinə [həbi istedadına] ümidimiz bərkəmal idi. O idi ki, gener-al həzrətlərinin bəyanatını dinləyib də ordu təşkil işimizin bütün çətin-liklərini təsəvvürə gətirməklə bərabər, general həzrətləri bu çətinlikləri rəf edər deyə ümidvər olduq.

Ümidvər olmağımızda da səhv etmədik. Həqiqət, Gəncədə Novruz münasibətilə qurulmuş olan Azərbaycan ordusu rəsmi-keçidini gördükdən sonra, ordu təşkil işimizin kamali-intizam ilə irlə gətirdiyini biləyən [gözümüzlə] müşahidə edib qəlbimizdə dərin bir əminlik hasil olduğunu hiss etdik.

Ordu təşkil işimiz bu intizam ilə davam edərsə, bir qədər zamandan sonra mükaməm bir ordusu ilə sayılan bir dövlət olduğumuz hər kəs iqrar [təsdiq] etməyə məcbur olucaq.

Azrumuz budur ki, qoşunumuzun bir kərə də maneəsrini görək. Böylə maneəvrə ki, böyük bir andazədə qurulub ordu hissələrimizin hər bir əməliyyatını samil və came olsun [həttə və ehtiva etsin]. Ümid edirik ki, havalər düzəldikdən sonra general həzrətləri bunu da bizə göstər-məklə qəlbimizə şad etməkdən əlavə, aramızda əsgərlik hissiyyəti və həvəsinin qat-qat artmasına da böyük bir səbəb olarlar. Buna intizar etməklə bərabər, cəhəndidə və karazmuda [dünyağörümüş və təcrübəli] nazirimizə artıq-artıq müvəffəqiyyətlər diləməkdəyik.

Hacıbəyli Üzeyir

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

Kerzon əfqan əmiri barəsində

London – Müsahibə zamanında lord Kerzon bəyan etmişdir ki, əfqan əmirinin qətl edilməsi xəbərindən İngiltərə hökuməti artıq dərəcədə məqəddər olmuşdur [kədərlənmişdir]. Zira əfqan əmiri bizim sadıq dostumuz və mütəfiqimiz idi. Xüsusən, axırıncı Avropa müharibəsində bizə sadıq qalmışdı. Kerzon zənn edir ki, əmir xüsusi bir işdən dolayı qətl edilmişdir. Bu qətl Əfqanıstanda inqilab hərəkatının başlanmasından nəşət etməmişdir [irəli gəlməmişdir]. Ona görə də qonşuluq-da olan Asiya dövlətləri andışgəyə düşməməlidirlər.

Spartaklar Berlinda

Berlində xəbər verilir ki, Berlin kənarlarında spartakların hərəkatı güclənmişdir. Berlin bir hissəsində spartakların sənğəri çox güclüdür. Bütün şəhəri onlar qorxu altında saxlayırlar. Buna baxmayaraq, əhali kafelərdə eys-ışrətə məşğuldurlar. Polis kafelərdə rəqsi qadağan etmişdir.

İtaliya kralının qətl şayiəsi

Berlin qəzetələri İtaliya kralının qətl edildiyini xəbər verirlər. Royter ajansına bildirilir ki, bu xəbər həqiqətə müvafiq deyildir.

İspaniyada həyəcan

Madrid - (İspaniya paytaxtıdır) Burada birinci zəruri şeylər və ərzəq qəhətlərindən camaat arasında həyəcan vardır. Çörəkçi və qəssab bədiükanları qarət edilmişdir. Şəhərdə idarəyivi-örfiyyə-i əsgəriyyə [hərbi fəvqəladə vəziyyət] elan edildikdən sonra asudəlik bərpə edilmişdir. Qoşunlar küçələri mühafizə edirlər.

Almaniya matrosları flotu verməyir
Nauen – Mütərikə şəraiti [atəşkəs şərtləri] üzərinə Mütəfiqlərə verilmiş olan Almaniya flotunu [donanmasını] verməkdən Almaniya matrosları artıq surətə itminə etmişlərdir.

Lloyd Corc və bolşeviklər

İngiltərə Rəisi-vükəlası [Baş naziri] yeni intixab edilmiş [seçilmiş] Aşağı Palatada böyük bir niyyət irad edərək İngiltərənin bolşeviklərlə olan əlaqəsi barəsində müfəssəl məlumat vermişdir. Lloyd Corcun nitqi məbşurlar tərəfindən ciddi surətdə alqışlanmışdır. Palata üzvü Vedjud Palata namindən hökumət başçısına rızaməndlik [məmnuniyyəti] bəyan edərək Lloyd Corcun Rusiya məsələsi barəsində Sülh Konfransında tutduğu mövqədə, bolşeviklərlə etilaf [uzlaşmaya] girişmək kimi Vilson prinsipiinə riayət etməsindən Palatanın qəyət məmnun qaldığını ixtar eyləmişdir [xatırlatmışdır].

İngiltərə qəzetələri bolşevizm haqqında

"Deyli teleqraf" qəzetəsi yazır: Bolşevizm ancaq anarşidən ibarətdir. Cinayətlər ilə danışığa girişmək bir səhvdir. Mühəribə zamanında qəbul etdiyimiz şüara bu etilaf [uzlaşma] ziddir. Praktik nöqteyi-nəzəri ilə də bu hamı bir işdir. Zira onlarla etilafə girişməmiş bolşevizmin artma-sına səbəb olacaqdır.
"Olob" qəzetəsi deyir: Bolşeviklər xüsusundə edilən qətnaməyə biz çox təəssüflər edirik. Çünki bu hal bolşeviklərə təslim olmaqdan ibarətdir. Qarətçilər və quldur dəstələri ilə etilafə girişmək olmaz. Zira onlar öz cinayətləri ilə özlərini millətlər hüququndan kənərə çıxarmışlardır.
London - İqtisadi Şura bir hesab nəşr edərək, əbluka [mühasirə] barəsində rəyini bildirdi. Bəla ki, bunların fikrinə, Mütəfiqlər və bilətəxir [dərhal] sülh əqət etməli [bağlamalı], yaxud əblukəni ləğv etməlidirlər. Bu halda, bu da izah edilir ki, Ali Şura komisiyona öz işlərini yetirməyə mane olur. Cürbəcür müşkülət çıxarır. Alınan məlumata görə, Romaniya paytaxtı Bükreşdə hər gün əcəndən 350 adam tələf olur. Hal-hazırda üç mühüm məsələni həll etmək lazımdır. Bunların biri Almani-yanın qəsb sarhədi, digəri Rusiya məsələsi, üçüncüsü də Adriatik dənizi məsələsidir.

Fransız qoşunları bolşeviklərə qoşulmuşlar

Nauen - Odessada olan üç mindən ziyadə fransız qoşunları bolşeviklərə mülhaq olmuşlardır [qoşulmuşlar].

Almaniya flotonun müqəddəratı

Almaniya gəmilərinin müqəddəratı barəsində Royter ajansına rəsmən xəbər verilir ki, əvvəla Almaniya hərbi gəmilərini söküb-dəğitməyə üç il vaxt, yarım milyon ingilis lirası xərc istəyəcəkdir. Saniyə [ikincisi], o dövətlər ki, bu gəmilərdən alacaqlar, bunları işlətmək üçün zəpas [ehtiyat] hissələr tapmayacaqlarından böyük müşkülətə düşər olacaqlardır. Səlisən [üçüncüsü], bu hərbi gəmilər çox köhnədir. Rabian [dördüncüsü], bunları ticarət gəmiləri əvəzinə işlətmək qətiyyətin mümkün deyildir. Çünki, işlədildikdə külli kömürə ehtiyac vardır ki, onu da mühayyə [hazır] etmək mümkün deyildir. Xəmsən [beşincisi], Skapa-Flouda mütaxəssislər tərəfindən işəbt edilmişdir ki, dəniz [mol [dalğaqıran, bənd]] inşaət məqsədini ilə bu gəmilərin qarə edilməsinin mənası yoxdur. Sədisən [altıncısı], hərgah bu gəmilər dövlətlər arasında bölünməli olarsa, bu da mütənasib bir əhval üzərinə bölünməlidir. Bu işlərdən dolayı iki təklif vardır:
1) Bu gəmilər müharibədə olan gəmi nəqliyyatına mütənasib dövlətlər arasında bölünməli;
2) Hər floton gücündə mütənasib verilməlidir.

İtaliyanın tələfatı

Tacədid komitə tərəfindən alınmış olan məlumata nəzərən İtaliyanın müharibə zamanında 462.391 nəfər əsgəri qətl edilmişdir, 953.799 nəfər isə yaralanmışdır. Bunların yarısı öylə ağır yaralananlardır ki, bir dəxi ordu cərgəsinə daxil olmaqdan məhrumdurlar. Flouda isə İtaliyan-lardan 3.169 matros ölən, 5.252 nəfər yaralanmışdır. İtaliyanların ümumi tələfatı 4.885.487 fərdədir ki, bu cümləyə 2.400.000 xəstə əsgərlər də daxildir. Əbluüm [Ümumiyyətlə] İtaliyanın tələfatı bütün İtaliya müstəmləkəsində olan əhəlinin yüzdə 12 faizini təşkil edir. İtaliya ticarət flotonunda 2.008.000 tonnağ qarə olmuşdur. Bu da ümum İtaliya flotonun yüzdə əlli yeddi yarım faizini təşkil edir.

QƏZƏTLƏRDƏN

(Paris, London və Cenevə qəzetələrindən)

İngiltərə bolşevikləri

"M. R." qəzetəsi İngiltərədə baş verən axırıncı tətil hərəkatını "Ne. A." qəzetəsində dərc edilən bəyanatla təfsir [sərh] edir. "M. R." qəzetəsi həmin "Ne. A." qəzetəsini mühəribə zamanında məğlublar, sülh zamanında isə bolşevizm mürəvviç-i əfkəri [fikirlərini yayın orqanı] adlandırdır. Həmin qəzetə "Bu tətilin mənası nədir?" ünvanlı məqaləsində işləri əksinə və həqiqətləri yalana çıxarmaqla əhali arasında həyəcan və narazılıq salmağa çalışıb, məqaləsinin axırında "Zəhmətkeşlər nə istəyir-lər, tətil nədən ötrüdür?" suallarına böylə cavab verir:

"Rədd olsun mükkəlləfiyyəti-əsgəriyyə! Tərxisi-əsgər deyil, əsgəriyyə dəvət edilənə azad olmalıdır. İşsizlərə bütün məvacib, zəhmət haqqı ixtisar edilmədən həftədə 44 saat iş, mədanların, dəmiryolların və nəqliyyatın fəhla kontrolu ilə milliləşdirilməsi, hamı kasbkarlar [həmkar-lar], o cümlədən əlbəttə səldat, matros və polis ittiəqlərinin etirafı [təsdiq edilməsi, qəbul edilməsi], ticarət-sənəət işlərini, poçta idarəsini, mülki və dövləti xidmətlərdə müstəqil idarə, kasbkarlar ittiəqlərinin hüququnun bərpası, hökumət tərəfindən verilən icbari qərarların büt-bütün ifası, hamı siyasi və əsgəri cinayətlə məhsus olanlara əfsivi-ümmü, sənəət ixtilaflarında əsgəri qüvvələrdən istifadə edilməməsi, Rusiyadan əl çəkilmə."

Londonda ruslar

"M. R." qəzetəsinin verdiyi xəbərə görə, Londonda davam edən rus təşkilatlarının mitinqində Londonda yaşayan ruslar namindən [adından] bir neçə nəfərin Rəisi-cümhür [Prezident] Vilsona müraciətini rus işlərinə müsəlləh [silahlı] müdaxilə etməsi haqqında istidiasına [xahişinə] narazılıq və protesto edilmişdir. Mitinqdə olanlar Rusiyada qənan və əsasıy bərpasından ötrü əcnəbi ordusuna müraciət etməyi rus vətəndaşına yərarşmaq ədd [həsbi] edib, çıxarışları qətnəmələrində Rusiyani xilas etmək işi ancaq rus xalqının öz işidir demişlərdir.

Kima məxsusdur

"Ümumi iş" namində Parisdə çıxan rus qəzetəsində M. L. Bernşteyn alman sənədlərindən istifadə edib, almanların 1918-ci il fevral və mart aylarında Rusiyadan aldıkları qənamli-hərbiyyəni [hərbi qənamtları] böylə yazır: Bu iki ay müddətində almanlar Rusiyadan 4381 top, 9490 pulemyot, 2100 parovoz, 26560 vaqon almışlardır. Hərgah bu qənamli üzərinə başqa hücum əsənlərində zəbt edilən qənamət əlavə edilsə, görərik ki, Almaniya ərkani-hərbi [qərarğahı] mütərikə şəraiti ilə Mütəfiqlərə verməyə məcbur olduğu şeylərin çox hissəsini Rusiyadan almışdır. Qəzetə xəbər alır ki, bu şeylər kima qaytarılmışdır? Qəzetə bu sualı eyni zamanda Sülh Konfransına və Rusiya siyasi müşavirəsinə verir.

Mütəfiqlər Qafqazda
Tiflisdə olan ingilis komandanlığı ingilis saldatları əvəzinə qaravul və xidməti türklər ilə hindulara vəguzər etmişlərdir [tapşırımlar]. Təhqiq edilmiş xəbərlərə nəzərən ingilis saldatları vətənlərinə əzimat edəcəkləridir [gedəcəklər].

İstanbulda

Mart ayının 4-də İstanbuldan varid olan [gələnlər] bir nəfərin məlumatına görə, İstanbulda türklər ilə ingilis saldatları arasında müsadimə [toqquşma] vəqə olmuşdur. İstanbulla yunan və erməni qoşunları varid olmuşlardır. Erməni qoşunları Samsun təriqi [yolu] ilə Ermənistanə əzimat edirlər [gedirlər]. Hələb ilə Damaşqda yüz min qaçqın erməni vardır.

Ukraynada

* Ukrayna bankları milliləşdirilmişdir. Ukrayna pulları Tsarski mey-danda yandırılmışdır.
* Kiyevdə bolşeviklər dövlətliləri carimə etməkdədir. Kiyevdən çıxmaq xeyli müşküldür. Şəhadətnaməsi olmayanlar buraxılmayırlar.
* Yunan əsgərləri Nikolayev altında bolşeviklərlə müharibəyə başlamışlardır.
* Jmerinkadan xəbər verilir ki, Korsun şəhərini işğal etməkdən ötrü Qırmızı ordu əsgərləri ilə Direktoriya saldatları arasında başlanan müharibə 18 saat davam etmişdir. Hər iki tərəfdən böyük tələfat vardır. Bolşevik əsgərləri bir çox top və qeyri mühimət buraxıb qaçmağa məcbur olmuşlardır. Komisar Sedov başda olmaq üzrə bütün bolşevik ərkani-hərbi [hərbi qərarğahı] dərdəst edilmişdir [ələ keçirilmişdir].

Kolçaka qarşı iqdamat

Ufadan "Əxbər" qəzetəsinə xəbər verildiyinə görə, Sibiryanın siyasi dəvairində [dairələrində] hökumətə yeni vərəsələr çıxmışdır. Ərəşayi-Şərqdə [Uzaq Şərqdə] olan kazakların atamanı polkovnik [Çarqori Mixayloviç] Semyonov Kolçak hökumətini qəbul etməyir.
Semyonov general Xorvat ilə mütə-hidürləy [əlbir] işləyir. Bunlara Yaponiya müavinət [kömək] edir. Kolçaka isə Amerika müavinət edir. Sibiriyada bəzi itmiyazət barəsində Semyonov ilə Yaponiya hökuməti arasında razılıq əmələ gəlmişdir. Sibir matbuatı bu halları bəyanla axır-da bu işlərdən vəna vətəndaş müharibəsi qabacağından ehtiyat edirlər.

VÜKƏLA ŞURASINDA [NAZİRLƏR KABİNETİNDƏ]

* Türüq və Məabir [Naqliyat və Rabitə] nazirinin torpaq təmisləyən karvan fəhlələrinin zəhmət haqqlarını artırmaq barəsində maruzəsindən sonra qət edilmişdir:

Türüq və Məabir Nəzarətinə tapşırılıb ki, lazımlı qədər torpaq təmisləyən karvan fəhlələrinin zəhmət haqqları artırilsın.

* Türüq və Məabir nazirinin ərəb hürufatı tənzimatına [ərəb hərflərinin nizamlanmasına] dair maruzəsindən sonra qət edilmişdir: Maarif nazirinə tapşırılıb ki, hökumət üzvü X. b. Məlikaslanov ilə bərabər xüsusi bir komisiyon təşkil etsin və Hökumət Şurasına ərəb hürufatı tənzimatına dair məlumat təqdim etsin.

* Türüq və məabir nazirinin 1918-ci sənəsinin 3 mart qanununun Bakı Bəhriyyə məktəbi xidmətçilərinə də təşmil [şamil edilməsi] barəsindəki maruzəsindən sonra qət edilmişdir:

Həmin qanun Bəhriyyə məktəbi xidmətçilərinə də şamil olmalıdır.

* Ədliyyə nazirinin Fövqəladə İstintaq Komisiyonunun hüququ artırılmasına dair maruzəsindən sonra qət edilmişdir:

Fövqəladə İstintaq Komisiyonu cinayət nizamnaməsi mövcubinə [əsasında] məhkəmə və istinta

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 28 mart (Cümə günü) tarixli 145-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

Bununla bərabər ümidvar oluram ki, Ermənistan hökuməti Azərbaycan hökuməti ilə mehriban münasibət saxlamaq arzusu ilə tezliklə mənim hökumətimin ədalətli tələbatına əməl edər. Hökumətinizin bu barədə olan qərarını mənə xəbər vermanızı xahiş edirəm.

Kamali-ehitramla siyasi nümayəndə: M[əhəmməd] xan Təkinski*

GƏNCƏDƏ RƏSMİ-KEÇİD

Martın 23-də Novruz bayramının ikinci günü hökumət və Parlaman əzalarından [üzvlərindən] bir qrup təşkil edilib, xüsusi trenlə Gəncəyə rəvanə oldular ki, orada bunların hüzurunda Azərbaycan qoşunlarının bayram münasibətilə rəsmi-keçidi vəqə olacaqdı. Gedənlər bunlar idi: Rəisi-vükəla Fətəli xan Xoyski, Maarif naziri Nəsib bəy Yusifbəyli, Daxiliyyə naziri Xəlil bəy Xasmməddov, Post və Teleqraf naziri Aslan bəy Səfikürdski həzrətləri ilə Xariciyyə naziri müavini Ədil xan Ziyadxan, Ümuri-Xeyriyyə naziri müavini Rüstəm xan Xoyski, Türük və Məabir naziri müavini Yusif xan Məhəmmədbəyov həzrətləri və Azərbaycan Hökuməti Baş katibi Talib bəy Məhəmmədov cənabları; bədəhu [sonra] "Müsavət" fraksiyası rəisi, Parlaman əzası Məhəmməd Əmin bəy Rəsulzadə, Sosialistlər İttifaqı fraksiyası rəisi, Divani-rayəsət əzası Əhməd bəy Pepinov, Müdafiyyə-milliyə komissiyonu üzvlərindən Parlaman üzvü Camo bəy Hacınski və Parlaman əzasından Ağə Əminov və Məhəmmədbəyov Şeyxzəmanov həzrətləri ilə "Azərbaycan" qəzetəsi müdiri Üzeyir bəy Hacıbəyov və Kırım türkləri nümayəndələrindən [Əd-həm] Feysi əfəndi cənabları idilər.

Tren yola düşərkən Türük və Məabir naziri Xudadad bəy Məlikaslanov həzrətləri ilə bərabər dəmiryol baş məmurları Teymur bəy Məlikaslanov, Ələsgər bəy Bəylərbəyov cənabları ilə bərabər sair sahib-mənsəblər [vəzifəli şəxslər] daxi Bakı vağzalında hazır olub treni yola saldılar. Treni Gəncəyə qədər müşayiət edənlər içində Türük və Məabir naziri müavinindən əlavə dəmiryol istifadə müdiri Tolstonoqov ilə bərabər, dəmiryol mühafizə müdiri Xanbaba bəy Sədrəddinbəyov daxi mövcud idilər. Tren axşam saat 8 radələrində Gəncəyə tərəf yola düşdü.

Yevləx istasyonunda Qarabağ general-qubernatoru Xosrov bəy Sultanov həzrətləri öz xüsusi sifariş məmurları Səməd bəy Cəmilinski cənabları ilə bərabər daxi gedənlərə qoşuldular. Həmin istasyonda Gəncə qubernatoru İbrahim ağə Vəkilov həzrətləri gələnlərin qabağına çıxıb Gəncəyə qədər müşayiət eylədi.

Tren səhər saat 9-da Gəncə istasyonuna varid oldu [çatdı]. İstasyon bayraqlarla müzəyyən edilib [bəzədilib], hər bir millətdən camaat ilə dolu idi. Hərbiyyə naziri general Səməd bəy Mehmandarov həzrətləri ilə bərabər müavini general Əliəğa Şıxı, Gəncə qubernatoru müavini Hüseynqulu xan Xoyski, Bələdiyyə rəisi Ələsgər bəy Xasmməddov, Bələdiyyə İdarəsi əzalarından [üzvlərindən] Cahangir bəy Əliyev, Fərac bəy Baxşəlibəyov, S. Ter-İsraillən, müddəyi-ümumi [prokuror] Nasrəddin bəy Səfi-kürdski, mahal camaatının rəisi və ağsaqqalları, başlarındə qəza qaimmaçları [qəza rəisi] Mikayıl bəy İsrailbəyov cənabları olmaq üzrə pişvazə çıxıb, xoş gəldin rəsmi ədə etdilər [mərasimi-ni yerinə yetirdilər]. Rəisi-vükəla trendən çıxarkən bir dəstə qoşun taqımı səfbəsteyi-ehitiram ilə durub [ehitiramla sərəyə düzülüb] əsgəri salam verdilər. Məhalli [yerli] mühafizə rəisi Abbasəli Həmzəyev cənabları daxi rapor[?] təqdim etdilər.

Bədəhu [ondan sonra], gələnlər və pişvazə edənlər avtomobil və faytonlara minib şəhərə tərəf rəvanə oldular. Bunların dalınca bir dəstə atlı taqımı çapa-çapa gedirdilər. Şəhərə girilən yerdə əlaqəni qurulub, şəhər küçələri milli bayraqlarla təzyin edilmişdi [bəzədilmişdi]. Tamam küçə və bazar, evlər və hətta evlərin damları daxi camaatla dolu idi. Hər tərəfdə zurna və musiqi vurulurdu.

Gələnlər küçələrdən keçib Topçu meydanına tərəf yönəldilər. Meydan miyanında [ortasında] Parlaman sədri Həsən bəy Ağəyev, Parlaman əzalarından Abuzər bəy Rəzəyev, Musa bəy Rəfiyev, Nəriman bəy Nərimanbəyov, məhkəmə rəisi Ələkbər bəy Xasmməddov və Kırım sabiq hökumət rəisi general [Süleyman bəy] Sulkeviç həzrətləri daxi gələnlərlə görüşüb, birlikdə olaraq meydana daxil oldular. Meydanın hər tərəfi böyük bir izdihamlı divar misali əhatə olunub, içində rəsmi-keçidə hazır olan qoşun taqımları səf-səf kamali-nizam və intizamla durmuşdular.

Rəisi-vüzərə [Baş nazir] meydana daxil olarkən "Həzir ol!" koman-dası verilib, bütün qoşun əhli salama durdular. Rəis həzrətləri qoşun taqımlarını salamlayib bədəhu meydanın ortasında dayandırlar və dua oxunmağa başladı. Ordu axundlarından Şah-taxtılı Molla Əhməd cənabları "Quran"dan bir surə oxudu. Molla Yaqub Baratzadə cənabları isə bir nitq irad edib [nitq söyləyib], xeyir-dua verdi. Dua əsnasında Ruhani Mədrəsəsi müdiri Pişnamazadə cənabları daxi isbatı-vücut [iştirak] etməkdə idilər.

Bədəhu [sonra] rəsmi-keçid başladı. Rəsmi [mərasimi] idarə edənlər Hərbiyyə naziri müavini general Əliəğa Şıxlinski ilə bərabər arkani-hərb [qərarğah] rəisi general Həbib bəy Səlimov həzrətləri idilər. Komanda edən isə general İbrahim ağə Yusifov həzrətləri idi ki, gözəl bir at üstündə oturub əlində ürəyan qılınc olaraq nərəli bir sədə ilə öz dilim-zadə komandalar verirdi. Əsgəri musiqi orkestri çalınıb, qoşun hissələri rəsmi marş addımları ilə kamali-nizam və qayda ilə gəlib keçməyə başladılar. Rəisi-vüzərə həzrətləri yanından keçərkən əsgəri salam verib raisin "Mərhaba!" sözlərinə bir ağızdan "Çox sağ ol!" deyib cavab verirdilər.

Qoşun taqımları bu qayda ilə keçdilər:

- 1) Hərbi məktəb şagirdləri [şagirdləri] arkani-hərb zabitanı [qərar-gah zabitləri] ilə bərabər;
- 2) Birinci Gəncə piyada alayı;
- 3) Piyada qışminin təlim komandası;
- 4) Mitralyoz taqımı;
- 5) Topçular və top arabaları ilə bərabər;
- 6) Qazmaçı [istehkəm] taqımı;
- 7) Mizraqlı süvari dəstəsi;
- 8) Sihhiyyə və Hilali-Əhmər [Qırmızı Aypara] dəstəsi təbiiylə bərabər.

Rəsmi-keçiddən müqəddəm [qabaq] Rəisi-vüzərə həzrətləri Məktəbi-Hərbiyyə şagirdlərindən zabit vəkil olanlarını zabitlik və namizədləri vəkillik rütbasına tərfi edib [yüksəldib, rütbasını artırıb] təbrikatda bulundu və əsgərlik haqqında gözəl bir nitq irad etdi.

Bədəhu Rəisi-vüzərə, Parlaman sədri və Bələdiyyə rəisi həzrətləri birar nitq söyləyib Hərbiyyə naziri general Mehmandarov həzrətlərinə izhari-təşəkkür etdilər.

Gedənlər həmin gün axşam məxsusi trenlə Bakıya qayıtdılar.

ƏLİQLU NƏCƏFOV

Əziz yoldaşım! Doğrudur, ölmək təbiiidir. Amma bu tövr nəhaq, xunxar qatil əlinə ölməyin ciyərini dağdır etdi [dağladı].

Artist yoldaş! Sənin o vəhşi qatilin nəinki bir tək şeir ələminə, bəlkə türk səhnəsindən səni bizim əlimizdən almaqla böyük bir zərbə vurdu.

Sevgili yoldaşım! Bu axır vaxtlarda mənə yadigar olaraq göndərdiyin əksin dalında yazdığın "Həsib-hal"dan görürürdü ki, həqiqətdə dünyadan o qədər incimişsən ki, ölməyi istəmişsən. Qoy sənin bu küskün halını mən də şeir və səhnə mühibblərinə [aşiqələrinə] xəbər verəyim. Qoy onlar da oxusunlar.

Həsib-hal*

*Təsviri-pürməlalimi mütləq görən zəvət
Anlar keçirtmişəm necə əfsusda bir həyat
Gəldim cahana sanki həmişə бала çəkim
Könümdə vafətə min əməl ü min təhəssürət
Dünyada bir mərami-dilim hasil olmaıyır
Yağı olub yəna bütün əcrami-kainat
Bəs kim düşünmüşəm qırışdır üzüm-gözüm
Zayə edib vücudumu işbu təfəkkürət
Sinnim otuzda, tükürümlər istə bəyaz olub
Kəçmək sifarişin yetirib qasidi-məmət
Qalmb ümid cünki həyatın bağasına
Əksim götürmüşəm qala bəlkə bu xatirət*

Ey türk səhnəsinin mehriban artisti! Allah rəhmət eyləsin.

Mirzaəğa Əliyev

BAKI XƏBƏRLƏRİ**Bələdiyyə İdarəsində**

- Ərzaq Nəzarəti, Bələdiyyə İdarəsində məlumat vermişdir ki, put vergisi Ərzaq Nəzarətinindir. Hökumət tərəfindən hələlik bunu ləğv etmək haqqında bir qanun verilməmişdir. Hərgah məsələ Bələdiyyə İdarəsi nəfəni [xeyrinə] həll edilərsə də, yəna bundan mənfəət aparmaq mümkün olmayacaqdır. Zira, iki ayın zarfında Ərzaq Nəzarətinin put vergisi mədaxilə 1.920.501 rublə 12 qəpikdir. Halbuki Bələdiyyə İdarəsinin borcu 1.333.619 rublə 55 qəpikdir.

- Bələdiyyə İdarəsi Bakı vələsinə müraciətən məlum etmişdir ki, bu vaxtlaradək hər müfəttislikdə xüsusi bir dəftər var idi ki, şəhər məntəqələrində vəfat edənlər həmin dəftərə qeyd edilirdi. Bu dəftərlər üzrə şəhər Sahiyyə şöbəsi mürsi [yoluxucu] xəstəliklərə dair məlumat cəmə edə bilirdi. Əlinə məlumatla görə, səkkizinci dəirə müfəttisliyində böylə dəftər yoxmuş. Bələdiyyə İdarəsi ricası etmişdir ki, bu barədə lazımi binəgüzarlıqla bənlunusun [addımlar atılsın].

- Səhhəti-Ümumiyyə Nəzarəti [Səhiyyə Nazirliyi] Bələdiyyə İdarəsinə müraciətən məlum etmişdir ki, hal-hazırda şəhər üç təşkilat tərəfindən təminatlanmaqdadır: Bələdiyyə İdarəsi, Mərkəzi Xə Komitəsi və Mürsi xəstəliklərlə mübarizə edici komissiyonu. Buna baxmayaraq, şəhər təminatlanmış qalmışdır. Səhhəti-Ümumiyyə Nəzarəti Bələdiyyə İdarəsinə məlum etmişdir ki, bugüнден etibarən şəhəri təminatləmək işləri Mürsi xəstəliklərlə mübarizə edici komissiyona mühəvəv edilmişdir [tapşırılmışdır].

- Bələdiyyə İdarəsi Daxiliyyə Nəzarətinə məlum etmişdir ki, 1918-ci sənənin oktyabrındakı Şəhər Bələdiyyə Məclisi müsəlman əzası [üzvləri] tərəfindən göstərilən iyerimi iki namizəddən fəqət [ancaq, sadəcə] səkkiz nəfəri Məclisi-Məbusəna daxil olmaq istəmişlərdi. Məzbatədə [protokolda, qərarnamədə] başqalarının əsasimi [adları] yoxdur. Binaaniley [ona görə], Məclisi-Məbusəandan çıxmış Ağə Zeynal Tağızadə və Əliəğa Həsənzadənin əvəzində əza intixab etmək [seçmək] üçün xüsusi iclas dəvət edilmişdir.

Qiraətxana

Balaxana "Qardaş birliyi" maarif cəmiyyəti təhti-idarəsində [təbəqəliyində] olan qiraətxana təzədən açılıb hər növ qəzetə və jurnallar mövcuddur. Camaatımızın gəlmələri arzu edilir. Əlavə, nisən (aprel) ayının 1-dən etibarən Balaxana məktəbində məzkur [adi çəkilən] cəmiyyət tərəfindən gəca kursları açılacaqdır. Elm oxumaq arzusunda olanların Balaxana istehlak cəmiyyəti "El köməyi" mağazasında yazıl-malan xahiş olunur.

Balaxanada

Novruz bayramının birinci günü Balaxana məktəbi zalında "Qardaş birliyi" maarif cəmiyyəti tərəfindən bayram münasibətilə görüş məclisi tərtib olunub, bayramın ikinci günündə axşam üç pərdəli bir məclisə göstərildi. Camaatın artıq həvəslə gəlmələri böylə təzahür olundu. Böylə ki, 250 dəvətnəmə verildi halda 360-dən ziyadə tamaşaçı qonaqlar var idi. Cəmiyyətin nəfəni [xeyrinə] 3563 manat pul yığılmışdır. Ondən məxarici çıxdıqdan sonra cəmiyyətin nəfəni xalis 14-75 manat qalmışdır. Məclisə cəmiyyətimizə kömək edən neçə nəfər cavanlara samimi təşəkküratımızı izhar edəriz.

Müsəlman Mütəəllimlərinin Mərkəzi Komitəsində

Cümə günü mart ayının 28-də Qafqaziyyə müsəlman mütəəllim-lərinin [tələbələrinin] Mərkəzi Komitə və fondunun Təzəpər məscidi nəzdində olan idarə binasında iclası olacaqdır. Arxadsağlardan rica olunur ki, saat 12 tamamda zəhmət çəkib təşrif gətirinsinlər.

Müsavət konfransı

Bu gün (cümə) martın 28-i səhər saat 11-də Türk Ədəmi-Mərkəziyyə "Müsavət" fraksiyasının təyin edilmişdir. Konfransa şəhər və ətrafından əlli nəfərə bir nümayəndə göndərməlidir. İclasda əhvali-hazirəyə aid bir çox mühüm məsələlər müzakirə ediləcəkləridir.

Məhəllə nümayəndələrinin nəzəri-diqqətinə

Şənbə günü saat 11-də hər məscid məhəllə nümayəndələrindən rica olunur ki, Parlaman dairəsindəki "Müsavət" fraksiyosuna təşrif gətirinsinlər.

Sənətkarların nəzəri-diqqətinə

Türk Ədəmi-Mərkəziyyət friqəsi "Müsavət" tərəfindən bu gün martın 28-də gündüz saat 11-ə təyin edilmiş olan konfransa Bakı və ətrafında yaşayan bütün sənətkarların böylə ki, mürəttiblər, xərrətlər, dəmirçilər, kantorçular, qırçılar, ərradaçılar [arabaçılar], faytonçular, həmballar, dərzilər, rəngsazlar, malakeşlər, çəkməsilənlər, çəkməçilər, başmaqaçılar, çayçılar, aşbazlar, papaqçılar, zərgərlər, restoran qulluqçu-

* Bu eir, mərhum Nəcəfov tərəfindən üz əksi ilə bərabər mənə son yadigar günde-rilmi di.

ları, dükançılar və qeyrilərinin hər sinfindən iki nəfər olmaq üzrə nümayəndələri [ağsaqqalları] daxi dəvət edilirlər. Konfransda məzkur [deyilən] sənətkarlara aid məsələlər daxi müzakirə və həll ediləcəkdir.

Lənkəranda Makarov dəstəsinin tərk-silahı

Axır vaxtlar Lənkəranda olan polkovnik Makarov dəstəsi Bakıdan göndərilən bir əmrə görə tərk-silah edilmişdir. Həmin dəstə 3 minə qədər süvari və piyada nəfərdən ibarət idi. Bu dəstə Biçəraxov qoşu-nunun bir hissəsi olub, o getdikdən sonra maddi cəhətdən çox çətinlik çəkməkdə idi. Axır günlər dəstədən ancaq min nəfərə qədər adam qalmışdı. Çox hissəsi isə məvacib əlmdəndən evlərinə getmişdi. Bir çoxları da Muğanda olan qoşun hissələrinə mülhəq olmuşlardır [qoşulmuşdular]. Bakıdan əmr alındıqda dəstə bütün əslisəsinə [silahlarını] və əşyasını Lənkəran komandanına verib, saldatlar isə hissələrlə Bakıya gətirilmişlər ki, buradan Ermənistanə göndərilinslər (Makarov dəstəsi tamamilə ermənilərdən təşkil edilmişdi). Lənkəranda qalanlar üçün "Süleyman Hüseynov" adlı paraxod göndərilib və martın 24-də Bakıya üç afiser [zabit] ilə 110 nəfər saldat gətirilmişdir. Bunlarla bərabər, Makarov başda olmaq üzrə dəstənin arkani-hərb [qərarğah] daxi gətirilmişdir. Dəstəyə daxil olan saldatlara məvacib əvəzində Lənkəran Lavazimat İdarəsi tərəfindən ərzaq verilmişdir. Tərk-i silah edilmiş olan dəstənin Lənkərandan Ermənistanə keçib getməsi ingilis komandanlığı tərəfindən təmin edilmişdir [qarantıya verilmişdir]. Polkovnik Makarov müxtəlif zamanlar Bakıya gəlmiş olan erməni saldatlarını cam edib, buradan Ermənistanə aparacaqdır.

Məhkəməyə cəlb

Azərbaycan İstinaf Məhkəməsi müddəyi-ümumi [prokuroru] Bakı qubernatoruna məlum edir ki, onun tərəfindən Bakı Okrujnoy sud məhkəməsi [nahiyə məhkəməsi] vasitəsilə sabiq 8-ci uçastok pristavı təhti-mühakiməyə [mühakimə altına] alınır.

Səhiyyə işləri

Bakıda mürsi xəstəliklərlə mübarizə edən komitə Bakı quberna-toruna məlum edir ki, hifzüssihhəyə dair qərarədə məcburiyyətini poz-maqla müttəhim edilmiş olan 17 nəfər ev sahibləri və qəsəbələrdən bəratlıqlöv [ptotokol] tərtib edilib, qalabəylinin [komendantın] binəgüzarlığına [sərəncamına] göndərilmişdir.

GÜRCÜSTANDA**Bolşevizm haqqında**

Gürcüstana pənəh gətirmiş olan bolşeviklər barəsində ingilislərlə gürcülər arasında mübahisə davam edir. İngilislər təklif və tələb edirlər ki, bolşeviklər hərbi əsir sifəti ilə saxlanılıb, xərcini gürcü hökuməti versin. Jordanıya isə bu rəyaddır ki, bolşeviklərə siyasi təqibətdən bitərəf bir məmləkətə pənəh aparıldıqları nədəyər-nəzəri ilə baxmaladırlar. Ona görə də onlar tərk-i silah edildikdən sonra Gürcüstanda öz hesabları ilə azad gəzə bilərlər. İngilislər İstanbuldan İngiltərə Baş arkani-hərbindən [Baş qərarğahından] bu barədə düstürləmə [təlimatnamə] gözləyir. Hələlik min nəfər bolşeviklər buraxılıb, qalanı isə Msxeta yanın-da saxlanılırlar.

Axalkələk əhvalı

Axalkələkdə olan İngiltərə əsgəri nümayəndəsi Xariciyyə nazirinə xəbər verir ki, məzkur [adi çəkilən] uymə əhalisi böyük içindədir. Hərgah bu yaxınlarda kömək olmasa, nəticəsi xeyli fəna görünüv. Yerləri əkmək üçün bu il toxumluq yoxdur. Hərgah vaxtli-vaxtdən əhaliyə toxum verilməşə, çöllər əkilmiş qalar və əhali əzətdən məhrum olar. Əkindən ötrü otuz min pud taxıl lazımdır.

Abxaz Xalq Şurasının görüşü

Suxumdan "Oruzıya" qəzetinə teleqraf edirlər ki, martın 18-də Aloizi teatrosunda böyük izdihamlı Abxaz Xalq Şurasının təntənəli görüş-ğuşədi [açılış mərasimi] olmuşdur. Dmitri Emsuxvari şura sədri intixab edilmişdir [seçilmişdir]. Gürcüstan hökuməti tərəfindən İsidor Ramişvili suranı təbrik etmişdir. Fraksiya nümayəndələri məruzədə bulunmuşlardır. Martın 20-də məruzələrlə müzakirə edildiyyə zaman Abxaziyanın muxtariyyəti əsası ilə Gürcüstan Cümhuriyyətinə daxil olması qətnəməsi qəbul edilmişdir. Qətnəmənin elan edilməsi, şura üzvləri və əhali tərəfindən sürəklə və şiddətli alışıqlarla qarşılanmışdır.

Rus Milli Şurası sədrinin təbidi

Zaqafqaziyyə Rus Milli Şurası, şura sədri Ləbedevin Gürcüstandan təbidi [zuaqafqazdırılması, sürgün ediləsi] münasibətilə Gürcüstan hökumətinə protesto etmişdir. Milli Şura idareyi-örfiyyə [fövqaladə və-ziviyət rejimi] ləğv edilməsi bir halda Ləbedevin təbidiinə beynəlmiləl nor-man xələdlər əhdilması kimi baxır.

Gürcüstan-İngiltərə müqavilənaməsi

Gürcüstan hökuməti İngiltərə ilə əqd etdiyi [bağladığı] müqavilə-naməsində Gürcüstanda olan neft yərlərinin altı il müddətinə inhisarla imtiyazını İngiltərəyə vermişdir.

ERMƏNİSTANDA

- Naxçıvan dairəsində müsəlman məmurları, erməni fərarilərini [qəçqınlarını] yerlərinə qaytaran erməni məmurlarına mümaniat [mənəqillik] göstərirlər. Oraya göndərilmiş olan erməni fərarilərinin nü-mayəndələri Naxçıvana buraxılmamışlardır. İngilis general-qubernatoru Lauton ermənilərə heç bir müavinət göstərməmişdir.

- Ermənistan hökuməti general-qubernator Lautona müraciət ilə təvəqqe edir ki, müsəlmanları erməni hökumətinə təsdiq etməyə vadar eyləsin. Zira Araz Cümhuriyyətinin erməni qoşunları öz xahişləri ilə çıxdıqda, onlara yuxarıdakı mətləb vəd edilmişdi.

- Ermənistan Daxiliyyə nazirinin ikinci müavinliyində Daşnak friqansı mənsüb Hayk Yaxşiyən dəvət edilmişdir.

Ermənistan Parlamanında

İrəvandan verilən məlumatı-rəsmiyyəyə [rəsmi məlumatla] görə, iki həftədir ki, Ermənistan Parlamanının iclası münəqəd olmayır [baş tut-mayıy]. Buna səbəb, məbusların əksərinin xəstəliyi və möhkəm əksərinin xələdlər olduğudur.

"Znəmya truda" qəzetəsinin məlumatına görə, fevralın 28-də vəqə olan tarixi cəlasədən sonra iclas olmayır. Bu iclas üçüncü iclasdır ki, Daxiliyyə vəziri Xətisovun Ermənistandan idareyi-örfiyyə-i-əsgəriyyənin [hərbi fəvqaladə rejimi] qaldırılması, Ermənistanda general-quberna-torluq təşkil edilməsi barəsindəki layihəsinə müzakirə edilir. Bu hadis-ədən sonra daşnakların İrəvan komitəsi martın 4-də bir intibahnamə [bəyannamə; vəraqə] buraxaraq Parlamanın qovuldugunu əhaliyə elan etmişdir.

İZHARI-TƏŞƏKKÜR

Müdir əfəndi! Atıdaki [aşağıdakı] şu qaç kəlmə sözümlü möhtərəm qəzetənin bir gəşəsində dərc etməniyə acizənə rica edirəm.

İttifaqi-Mütəəllimin [Tələbələr İttifaqı] idarəsi tərəfindən çəşn məclisi [bəyram məclisi] tərtibində idarəyə böyük yardımlar edən Pəri xanım Topqubəzadəyə, müəllimə Mina xanım Aslanzadəyə səməni təşəkkürümü izhar edirəm.

Kamali-ehitiram ilə katib: Əbülfəz Babazadə

İtibdir

Səlimə Məşhədi Qulam qızının öz oğlu İsmayıl Kərbəlayi Mikayıl oğluna satdığı evin kağızi itib. Etibarədən saqitdir [etibarsızdır].

5767

Arvad dış hakimi**M. S. İdaşkina**

Naxoşları qəbul edir səhər saat 9-dən axşam saat 6-ya kimi. Ünvan: Nikolayevski küçədə 25 nömrəli evdə. Telefon 32-41.

2629

Diş hakimi

Vərşavadan gəlmiş S. A. Yəyevski. Staropoliseyski küçə nömrə 6, Baryatinskının küncündə, telefon nömrə 54-55. Qəbul edir saat 9-dən 1-ədək, 4-dən 6-yədək. Dişləri ağrısız çəkir, doldurur, qızı dişlər, ənglər və damaxlar qayırır.

5751

Diş hakimi S. M. Hamburq

Nikolayevski küçədə nömrə 29, Parlaman qarşısında. Telefon 5-96. Dişlərə və ağzıya müalicə edir. Kauçuk və qızıl üzərində süni dişlər qayırır. Dişləri və tükrləri ağrısız çıxarır. Qızıl işləyir. Qəbul edir səhər saat 9-dən 2-yə kimi; axşam saat 4-dən 7-yə kimi.

Doktor Musa bəy Rəfiyev

Daxili əmrəza [xəstəliklərə] dığər olan naxoşları qəbul etməyə başlamışdır. Səhər saat 9-11-ə kimi. Axşam saat 5-7-yə kimi. Ünvan: Armyanski, nömrə 15. Telefon 16-80.

b-37

Diş hakimi M. B. Şternin

Naxoşları hər gün saat 9-dən 2-yədək, 4-dən 7-yədək qəbul edir. Dişləri ağrısız çəkir. Ünvan: Vorontsovski küçə, nömrə 22, Karantinni küçənin küncündə.

5735

Petroqraddan gəlmiş doktor İshaq Avetisoviç Atayans (professor Mixaylovun müavini) məmalicə, qadın və urologiya naxoşluğuna mübtəla olanları qəbul etməyə başlamışdır. (Bövl [İdarə] yolu azarını, köhnə və təza süzənəyə müalicə edir.) Bövl yolunu elektrik aləti ilə müayinə edir. Hər gün saat 3-dən 6-ya kimi. Çaxırşənba gələnli faqir-ləri pulsuz qəbul edir.

Ünvan: Kolyubayinski küçədə Parapetin küncündə ev nömrə 26.

5708

"Müsavət" friqəsi konfransı

Cümə günü martın 28-də Parlaman binasında gündüz saat 11-də Türk Ədəmi-Mərkəziyyət "Müsavət" friqəsinin konfransı dəvət edilir. Konfransa hər əlli nəfərə bir nəfər olmaq üzrə şəhər və ətrafından nümayəndələr dəvət olunur. Konfransa əhvali-hazirəyə dair mühüm məsələlər müzakirə və həll ediləcəkdir. Mədan dairəsi əmələ voldaşlar-dən göstərilən üsul üzrə nümayəndələrinin intixab edib [seçib] kon-fransa göndərmələri rica olunur. Nümayəndələrdən əlavə rayon komitəsi idarə heyətləri daxi konfransa iştirak edəcəklər.

Elan

Gəncə quberniyası Ərzaq Nəzarəti məsulu tərəfindən qoşun və camaatdan ötrü buğda, arpa, düyü, krupa [yarma], lobu, noxud, samən, ot, xırdə-böyük 4 ayağı heyvanlar, inək yağı və quyruq yağı lazımdır. Bu yuxarıda zikr olunan şeyləri satmaq istəyənlərdən xahiş edirik kağız vasitəsi ilə bu ünvanla müraciət etsinlər: Gəncə, Gəncə quberniyası Ərzaq Nəzarəti məsulu.

Mədəniyyət

● Daş yaddaşımız

Gözəlləşən Bakının yenilənən heykəlləri

Tariximizin bir parçası sayılan heykəllər təmizlənir, bərpa edilir və daha da cəlbedici olurlar

Heykəllər hələ qədim zamanlardan insanların marağ dairəsində olub. Bu marağ indi əhatə dairəsini daha da genişləndirib. Heykəllər bu gün şəhərlərin, qəsəbələrin yaşayışına çevrilib. Bəzən isə şəhərlər heykəlləri ilə tanınır, heykəlləri ilə sevilir, heykəlləri ilə yadda qalır. Heykəllər həm də bizlərə dünənimizi, ulu keçmişimizi xatırladır. Elə heykəllər də var ki, baxdıqca baxırıq, onun gözəlliyindən gözümüz doymur.

Heyran olduğumuz heykəllər həm də sanki keçmişdən bizə "yazılmış" daş məktubları xatırladır. Günü-gündən gözəlləşən ölkəmizin paytaxtı Bakı şəhəri böyük sənətkarların əl işləri olan heykəllərlə, abidə kompleksləri ilə zəngindir. Bu heykəllər şəhərimizə xüsusi yaşayış verir, tarixi keçmişimizi özündə yaşadır, xoş hisslər aşılayır, ovqatımıza ovqat qatır.

Heykəllər də haradasa insanlara bənzəyir, kim bilir, bəlkə elə onlar kimidir. Onların da zaman-zaman diqqət və qayğıya ehtiyacı var. Bunu duyan, hiss edən, keçmişimizə, tariximizə hörmətlə yanaşan insanlar daim heykəllərə diqqət və qayğı göstərirlər. On gündür ki, "Abidələrə qayğı - Bakı şəhərində heykəltaraşlıq əsərlərinin təmizlənməsi və bərpası" layihəsi çərçivəsində ölkəmizin paytaxtındakı heykəllər təmizlənir, bərpa olunur, ikinci həyat verir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü ilə paytaxtda yerləşən heykəllərin monitorinqi keçirilmişdir. Monitorinq nəticəsində şəhərə yaşayış verən bəzi heykəllərin bərpaya ehtiyacı olduğu müəyyən edilmişdir. Artıq verilən tökliflərə uyğun olaraq ixtisaslaşmış texniki heyət tərəfindən bərpa-təmizləmə işlərinə başlanılıb. Məqsəd bu sənət əsərlərinin orijinal vəziyyətdə qaytarılması və bərpa edilməsidir.

Qeyd edək ki, layihə çərçivəsində bərpa-təmizləmə işləri görkəmli Azərbaycan mütəfəkkiri və şairi Məhəmməd Füzulinin şəərəfinə ucaldılmış heykəlin üzərində də aparılıb. Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının öndürə Orta əsr Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin şəərəfinə ucaldılmış heykəl 1958-1963-cü illərdə şairin ölümünün 400 illiyi münasibətilə hazırlanmışdır. Abidənin heykəltaraşları Tokay Məmmədov və Ömər Eldarov, memarı isə Hacı Muxtarovdur. Heykəltaraşlıq bu işlərinə görə keçmiş SSRİ Rəssamlıq Akademiyasının gümüş medallarına layiq görülmüşlər. Baxdıqca hiss edirsən ki, əsər olduqca poetikdir. Belə ki, Füzulinin daş obrazı bir əlində öz "Divan"ı, digər əlini çənəsinə söykəmiş şəkildə yarıdır. Əsər sanki "qəmin hərfi" olmuş, dünyanın qəm yükünü çiyinlərində daşıyan şair obrazının daşlaşmış öksidir.

Məhəmməd Füzulinin heykəli təbii çəhrayı qranit daşından hazırlanmış postament üzərində ucaldılmış heykəldən və postament qarşısında yerləşən fəvvarədən ibarətdir. 12 metr hündürlüyündə olan heykəlin yuxarı hissəsində təbiətin, aqressiv mühitin yaratdığı müxtəlif rəng dəyişmələri, korroziyaların aradan qaldırılması, onun il-

kin vəziyyətinə qaytarılması üçün müvafiq işlər görülüb. Heykəl yad təsirindən, çirkləndirici təsirlərdən təmizlənməyə başlanılıb. Məqsəd bu sənət əsərlərinin orijinal vəziyyətdə qaytarılması və bərpa edilməsidir.

Bərpa-təmizləmə işləri aparılan abidələrdən biri də Milli Qəhrəman Albert Aqarunovun şəərəfinə ucaldılmış heykəldir. Heykəl 2019-cu ildə Bakı şəhərinin Nərimanov rayonu ərazisində ucaldılıb. Albert Aqarunov 25 aprel 1969-cu ildə Bakının Əmircan qəsəbəsində, yəhudi ailəsində dünyaya göz açıb. 1992-ci il mayın 8-də Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub.

Abidədə əks olunan qayadan çıxmaq təsviri Dağlıq Qarabağın simvoludur. Ətraf mühitin yaratdığı müxtəlif rəng dəyişmələri, korroziyaların aradan qaldırılması və heykəlin ilkin vəziyyətinə qaytarılması üçün bütün zəruri tədbirlər görülüb. Heykəle qoruyucu qat çəkilərək xarici mühitin təsirinə davamlılığı artırılıb.

Heykəllərin unikallığının qorunması və təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə peşəkar heykəltaraşların nəzarəti ilə texniki heyət tərəfindən görülən işlər bütün standartlara uyğun və keyfiyyətli həyata keçirilir. Buna görə də bərpa işlərindən sonra heykəllər daha gözəl görünür.

Yaxın günlərdə Bakının ən hündür heykəllərindən biri olan görkəmli siyasi xadim, yazıçı-dramaturq Nərimanovun heykəlinin üzərində bərpa və təmizləmə işləri aparılacaq.

Şəhərimizi gözəlləşdirən heykəllərin təmizlənməsi və yenidən bərpa olunması sakinlər tərəfindən böyük məmnunluqla qarşılanır. Bizimlə həmsöhbət olan Zəmfira İsmayılova dedi ki, abidə və heykəllərə hörmətlə yanaşırıq. Çünki onlar bizlərə keçmişdən yadigar qalıb. Biz bu yadigarları göz bəbəyimiz kimi qoruyub gələcək nəsillərə çatdırmalıyıq. Abidələr üzərində aparılan bərpa-təmizləmə işləri həm də tariximizə göstərilən böyük hörmətdir.

Paytaxt sakini Bəxtiyar Əliyev də söhbətində qoşularaq dedi ki, hər şey təmiz və səliqəli olanda daha gözəl görünür. "Bir müddət əvvəl marşrutda gedərkən dahi şairimiz Məhəmməd Füzulinin heykəli üzərində təmizləmə-bərpa işləri aparıldığını gördüm. Buna çox sevindim. Yolun heykəlin ucaldıldığı ünvandan tez-tez düşür. Artıq abidə üzərində bərpa işləri başa çatıb".

Şəhərimizi daha da gözəlləşdirən, tariximizin bir parçası olan heykəllərin bərpa-təmizləmə işləri uğurla davam edir. Deməli, zaman keçdikcə şəhərimiz daha gözəl görünəcək, həm sakinlərimiz, həm ölkəmizin paytaxtına gələn turistlər bu gözəllikdən zövq alacaqlar.

Yaxın günlərdə Bakının ən hündür heykəllərindən biri olan görkəmli siyasi xadim, yazıçı-dramaturq Nərimanovun heykəlinin üzərində bərpa və təmizləmə işləri aparılacaq.

Şəhərimizi daha da gözəlləşdirən, tariximizin bir parçası olan heykəllərin bərpa-təmizləmə işləri uğurla davam edir. Deməli, zaman keçdikcə şəhərimiz daha gözəl görünəcək, həm sakinlərimiz, həm ölkəmizin paytaxtına gələn turistlər bu gözəllikdən zövq alacaqlar.

Vahid MƏHƏRRƏMOV, İlham BABAYEV (foto), "Azərbaycan"

● Yadigarlar

"Diri Baba" türbəsi abadlaşdırılır

Dövlət mühafizəsinə götürülmüş ölkə əhəmiyyətli memarlıq abidələrindən biri olan "Diri Baba" türbəsi Qobustan şəhərində, Bakı-Şamaxı maqistral yolunun üstündə Azərbaycanın ən əsas turizm dəhlizlərindən biri olan şimal-qərb turizm marşrutunda yerləşir.

Şirvanşah hökmdarı I İbrahimin ömrü ilə türbə 1402-ci ildə inşa olunub. Sufi şeyxlərindən birinin şəərəfinə tikilən türbənin bir hissəsi qaya içərisində yerləşdiyindən Qafqazın ən nadir abidələrindən sayılır. İkimərtəbəli türbə, yaxınlığında yerləşən süni şəkildə yaradılmış bir neçə mağara və kəhə, eləcə də üzbuüz Orta əsrlərə aid qəbiristanlıq və qədim türbə qalıqları birlikdə vahid bir kompleksdir.

Unikal abidələrdən hesab olunan "Diri Baba" türbəsi ətrafında turizm infrastrukturunun yaradılması üçün hələ iki il qabaq xeyli işlər həyata keçirilib. Türbəyə gedən yol və ətraf abadlaşdırılıb, qurbangah və inzibati bina inşa olunub. Dövlət Turizm Agentliyindən verilən məlumata görə, hazırda abidənin özünün bərpası ilə bağlı işlər başlanılması planlaşdırılır. Bildirilib ki, bunlarla yanaşı, həm yaxınlıqdakı qəbiristanlıqda abadlaşdırmanın

və arxeoloji qazıntıların aparılması, həm də abidənin ətrafında bir sıra abadlaşdırma işlərinin görülməsi planlaşdırılır. "İlkin mərhələdə "Diri Baba" türbəsinə turistlərin rahat gediş-gəlməsi, orada xoş istirahət keçirməsi üçün turizm infrastrukturunun qurulmasını təmin etmişdik, indi isə abidənin özünün bərpası üçün layihələndirmə işlərinə başlanılır".

Dövlət Turizm Agentliyinin məlumatında qeyd olunub ki, görüləcək işlər çərçivəsində ərazidə arxeoloji qazıntılar aparılacaq, abidəyə qalxan pilləkən, qəbiristanlıq ətrafındakı məhəccər, abidə qarşısında beton sahə, piyada yolu, abidənin üst hissəsində metal hasar, giriş hissədəki şlaqbaun təmir ediləcək.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 2022-ci il avqustun 12-də Qobustan rayonunda "Diri Baba" türbəsində turizm infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı aparılan yeni-

dönqurma işləri ilə tanış olmuşdu. Yenidönqurma işləri çərçivəsində ərazidə bulaq, qurbangah və söhbətqah tikilib, meydan döşəməsi yenilənib, türbəyə qalxan pilləkənlər üzlənib, ərazi abadlaşdırılaraq oturaçlıqlar quraşdırılmışdır. Həmin türbədə gecə işıqlandırılması təmin edilib, kommunikasiya xətləri qurulub və yenilənib. XV əsrə aid və abidənin ayrılmaz tərkib hissəsi olan tarixi qəbiristanlığın ərazisində 40 qəbir tədqiq edilib və annotasiyası hazırlanıb. Qəbiristanlığın ərazisi abadlaşdırılıb, burada şeyxlərdən birinin türbəsi aşkar edilərək arxeoloji işlər aparılıb. Abidənin ətrafındakı 8 mağara tədqiq olunub, onların bir neçəsi turistlərin ziyarət edə bilməsi üçün təmizlənmək hazır vəziyyətə gətirilmişdi. Bu abidənin daş kitabəsi tədqiq edilərək rəqəmsal surəti çıxarılmışdır.

Zöhrə FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

Gəncə Dövlət Milli Dram Teatrı beynəlxalq festivalda Qran-pri mükafatına layiq görülüb

Portuqaliyanın Braqa şəhərində III Beynəlxalq Teatr Festivalı keçirilib.

Avrasiya Teatr Birliyi, Portuqaliya Mədəniyyət Nazirliyi, CTB (Companhia de Teatro de Braga) və Braqa Şəhər Bələdiyyəsinin birgə keçirdiyi festivalda 8 ölkədən teatr kollektivləri iştirak edib. Festivalda ölkəmizi Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə Gəncə Dövlət Milli Dram Teatrı

təmsil edib. Nazirlikdən bildirilib ki, yaradıcı kollektiv rejissor Tural Vaqif-oğlunun quruluşunda Ejen İoneskonun "Kral ölür" tamaşasını uğurla nümayiş etdirib. Əsərində rolları Əməkdar artistlər Elxan Yunis, İlham Hüseynov, Sevdə Orucova, Kəmalə Məmmədova, aktyorlar Güntekin Mehdiyeva və Ruslan Hüseynov canlandırdılar.

Münsiflər heyətinin qərarına əsasən, Gəncə teatri "Ən yaxşı tamaşa geyimi" nominasiyasında qalib elan edilib və festivalın Qran-pri mükafatına layiq görülüb.

Növbəti mövsümdə Milli Teatrda dörd yeni tamaşa təqdim olunacaq

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında cari ilin sonuna qədər dörd yeni tamaşa təqdim olunacaq.

Teatrın Mətbuat xidmətindən bildirilib ki, Vilyam Şekspirin "Maqbet" faciəsinin motivləri əsasında hazırlanacaq "Ledi Maqbet" səhnə əsəri Xalq artisti Bəsti Cəfərovanın yubileyi münasibətilə bənəfiş tamaşadır. Yeni yaradıcılıq işinin quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Nicat Kazımovdur.

Növbəti mövsümdə premyerası olacaq daha bir səhnə əsəri "Müharibə"dir. Tamaşa Əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadə və Nihad Qabzadənin eyniadlı əsəri əsasında reallaşacaq. Teatr uzun illərdən sonra yenidən Cəfər Cabbarlıın "Aydın" əsərinə müraciət edib.

Ərşad Ələkbərovun quruluşunda təqdim olunaçaq yeni səhnə əsərinin rəssamı Şəki Dövlət Dram Teatrının baş rəssamı Sahib Əhmədov, musiqi tərtibatçısı Azər Hacıoğlu, rejissor assistenti Vüqar Məmmədovdur.

Milli Teatrın növbəti yaradıcılıq işi məşhur fransız yazıçı-dramaturqu Rober Tomanın "Səkkiz qadın" pyesi əsasında qurulan eyniadlı tamaşadır. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Dövlət mükafatı laureatı, Əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadə, quruluşçu rəssamı Əməkdar mədəniyyət işçisi İlham Əsgərov, bəstəkarı Əməkdar incəsənət xadimi Vaqif Gərayzadə, rəqslərin quruluşçusu Ceyhan Dadaşov, rejissor assistenti Nəriman Həsənovadır.

Türkiyə nəşri: "Azərbaycan musiqi festivalı ilə dünyanı heyran edir"

Türkiyənin "Sabah" qəzetinin saytında Azərbaycanda keçirilən "Dream Fest - 2024" Beynəlxalq musiqi festivalı haqqında məqalə dərc edilib.

"Azərbaycan musiqi festivalı ilə dünyanı heyran edir" sərlövhəli məqalədə Xəzər dənizi sahilində gənşmiş qədim mədəniyyət tədbirinin təşkilinə yüksək qiymət verilir. Məqalədə mənzərəli "Sea Breeze" istirahət mərkəzi

zəndə 100-dən çox məşhur artistin canlı səhnələri və çıxışlarına diqqət yönəldilir.

Dünya ulduzu Riki Martinin Azərbaycanda keçiriləcək konsertinə diqqət yetirilir. Qeyd olunur ki, "Sea Breeze" istirahət mərkəzində musiqisəvərlər qarşısında digərliyi ilə yanaşı, Türkiyənin populyar rep müğənniləri Zen-G və Ati242 çıxış ediblər.

Gəncədə yağışın törətdiyi fəsadlar aradan qaldırılır

İyulun 28-də axşam saatlarında yağın və sonra da fasilələrlə davam edən güclü yağış Gəncədə bir sıra fəsadlar törətmişdir. Belə ki, şəhərin Yeni Gəncə yaşayış massivində yeni salınan məhəllədə 30-a yaxın fərdi yaşayış sahəsi su altında qalmışdır.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov hadisə yerinə gələrək sakinlərlə görüşmüş, güclü yağışın törətdiyi fəsadların aradan qaldırılması istiqamətində aparılan işlərlə yerində tanış olmuşdur.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini - Fövqəladə Hallar

Komissiyasının sədri Səməd Tomuyev demişdir ki, hazırda baş vermiş hadisə ilə əlaqədar olaraq aidiyyəti qurumlar gücləndirilmiş iş rejimində çalışırlar. Belə ki, Gəncə Şəhər Mənzil Kommunal Təsərrüfatı İstehsalat Birliyinin və Fövqəladə

Hallar Nazirliyinin yerli regional qurumlarının əməkdaşları tərəfindən evlərə dolmuş yağış sularının ərazidən xaric edilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər davam etdirilir. Qısa vaxt ərzində yağış sularının evlərdən tamamilə çıxarılması təmin olunmuşdur.

Qeyd edək ki, anoloji halların gələcəkdə də yaşanmaması üçün hazırda sözügedən ərazidə Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sifarişli ilə yeni suötürücü beton boruların inşası həyata keçirilir. İşlərin yaxın aylarda yekunlaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Şirin qar" yeyərkən nələrə diqqət edək?

Əgər dondurma şəklini itiribse, onu almaq olmaz

Qızmar yay günlərinin sorinləşdirici ləzzətlərindən biri də dondurmadır. Dondurma qəbulu orqanizmdə serotonin hormonunun yaranmasına səbəb olur, sorinləməklə birlikdə əhvali-ruhiyyəni yaxşılaşdırır.

Dondurmanın tarixinin dörd min ildən çox olduğuna dair fikirlər var. Təxminən 3000 il əvvəl Çində buz, qar və meyvə parçaları qarışığından sorinləşdirici desertlər hazırlanırdı. Daha sonra onun tərkibinə süd və buz əlavə edildi. Tədricən İtaliya, Fransa və Yunanıstanda da təvəzləndirici desertlər hazırlandı. Dondurmanın kütləvi satışına ilk dəfə ABŞ-də 10 iyun 1786-cı ildə başlandı.

Bu gün ictimai təşəbbüslərdə rəngarəng dondurma çeşidləri təklif edilir. Bəs, dondurma seçərkən nələrə diqqət edilməlidir? Onu qəbul edərkən hansı təhlükələrlə üzləşə bilərsiniz?

Saxlanma temperaturu dondurmanın keyfiyyətinə təsir edir

Bununla bağlı qəzetimizə açıqlama verən qida mütəxəssisi Ağa Salamovun sözlərinə görə, dondurma süd məhsulundan hazırlanmış üçü riskli qidalara daxildir: sağlam qida zəncirində mühafizə olunub istehlakçılara təqdim olunan dondurmalar keyfiyyətli olur. Qida zəncirinin əvvəlində, yəni istehsalatda iş sonrası avadanlıqların düzgün yuyulması və dezinfeksiyası əsas şərtidir. Çünki avadanlıqda qalan qida qalıqları növbəti prosesdə çarpaz çirkinlənmənin baş verməsinə

gətirib çıxarır. Bu da qida zəncirinin sonunda zəhərlənmə ilə nəticələnir. Dondurmalar mənfəi 18 dərəcə soyuducu ilə təchiz olunmuş maşınlarla daşınmalıdır. Marketlərdə də dondurmaların mənfəi 18 dərəcə soyuducularda mühafizə olunması şərtidir. Diqqət etmək lazımdır ki, saxlanıldığı yerdə dondurmalar bir-birinin üstündə olmasın. Arakəsmə olmalıdır ki, sirkulyasiya yaranmasın. Bu olmadıqda məhsul ərziyir, tam donmur".

A.Salamov deyib ki, dondurmanın tərkibində protein, karbohidrat, yağ kimi maddələrlə birlikdə A, D, E, C və B qrupu vitaminlər, həmçinin maqnezium, fosfor, sodium, potasium, dəmir və sink kimi minerallar olur ki, bunun da orqanizmə çox böyük xeyri var. Südlü dondurmalar 1 ay, meyvəli-giləmeyvəli, qaymaqlı və ətirli dondurmalar 1,5 ay, plomblir dondurmalar 2 ay saxlanıla bilər. İstehsalatda müasir texnologiyadan istifadə edildikdə, eləcə də məhsulun saxlama müddətinin artırılmasına zəmanət verən konservantlar, stabilizator-emulqatorlar və digər qida əlavələri standartlara uy-

ğun olaraq əlavə edildikdə südlü, qaymaqlı və plomblir dondurmaları mənfəi 18 dərəcədən yüksək olmayan temperaturda ən çoxu 10 ay saxlanıla bilər. Saxlanma temperaturunun stabilliyi dondurmanın keyfiyyətini təmin edən əsas şərtlərdən biridir. Saxlanma temperaturunda dəyişikliklər olduqda bu məhsullarda mikrobioloji proseslər başlayır və onların istehlakı orqanizmə üçün təhlükə mənbəyi hesab olunur.

Əriyib, sonra yenidən dondurulan məhsulların fəsadları olur

Qida mütəxəssisinin sözlərinə görə, istehlakçılar dondurma alarkən onun ərziyib yenidən donmuş olub-olmamasına diqqət yetirməlidirlər: "Dondurma ərziyib, sonra yenidən donmuş olduqda bəzi qida zəncirində aşkarlanır. Ona görə də marketlərdə inzibətçilər soyuducuların qapağına nəzarət etməlidirlər, eyni zamanda soyuducuya çox dondurma yükləməlidirlər. Bu zaman içəridə sirkulyasiya

gətmir və soyuq hava kütləsi az olduğu üçün dondurmalar gec donur və yumşaq olur. Saatlar keçdikcə orada bağıracaq çöpləri əmələ gəlir. Əgər dondurma öz şəklini itiribse, onu almaq olmaz. Həmçinin əgər yeyərkən ağızda buz kristalları hiss olunursa, bu da zərər verə bilər. Çünki bu əlamətlər dondurmanın əvvəl ərziyib, sonradan yenə donduğunu göstərir".

Dondurmanın istiyə, soyuğa və digər kənar təsirlərə məruz qalaraq qabının əzilmiş olmasına, məhsulun yerləşdirildiyi soyuduculara, saxlanma şəraitinə, qablaşdırmanın üzərində qeyd olunan istehsal və son istifadə tarixlərinə diqqət etmək mütləqdir. A.Salamov vurğulayıb ki, bəzən qışda istehsal olunan dondurmalar yay aylarına qədər qalır və satılır. Bəzən isə aylarla qalan dondurmaların yazda və ya yayda satışına başlanılır ki, bunların yararlılığı müddəti keçmiş olur.

Ümumilikdə isə ekspert evdə hazırlanan dondurmaların istehlakının tərəfdarı olduğunu vurğulayıb.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat
6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat
3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat
1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Biləsuvarlı gənclərin və idmançıların yürüşü keçirilib

Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılmasının 30 illiyinə həsr olunmuş gənclərin və idmançıların yürüşü keçirilib.

Yürüş Biləsuvar Olimpiya İdman Kompleksinin qarşısından start götürərək Heydər Əliyev Parkında yekunlaşıb.

Heydər Əliyev Parkında gənclər və idmançılarla görüşən Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Faiq Qürbətov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə, sonra isə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafına xüsusi diqqət yetirildiyini, ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasətinin dövlət siyasətinin mü-

hüm istiqamətlərindən biri olduğunu vurğulayıb.

İcra başçısı bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu dövlət siyasəti nəticəsində respublikamızın bütün bölgələrində olduğu kimi, Biləsuvarın da sosial-iqtisadi və mədəni həyatında, dövlət idarəçiliyində gənclər uğurla təmsil olunurlar. Şirvan-Salyan Regional Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Aydın Yusifov və idarənin Biləsuvar sektorunun rəisi Azad Quliyev iş çıxışlarında Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılmasının 30 illiyi ilə əlaqədar görülən işlərdən, idmanın inkişafına tökmən verən tədbirlərdən bəhs edərək, idmançılara uğurlar arzulayıblar.

Sonra rayon idmançıları nümunəvi çıxışlarını nümayiş etdiriblər.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Ölkədə hava əsasən yağmursuz keçəcək

Azərbaycanda iyulun 30-na gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Cənub-qərb küləyi əsəcək, gündüz mülayim cənub-şərq küləyi ilə əvəzlənəcək. Havanın temperaturu gecə 18-23° isti, gündüz 28-32° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 759 millimetr civə sütunundan 754 millimetr civə sütununa enəcək. Nisbi rütubət gecə 40-50 faiz, gündüz 65-75 faiz olacaq.

Abşeron çimərliklərində gözlənilən hava şəraiti: Cənub-qərb küləyi əsəcək, səhər mülayim cənub-şərq küləyi ilə

əvəz olunacaq. Dəniz suyunun temperaturu şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zaqulba) 24-25° isti, cənub çimərliklərində: (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) 25-26° isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi dağlıq ərazilərdə qısamüddətli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Şərq küləyi bəzi yerlərdə arabit güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 17-21° isti, gündüz 25-30° isti, dağlarda gecə 10-15° isti, gündüz 16-21° isti olacaq.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi İsa Nəcəfov Milli Məclis Aparatının səbiq rəhbəri **SƏFA ABBAS OĞLU MİRZƏYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin deputatı Aqiyə Naxçıvanlı Oğuz Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri **CUMA XƏLİL OĞLU CUMAYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İctimaiyyət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsəl kitab	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl kitab müavinləri	- 539-44-91,	Fototillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3484 Sifariş 1677

Qiyməti 60 qəpik